

Värdefulla
**BEBYGGELSE-
MILJÖER**
i Hallsbergs tätort

Värdefulla bebyggelsemiljöer i Hallsbergs tätort

HALLSBERGS KOMMUN
Telefon: 0582-685000
www.hallsberg.se

Projektledare: Hans Lindberg

Text: Eva Fransson

Layout: Elisabeth Karlsson

Redigering: Annica Fjällstam Eriksson och Elisabeth Karlsson

Omslagsbilder: Från ovan: Fasaddetaljer från kv Axet 2 (nr 10 a), fd skofabriken (7 a), Folkets Hus (20 h), Bergööska huset (20 d), stationsområdet (20 a), Egna Hem -V Storgatan 74 (18 a).

Foto: Järnvägsmuseum: s 11. Kungliga biblioteket: s 16 (nedan). Eva Fransson (1993-94): s 44 (nedan), 78 (ovan tv och nedan), 105 och 108-115. Kultur- och fritidsförvaltningens bildarkiv: s 12 (ovan), 14, 15, 16 (ovan), 17, 18 och 19. Annica Fjällstam Eriksson (1995): s 71. Övriga fotografier Elisabeth Karlsson (2004).

Kartor: Som underlag till områdesavgränsningarna har Lantmäteriverkets digitala Fastighetskarta och Terrängkarta använts.

Utgivare: Hallsbergs kommun 2004 (dnr 2003 MOT 199 219

Förord

Hallsbergs tätort är ett av de många unga samhällen i Sverige som kom till i samband med järnvägens utbyggnad vid 1800-talets senare hälft. Små enkla träbyggnader uppfördes med början 1862 och efter hand tillkom i ren nybyggaranda allt större och mer påkostade byggnader.

När vi nu stolt presenterar *"Värdefulla bebyggelsemiljöer i Hallsbergs tätort"* redovisas en beskrivning av samhället ur ett arkitektur- och kulturhistoriskt perspektiv.

Ansvaret för vården av värdefulla bebyggelsemiljöer delas av enskilda kommuninvånare, fastighetsägare, hembygdsföreningar och de förtroendevalda som svarar för samhällsplanering och beslut i ärenden om bygglov.

"Värdefulla byggnadsmiljöer i Hallsbergs tätort" är tänkt som en inspirationskälla för alla de som är engagerade i samhällets vård och utveckling. Dokumentet kompletterar den kommunomfattande beskrivningen *"Värdefulla kulturmiljöer i Hallsbergs kommun"* som presenterades tidigare under året.

Dokumentet *"Värdefulla byggnadsmiljöer i Hallsbergs tätort"* är resultatet av många års arbete inom förvaltningen och med biträde av Eva Fransson, doktorand vid Kungliga Tekniska Högskolan. Inventeringarna är i huvudsak utförda under åren 1993 till 1994. Under dessa år var Eva Fransson knuten till Örebro läns museum som under denna tid var uppdragsansvarigt. Samråd kring förslaget ägde rum under år 1996. Inkomna synpunkter har beaktats och mindre kompletteringar har gjorts i detta dokument.

Vi vill tacka alla dem som med stort engagemang och kunnande bidragit med uppgifter under arbetets gång och på så sätt utvecklat vår beskrivning av *"Värdefulla byggnadsmiljöer i Hallsbergs tätort"*.

Hallsberg den 30 augusti 2004

Thomas Doxryd
Miljö- och tekniknämndens ordförande

Hans Lindberg
Stadsarkitekt

Innehåll

FÖRORD	5
INNEHÅLL	7
INLEDNING	9
HALLSBERG - EN HISTORIK	11
Hallsberg 1862-1878	11
Municipalsamhället	13
Köpingen	16
Den utvidgade köpingen	17
 MILJÖBESKRIVNINGAR	
Översiktlig områdesindelning	21
1 Långängen	22
1 a Långängsvägen	23
1 b Kv Lunden 3, Långängsvägen 17	24
1 c Kv Bonden 1, Långängens gård	25
2 Falla, Lingongatan, Korsbergsgatan	27
3 Transtensområdet	28
4 Skol- och idrottsområdet	29
5 Dyen	31
5 a Dalagården 1, Tingsgatan 11	32
6 Vadsbron - Tallbacken	34
6 a Kv Rydboholm 9, Östra Promenaden 2	35
6 b Banvaktstugan Norrby 11:14/11:15, Östra Storgatan 44	36
6 c Banmästarbostället Högtorp 18, Högtorpsgatan 10	37
7 Vadsbrons industriområde	38
7 a Skofabriken, kv Garvaren 2, Kvarngatan 2	39
7 b Hallsbergs kvarn, kv Kvarnen 1, Kvarngatan 1	40
8 Brunnskullen - Farmen	41
8 a Säterlunden	40
9 Norra industriområdet	43
9 a Svinslakteriområdet, Farmen 1:2, Långgatan 32	44
9 b Thermaeniusverken, Stocksätter 1:5, Esplanaden 1-5	45
9 c Elverket, kv Vinkeln 3, Esplanaden 2	46
10 Stocksätters hyreshusområde	47
10 a Vinkeln, Axet, Slagan med omgivande parker	48
11 Hässleberg	51
11 a Hässlebergs gård, Vikatorp 1:6	51
12 Stocksätter	53
12 a Kv Kornet	54
12 b Förmansgatan	55
12 c Sjukhemmet, Hasselbacken 1, Hasselvägen 1	56
12 d Stocksätters hembygdsgård, Stocksätter 1:2	57
13 Kårstahult	59
14 Vattentornsområdet	61
15 Bäckatorp	62
15 a Kv Bäckatorp 1	62
16 Ulvsätters industriområde	64
17 Järnvägsområdet	66

17 a Lokstallarna med överliggningshuset	67
17 b Lokalgodsmagasinet	68
17 c Spannmåslagerhuset, kv Duvan 4, Esplanaden 37	69
17 d Omformarstationen	70
18 Vingen - Egna Hem	72
18 a Egna Hem	72
19 Västra centrumområdet	75
19 a Kyrkomiljön	76
19 b Kv Berg 4 och 5, Västra Storgatan 43 och 41	77
19 c Kv Sannaholm 45, Västra Storgatan 54	78
19 d Frälsningsarmén, Kv Lärkan 5, Västra Storgatan 79	80
19 e Kv Vattumannen 17, Västra Storgatan 57	81
19 f Kv Kullen 2, Västra Storgatan 40	82
19 g Tingskullen, kv Kullen 3, Västra Storgatan 38	83
19 h Bohmans smedja, kv Kullen 8, Kyrkogatan 5	84
20 Centrum	85
20 a Stationsområdet	86
20 b Övre Stortorget	88
20 c Kv Kronan 3, 4, 5	90
20 d Bergööområdet	91
20 e Södra planteringen	94
20 f Kommunkontoret, kv Hallsbergs centrum 1:4, Västra Storgatan 14 ..	95
20 g Västra Storgatan 4, kv Tacktorp 4	96
20 h Folkets Hus, kv Tacktorp 1, Västra Storgatan 2	97
20 i Folkbanken - Telegrafhuset, kv Kronan 2, Östra Storgatan 12	99
20 j Östra skolan, kv Magistern 21, Östra Storgatan 38	100
20 k Tingshuset, kv Vågen 1, Östra Storgatan 40	101
20 l Trädgårdsmästeriet, kv Vågen 3, Östra Storgatan 42	103
Råd för bevarande av den kulturhistoriskt intressanta bebyggelsen ..	105
Sammanfattande råd för bevarande	106
Vägledning för bevarande av enskilda byggnader	109
LITTERATUR.....	117
LISTOR	
Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse -sorterad efter adress	119
Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse -sorterad efter fastighetsbeteckning .	129

Inledning

Tätorten Hallsberg är ett av de många unga samhällen i Sverige som kom till i samband med att järnvägarna anlades vid slutet av 1800-talet och därför benämns stationssamhällen. De växte upp kring järnvägsstationerna och i många fall på mark som tidigare varit helt obebyggd. Stationerna blev centrum i de nya samhällena, mötesplatser för människor från när och fjärran och de lockade därför också till sig kaféer och öltskänkningslokaler, hotell och handelsbodas. Vissa samhällen växte snabbt i ren nybyggaranda, besläktad med den vi känner från uppbyggandet av USA:s västraster. Det började med små enkla träkåkar och fortsatte för de mer gynnsamt belägna med allt större och stoltare hus. Andra visade sig ganska snart ha sämre förutsättningar och stannade i växten - förblev små byar. Livligast blev de som fungerade som knutpunkter, för olika järnvägslinjer eller för väg och järnväg. Till den kategorin hörde just Hallsberg, där två järnvägar mötte en landsväg.

En jämförelse med ett panoramafoto över Hallsberg år 1886 visar att oerhört lite av den första bebyggelsen och därmed av den ursprungliga stationssamhällskaraktären finns kvar här på 1990-talet. Den ständiga förändringen är ett kännetecken för detta som för många andra stations-samhällen. Hela tiden tycks det ha funnits ambitioner hos de styrande att följa med sin tid och visa upp så stadslika gator och hus som möjligt. Många stationssamhällen fick också stadsrättigheter med tiden och var tack vare den här utvecklingen i stort sett ”modernare” än de gamla svenska städerna, men blev istället traditionslösa och i mångas ögon förfärligt fula. Kanske kan man förklara de ständiga förändringarna med att de varit försök att upprätta de skamfilade rykten som de samtidigt alltså bidrog till att skapa - försök att försköna och göra mer storslaget.

Hallsberg har mycket gemensamt med de stationssamhällen som blev städer: Skalförändringen hos byggnaderna är mycket tydlig, och har försigått stegvis under årens lopp. Den visade sig med alltför stor tydlighet under 1960-talet i Hallsberg som på många platser i landet. Då gick den gamla karaktären i centrum till största delen förlorad. Denna förändring har sedan fortsatt, med resulta-

tet att endast enstaka och spridda 1800-talsbyggnader finns kvar. En jämförelse kan göras med t ex Laxå där Järnvägs-gatan visar ett mycket välbevarat utseende och därmed av Riksantikvarieämbetet har bedömts vara *riksintressant*. Det finns därför all anledning att värna om de få exempel som finns kvar för att hålla kvar förankringen i historien i den verkliga byggda miljön, inte bara den avbildade på fotografier och i böcker. Detta är mycket viktigt, inte minst för kommande generationer hallsbergare. Naturligtvis gäller det inte bara de allra äldsta husen utan även de senare tillkomna - också de kommer ju att bli ”gamla”.

Det här arbetet har via Örebro läns museum utarbetats på uppdrag av Hallsbergs kommun. Den ger en beskrivning av Hallsbergs bebyggelse ur arkitektur- och kulturhistoriskt perspektiv och en bedömning av dess kulturhistoriska värde till ledning för den kommunala planeringen i framtiden och för vård och underhåll av husen. Därmed kan den hjälpa till att bevara de olika epokerna i Hallsbergs bebyggelsehistoria.

Inventeringar av bebyggelsen ligger till grund för arbetet. De har kompletterats med fakta ur främst byggnadsnämndens handlings- och ritningsarkiv och studier av litteratur som finns om Hallsberg. Studier av historiken har ingått i ett forskningsarbete på Tekniska högskolan i Stockholm. Hallsbergsborna själva har också varit till stor hjälp, främst Jonas Jansson, kommunantikvarie.

Arbetet består av *fyra delar*: *Den första* är en beskrivning av Hallsbergs utveckling från 1862 och framåt. Den ger en nödvändig grund till förståelse varför det ena eller det andra ser ut som det gör och varför vissa byggnader och miljöer är värda att bevara.

Den andra delen är en genomgång och beskrivning av samhällets samlade bebyggelse, och det kulturhistoriskt intressanta och bevarandevärda sållas här ut från det övriga, mer ordinära.

Tredje och fjärde delarna ger råd och anvisningar till hur man bevarar det kulturhistoriska värdet, dels riktat till kommunens tjänstemän och politiker (del 3), dels till den enskilde fastighetsägaren (del 4). Båda dessa grupper kan förstås ha behållning av att läsa de två delarna och förhoppningsvis kan också den allmänt kulturhistoriskt intresserade hallsbergaren ha glädje av att läsa planen.

Nu är det på sin plats att ge en förklaring till

det gång på gång nämnda begreppet *kulturhistoriskt värde*. Vilka hus och miljöer är kulturhistoriskt värdefulla (eller *kulturhistoriskt intressanta*)? Det tydligaste värdet har naturligtvis de stora enstaka monumenten, t ex de kungliga och högdliga slotten eller byggnader och miljöer som varit plats för särskilda historiska händelser. Men lika värdefull är en byggnad som till form, konstruktion eller byggnadsmaterial är typisk för en period i det förgångna. Den har som byggnadstyp alltså en gång varit mycket vanlig men kanske idag riskerar att försvinna. Andra byggnader och miljöer är exempel på förgångna levnadssätt och arbetsmiljöer eller på utvecklingsskeden i historien och har av den anledningen högt värde.

Inte bara det som var vanligt förekommande i gamla tider hör hit, utan naturligtvis i hög grad det *unika*, det som är mycket ovanligt. Byggnader och miljöer som besitter stort skönhetsvärde och kanske har en känd arkitekt som upphovsman har ofta en plats i konst- och arkitekturhistorien och får därmed också kulturhistoriskt värde.

Som nämnts måste man värna även om senare tidens bebyggelse, men en gräns mot vår egen tid behövs, eftersom *det historiska perspektivet* är nödvändigt för att man klart ska kunna sälla ut det som är viktigt och karakteristiskt. Det som ligger nära i tiden är alltför inblandat i vårt eget nutida vardagsliv och alltför färgat av nutidens tycke och smak för att man ska kunna se dess betydelse klart. Gränsen brukar sättas 30-40 år bakåt i tiden, d v s idag vid 1950-talets slut

För Örebro läns museum, 1994-12-19

Eva Fransson

Översiktlig områdesindelning

Områden

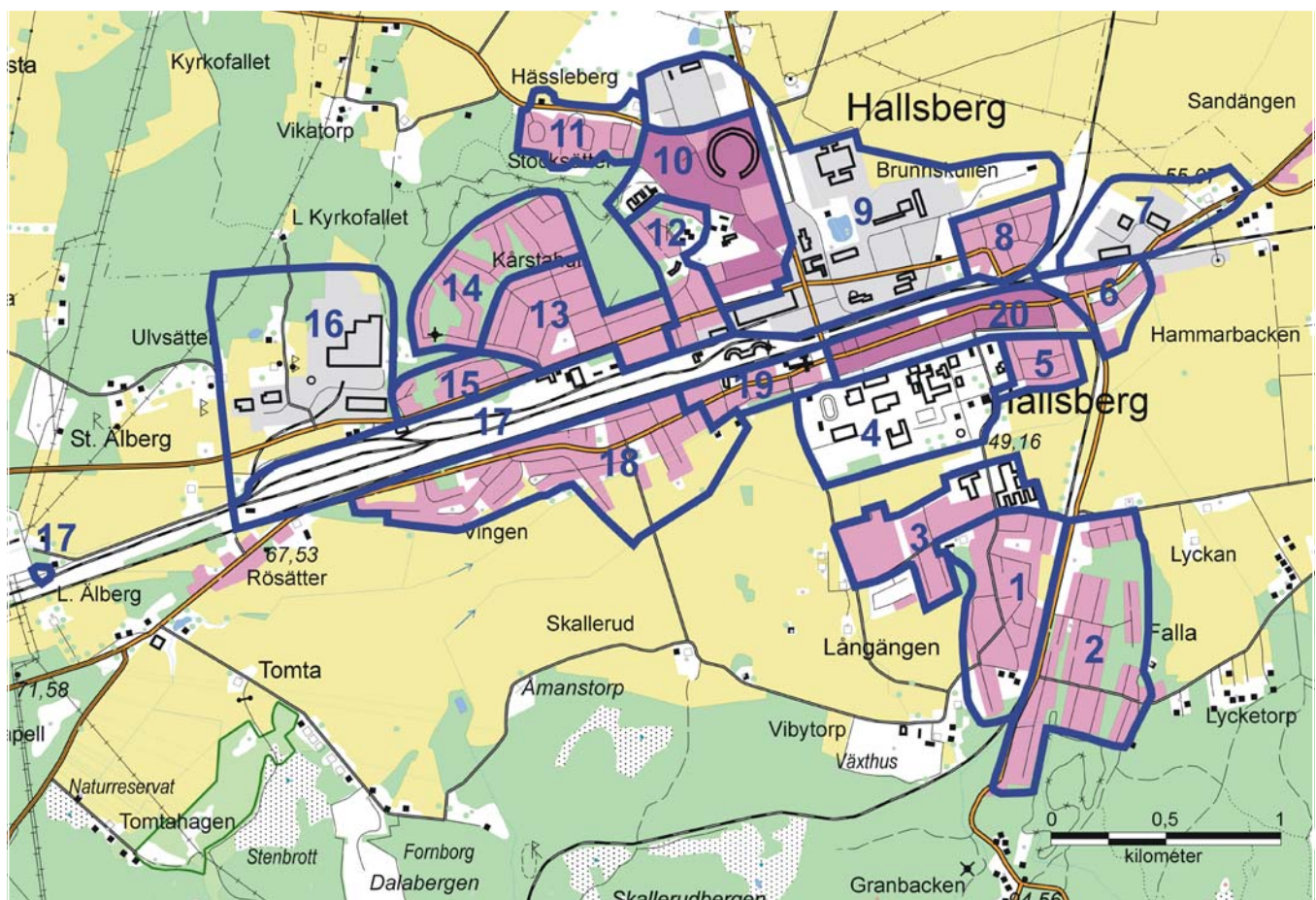
En bedömning av det kulturhistoriska värdet hos vissa hus och miljöer kräver en genomgång av *hela* bebyggelsen och dess anknytning till den lokala historien, och även till den regionala historien - länets. På så vis får man en bild av *det lokala och det regionala kulturhistoriska värdet*. Det som bedömts ha *riksintresse* finns förtecknat hos länsstyrelsen.

Hela genomgången redovisas här på ett översiktligt sätt. För att göra både inventering och redovisning hanterliga har bebyggelsen delats in i *områden* där gränserna satts med hjälp av bebyggelsens likartade utformning, karaktär eller funktion, eller genom naturliga avgränsningar som skogspartier, åkrar eller liknande. Gränserna är inte alltid klara, eftersom bebyggelsen är mycket

blandad till sin karaktär. Ett exempel är stationsmiljön, som funktionellt naturligtvis hör till järnvägsområdet men arkitektoniskt och stadsbildsmässigt till centrum. Här har den placerats under centrumområdet.

Utanför områdesindelningen ligger de gamla jordbruksfastigheter/bondgårdar som återstår från äldre tider. Funktionellt sett kan de inte sägas höra till tätorten. De har dock ett stort lokalt kulturhistoriskt värde som kvarvarande vittnesbörd över samspelet mellan stationssamhället och omgivande landsbygd.

Områdenas särdrag beskrivs kort. Detta är tänkt att kunna fungera som vägledning vid åtgärder i framtiden. Inom varje område har särskilt *kulturhistoriskt värdefulla byggnader (objekt)* och *miljöer* sorterats ut och värderats ur lokal och/eller regional synvinkel. Till dessa ges rekommendationer för hur det kulturhistoriska värdet ska bevaras för framtiden. *Riksintressena* har också markerats.

Hallsbergs tätort uppdelad i 20 områden

1 Långängen

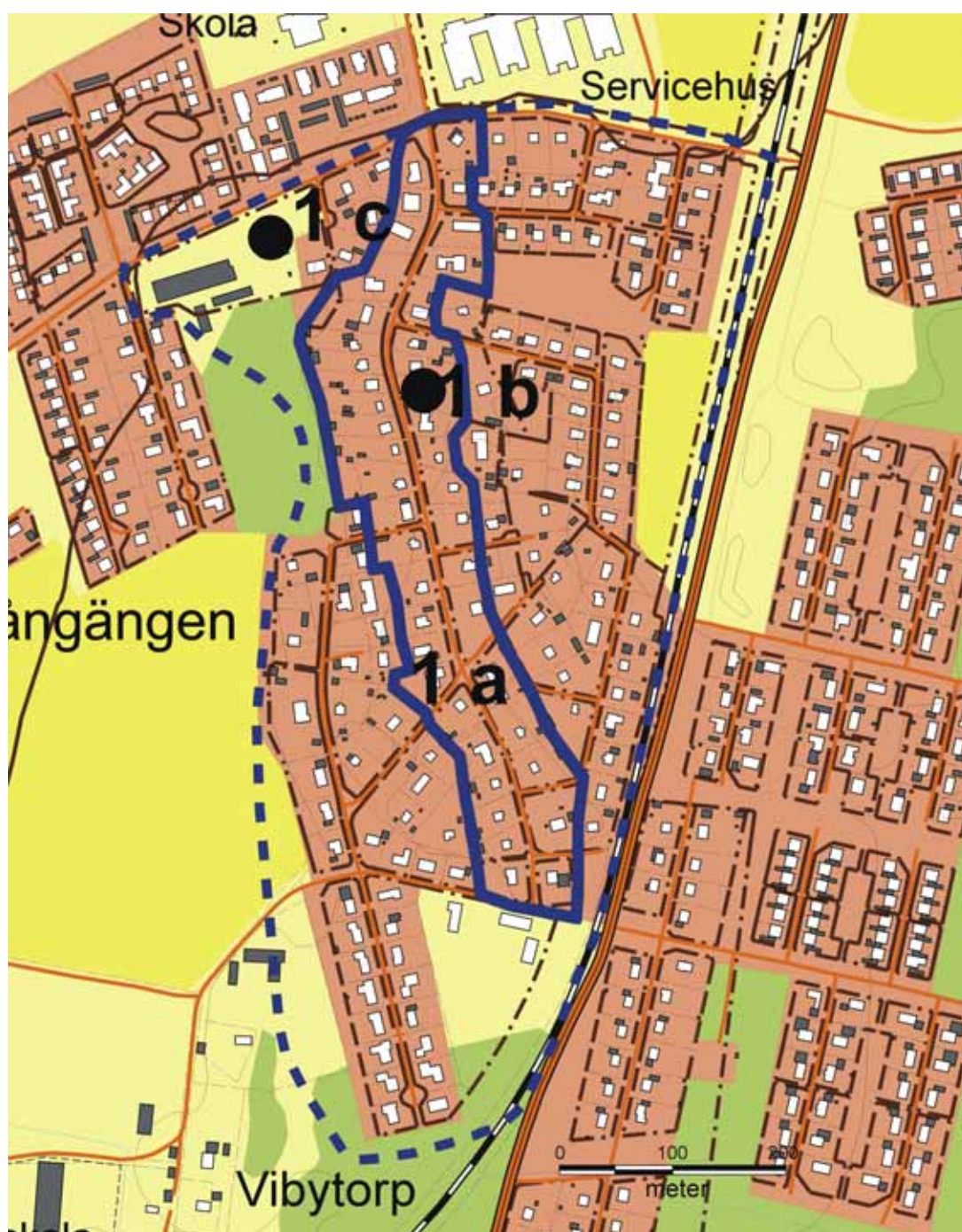
Omfattning

Kv Oljekällaren, Trion, Kvintetten, Sextetten, Kvartetten, Duon, Bäckfalla, Branten, Lunden, Björkbacken, Slänten, Vagnen, Loket, Linjen, Triangeln, Kurvan, Tegen, Björkhagen, Butiken, Långängsgärdet, Bonden.

Utanför området ligger gårdarna Vibytorp 1:2, 1:52, 1:53, 1:232.

Karaktär

På en åsrygg omgiven av jordbruksmark, bitvis ganska sank, började Långängen bebyggas något senare än stationssamhället. I närheten fanns gårdarna Vibytorp, Falla och Långängens gård. Tidigare utgjorde Långängen utägor till Bäckes by. Vid Långängsvägen finns de äldsta husen med tydlig hemmahörighet i sent 1800-tal. Tomtformerna är anpassade efter topografin och därmed tämligen oregelbundna. På ett äldre vis ligger en och annan tomt innanför de andra, t ex Triangeln 11. De saknade troligen från början direkt kontakt med gatan förutom gångstigar, men har numera små

- 1 Långängen
- 1 a Långängsvägen
- 1 b kv Lunden 3, Långängsvägen 17
- 1 c kv Bonden 1, Långängens gård

infartsgator. Det här speglar äldre tiders mindre strikta syn på tomtgränser och på avskildhet.

Successivt har tomter avstyckats och gator kommit till. 1920-30-talsbebyggelse dominerar i kvarteren öster om Långängsvägen medan villor från 1960-talet tar upp den västra delen. Till de äldre husen hör oftast ett uthus beläget i tomtens bakkant. Ytterligare tomtuppdelningar och förtätningar har givit den trivsamt blandade karaktär som är Långängens. Inslaget av naturmark och av trädgårdarnas väl uppväxta grönska är stort och bidrar också till detta.

Långängen hade till för bara några år sedan en egen närbutik i fastigheten Loket 6 belägen i kors-

ningen Långängsvägen/Vibytorpsvägen. Den gamla byggnaden revs på 1950-talet och ersattes av en modernare.

Långängen införlivades med köpingen först på 1960-talet.

Kulturhistoriskt värdefulla miljöer

1 a Långängsvägen (med omgivande hus och tomter).

Kulturhistoriskt värdefulla objekt

1 b Kv Lunden 3 (Långängsvägen 17)

1 c Kv Bonden 1 (Långängens gård)

1 a Långängsvägen

Beskrivning

Längs Långängsvägen finns den största spännvidden på husens ålder. Karaktären av "bygata" finns i högsta grad kvar tack vare att så mycket ur-

sprungsbebyggelse är bevarad om än i bitvis ganska ombyggt skick.

Bedömning

Långängsvägen har lokalt kulturhistoriskt intresse som den spegling av småhusutvecklingen den utgör.

Rekommendationer

Den glesa bebyggelsekaraktären med styckebyggda hus i gatans närhet bör inte förändras. De enskilda husens ursprungliga karaktär och detaljer bör återställas i möjligaste mån och uthusen bevaras.

1 a Långängsvägen

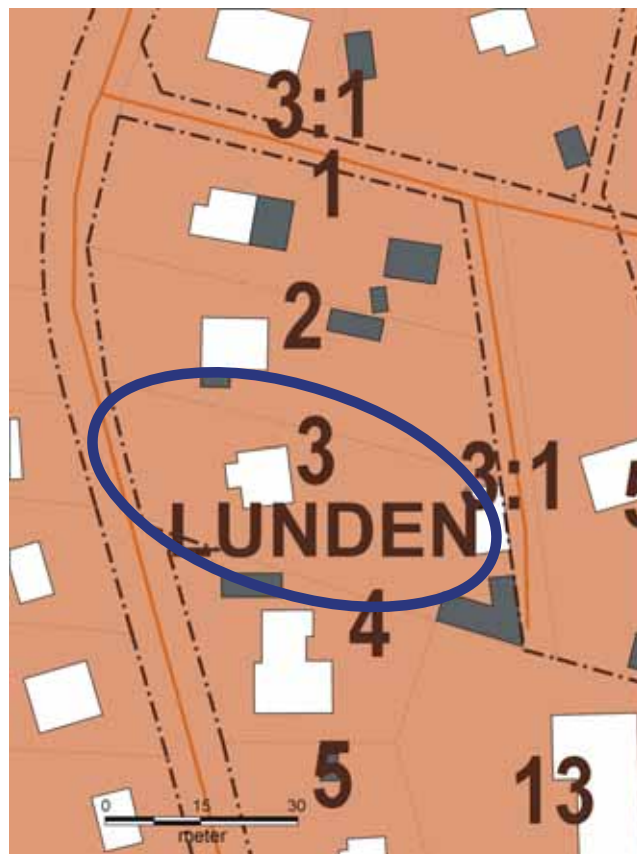
Långängsvägen 21, 23, 25

1 b Kv Lunden 3, Långängsvägen 17

Beskrivning

Under sent 1800-tal byggdes Lunden 3 och har sedan dess inte genomgått några större förändringar till det yttre. Trästommen, troligen bestående av resvirke, är klädd med spontpanel, omväxlande horisontell och vertikal med avdelande profilerade lister däremellan. Sockeln består av stabila granitblock, sadeltaket är täckt med tvåkupigt tegel. Takfoten har synliga profilsågade tassar. Fönstren är ursprungliga och har dekorerade omfattningar. Fönstret i farstuutbyggnadens övervåning har ett praktfullt överstycke, med detaljerat lövsågeri. Mönstret går att återfinna i 1800-talets mönsterböcker. Entréns glasade pardörrar är sannolikt ursprungliga men har klätts med masonit under 1900-talet.

Spontpanelen är målad i en ockragul ton och de dekorera listverken och omfattningarna varmt röd. Detta är en tidstypisk färgsättning, vil-

1 b Kv Lunden 3, Långängsvägen 17

Långängsvägen 17

ken här för ovanlighetens skull har fått vara kvar.

På tomten finns ett uthus med bostadsrum.

Bedömning

Detta är ett av Hallsbergs bäst bevarade 1800-talshus av detta slag, vilket ger det ett högt lokalt kulturhistoriskt värde.

Rekommendationer

Husets exteriör underhålls med ursprungliga byggnadsmaterial vilket t ex innebär att målning ska ske med linoljefärg. Snickeridetaljerna får inte ändras om det kulturhistoriska värdet ska bibehållas. Ursprungligt trä byts endast där så är nödvändigt, d v s där det är angripet av röta.

Långängens gård

1 c Kv Bonden 1, Långängens gård, Ängvaktarvägen 6

Beskrivning

Långängens gård har en herrgårdslig uppbyggnad med boningshus och liten flygel i trädgården avskilt ifrån de stora uthusen. Samtidigt är boningshuset klart och tydligt en villa av tidigt 1900-tal. Det avvalmade mansardtaget med fönsterkupor och frontespisen ger associationer till sent 1700-tal, vilket var mycket populärt under 1900-1920-talen. Mittpartiet har försetts med veranda-balkongparti på tidstypiskt sätt. Fönster- och

dörrpartier har ursprungligt utseende med jugendmässig tät spröjsning.

Husets stenhuskaraktär är skapad i reveterat trä. Spritputsen är ljus och fönsterpartierna helt stilenligt målade i en mörk kulör. Huset står på granitgrund. Taket är täckt med tvåkupigt tegel.

Trädgården har i stort sett ett tidstypiskt utseende, t ex den grusade uppfartens övergång i en cirkulär plan framför husets entré. Möjligen är den dock betydligt förenklad jämfört med det tidiga 1900-talets utseende.

De faluröda uthusen har imponerande storlek, särskilt den långa som vetter mot Ängvaktarvägen.

Bedömning

Gården har lokalt kulturhistoriskt värde som en av de kvarvarande gårdar där ett lantligt liv levdes parallellt med det mer urbana livet i stations-samhället.

1 c Kv Bonden 1, Långängens gård, Ängvaktarvägen 6

Rekommendationer

Tomtens storlek bibehålls eftersom det ger ett välbehövligt avbrott bland de i övrigt små tomterna. Den ger också en övergång mellan det gamla Långängen och de sentida bostadskvarteren runt Ängvaktarvägen.

Husen underhålls med ursprungliga byggnads-material och metoder. Fönster- och dörrpartier utgör mycket starka drag i bostadshusets exteriör (även i interiören!) och bör ej bytas ut, utan underhållas.

2 Falla, Lingongatan, Korsbergsgatan

Omfattning

Kv Vallmon, Vickern, Smörblomman, Prästkragen, Hästhoven, Åkerbäret, Mullbäret, Hallonet, Nyponet, Odonet, Blåbäret, Björnbäret, Hjortrönet, Tranbäret, Oxbäret, Enbäret, Lingo-net, Smultrönet, Flädern, Slånet, Törnet, Videt, Sälgen, Kolven, Pipan, Kulan, Skjutvallen, Stensötan, Ormbunken, Kabbelekan, Mosippan, Backsippan, Markören, Måltavlan.

Utanför området ligger gården Hallsbergs Falla.

Karaktär

Öster om Mjölbybanan vid Långängen började kvarter bebyggas med småhus omkring 1960. De första husen byggdes kring Dalvägen. Här dominerar det röda och gula fasadteget. På tidstypiskt sätt planterades mest lågväxande träd och buskar, vilket ger en öppen karaktär åt området. De senare bebyggda kvarteren karakteriseras av tidstypisk tät grupphusbebyggelse vid "säckgator", d v s en form av återvändsgator. Runt varje grupp och gata ger den orörda naturmarken den grönska som de mycket små tomterna inte ger utrymme för. Gång- och cykelvägar binder de olika gatorna samman.

2 Falla, Lingongatan, Korsbergsgatan

Bedömning

Områdets låga ålder gör att en bedömning av det kulturhistoriska värdet ej är möjlig.

Lingongatan 6, 5, 4

3 Transtensområdet

Omfattning

Kv Fölet, Hästen, Förskolan, Vibytorp, Tjuren, Kon, Kalven.

Utanför området ligger gården Hallsbergs Bäck 1:24.

Karaktär

Från 1970-talet började åkermarken norr och väster om Långängens gård att bebyggas, till stor del med grupphus och radhus. De äldre av dessa, närmast Långängen, domineras av rött tegel, medan de senast byggda tillkom under det sena 1980-talet, då ljus pastellfärgad träpanel var ofta använt och följaktligen har fått en helt annan karaktär.

Invid gamla vägen mellan Hallsberg och Långängen har två institutioner förlagts, lågstadieskola och Kullängens vårdcentral och ålderdomshem.

Områdets öppna karaktär och läget på slättmark kontrasterar starkt mot Långängen.

Bedömning

På grund av områdets låga ålder är en bedömning av det kulturhistoriska värdet ej möjlig.

Ängvaktarvägen 16-20

3 Transtensområdet

4 Skol- och idrottsområdet

Omfattning

Kv Hallsbergs centrum, Skolan, Mejeriet, Läraren, Bokbindaren, Rörmokaren, Brandstationen.

Beskrivning

”Dyen” som i 1800-talets laga skifteshandlingar kallades ”Kärret” utgörs av området söder om Rösättersbäcken. Som namnet berättar var det ett sankt område med tjocka lerlager och användes sent som åkermark. Hallsbergarna avstod i det längsta från att bygga här på grund av svårigheten att lägga stabila grunder. Några undantag fanns dock: längs Långängsvägen och omedelbart söder om torget, där en och annan tomt styckades av och bebyggdes med bostäder och en del andra typer av byggnader, t ex mejeri. F o m mitten av 1900-talet började dock marken tas i anspråk i allt

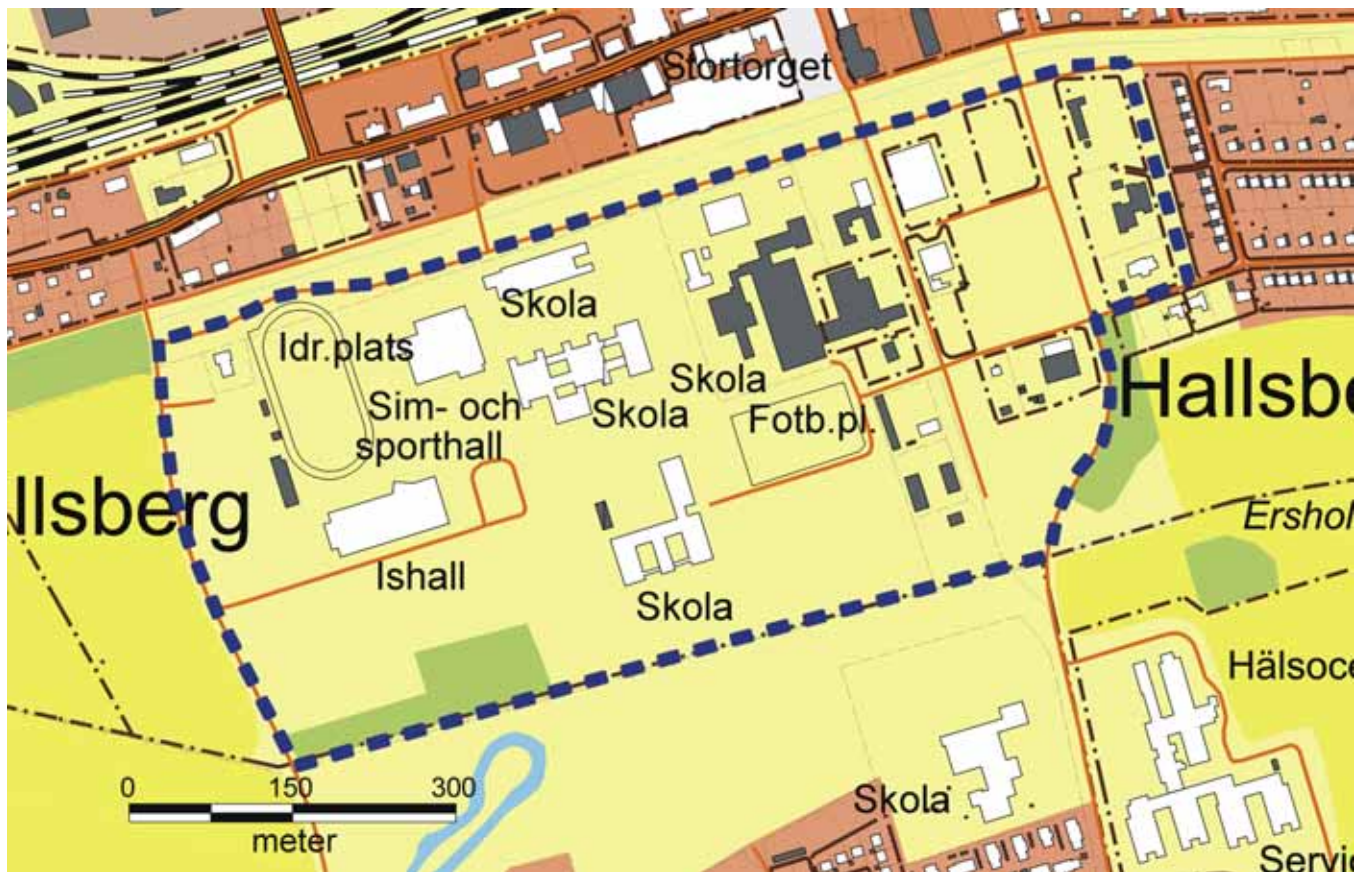
högre grad. Här byggdes t ex en modern brandstation och från 1960 började dagens stora skolområde växa fram. På mejeritomten ligger idag Konsums livsmedelshall omgiven av parkeringsytor, och på granntomten den nya Missionskyrkan.

Områdets östra del är av en mycket blandad karaktär, där omgivande grönska till stor del har lämnats åt sitt öde och växer vilt. Desto mer välordnat intryck ger skolområdet. Det består av paviljonger utplacerade i en öppen park. Träd (lindar) har planterats längs de gång- och cykelvägar som genomkorsar området. Skolbyggnaderna har hög arkitektonisk kvalitet. Fasaderna är klädda med rött tegel, trädetaljerna är bruna, plåtdetaljer är utförda i koppar. Interiörerna är rustika för att vara slitstarka, men trots detta omsorgsfullt utformade.

Trots noggrann grundläggning har marken gett upphov till skador. Det tycks vara den omgivande marken som sjunker, medan byggnaderna hänger på pålningsgrunden. Följaktligen hänger entrétrappor i luften på sina ställen.

Alléskolan från norr

4 Skol- och idrottsområdet

Bedömning

Området har inte tillräckligt hög ålder för att kunna bedömas. Skolbyggnadernas goda kvalitet gör dock att de i framtiden sannolikt kan bli intressanta ur kulturhistorisk synvinkel. Därför bör detaljer och material ej ändras, utan underhåll ske med ursprungliga material och metoder.

5 Dyen

Omfattning

Kv Kättingen, Kopparslagaren, Bryggaren, Dalagården, Kitteln, Smeden, Eleven, Kedjan.

Beskrivning

Området var länge mycket glest bebyggt med bostadshus och små verkstäder o d. Här fanns t ex Dubergs kopparslageri. 1958 fastställdes en stadsplan för bostadshus vid Hantverkargatan, Garvargatan och Bryggargatan. Husen som uppfördes var av ett par olika slag: på Bryggar- och Garvargatans nordsidor fristående villor, på sydsidorna kedjehus. Husen har i stort sett samma utformning. Gavlarna vänds mot gatan. De är klädda med lockpanel och målade i 1950-talets mättade färger. Entréerna har i sitt ursprungliga skick lätta förtak och förtillverkade trappor med enkla tidstypiska smidesräcken.

Hantverkargatans låga kedjehus är klädda med rött tegel och de flacka taken var ursprungligen

täckta med skiffer. Tyvärr tycks takmaterialet bytas ut i stor utsträckning mot t ex plegel. Detta ger en utslätning av den höga 1950-talskvaliteten.

Runt Tingsgatan är bebyggelsen av blandad ålder, från Kopparslagaren 8 med sin sekelskifteskaraktär (något förändrad genom ombyggnader) och Kopparslagaren 9, ett välbevarat hus från ca 1920, och till de under senare år uppförda enplansvillorna Dalagården 5 och 6. De äldsta husen i området ligger närmast Rösättersbäcken.

Bedömning och rekommendation

Området ger i stort sett ett välordnat intryck. De väl utformade kedjehusen har ett visst lokalt kulturhistoriskt intresse som goda exempel på 1950-talets villa- och radhusbyggande. De ovan beskrivna detaljerna bevaras för att bibehålla det goda helhetsintrycket.

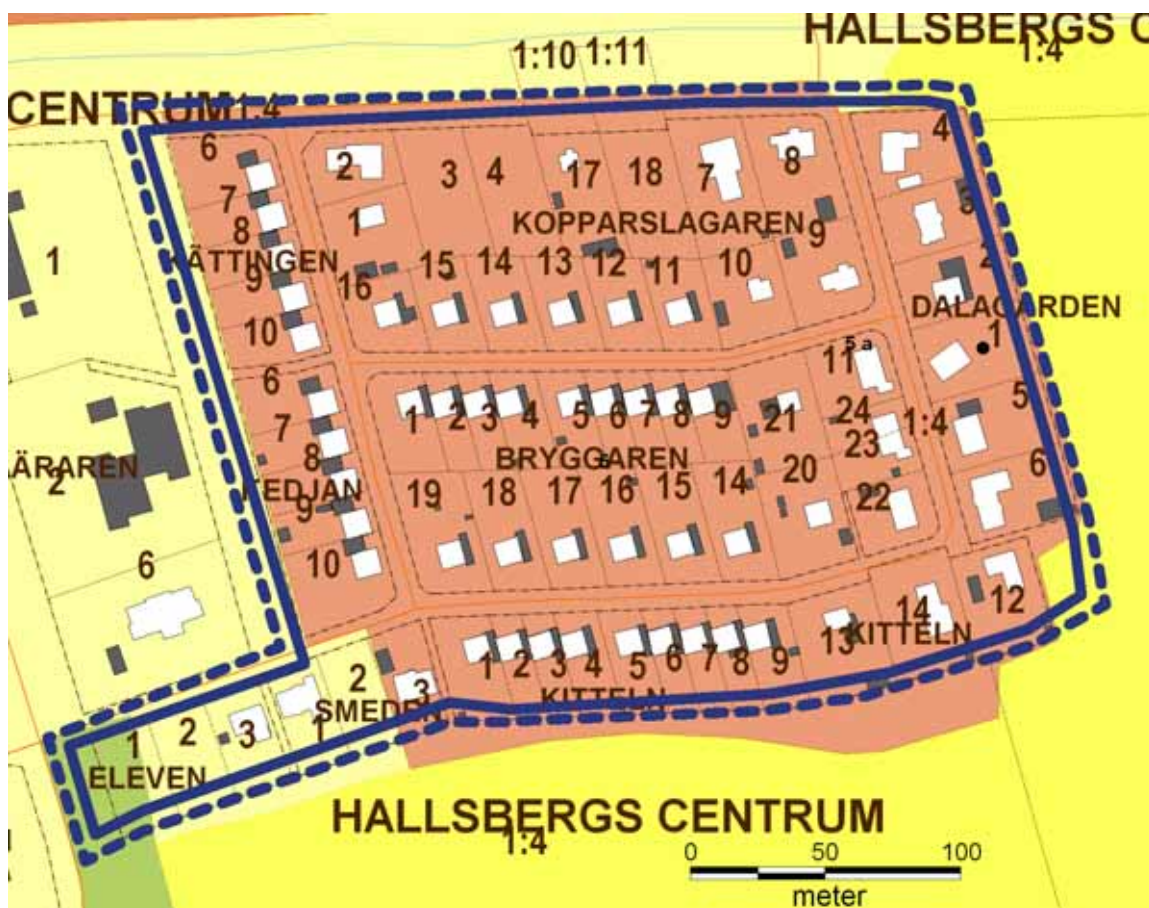
Ingående kulturhistoriskt värdefullt objekt

5 a Dalagården 1 (Tingsgatan 11)

Bryggargatan 18, 16, 14 etc

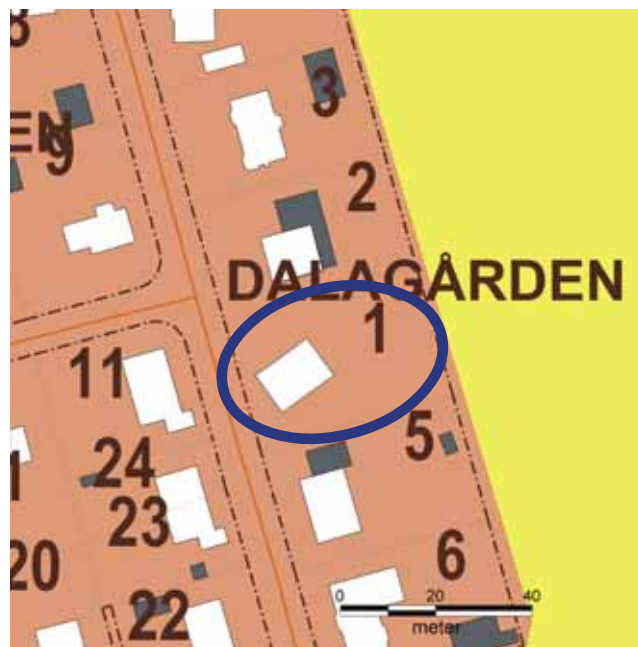
5 Dyen
5 a Kv Dalagården 1,
Tingsgatan 11

5 a Dalagården 1, Tingsgatan 11

Beskrivning

Dalagården 1 är en herrgårdsliknande villa uppförd med klassicistiska drag som var vanliga under 1920-talet. Långsidorna är försedda med frontespiser som ger ljus till den inredda vindsvåningen under mansardtaket. Entrén omges av en triumfbåge av klassisk typ. Huset är byggt i trä och reveterat. Under senare år har huset putsats med ädelputs. Samtidigt har också detaljerna fått samma struktur och fasaden har därmed blivit mindre nyanserad, aningen tråkig jämfört med ursprunget. Taket har samtidigt fått betongpannor och plåtdetaljerna har bytts ut. De tätspröjsade fönstren har ursprungligt utseende. Övervåningens balkonggräcke mot baksidan är stilenligt utfört i tunt enkelt järnsmide. Entréporten är den ursprungliga och väl utförd - en spegeldörr i oljat ädelträ och med glastrutor utformade på 1920-talsklassicistiskt sätt i övre delen. Huset har källarvåning i betong.

5 a Kv Dalagården 1, Tingsgatan 11

Entréns grind och två silvergranar bidrar till husets karaktär.

Kv Dalagården 1

Bedömning

Med sina väl utförda arkitektoniska detaljer har Dalagården 1 ett visst lokalt kulturhistoriskt intresse.

Rekommendationer

De ursprungliga byggnadsdetaljerna bevaras. På de reveterade arkitektoniska detaljerna återställs slätputsen för att skilja dessa delarna på ett tydligare sätt från övriga fasadytor.

Kommentar 2004

Byggnadens fasad är ommålad i gult och vitt.

6 Vadsbron - Tallbacken

Omfattning

Kv Högtorp, Vadsbron, Norrby 11:14, Rydboholm, Tallbacken, Norrbylund.

Beskrivning

Området är till största delen bebyggt efter 1920. Det genomkorsas av den gamla landsvägen mot Kumla och avgränsas åt norr av järnvägen. Mellan landsväg och järnväg har bebyggelsen mycket blandad karaktär, där kvarvarande järnvägsbostäder förekommer liksom flerfamiljshus och villor från 1940-50-tal samt någon fabrikslokal.

Söder om landsvägen dominerar villor från 1920-talet och senare. Längst i söder ligger Norrbylund med sina egnahem från det tidiga 1900-talet. Mot vägbanken upptas marken av ett parkområde som förklarar namnet Tallbacken. Kraftiga tallar är det största inslaget.

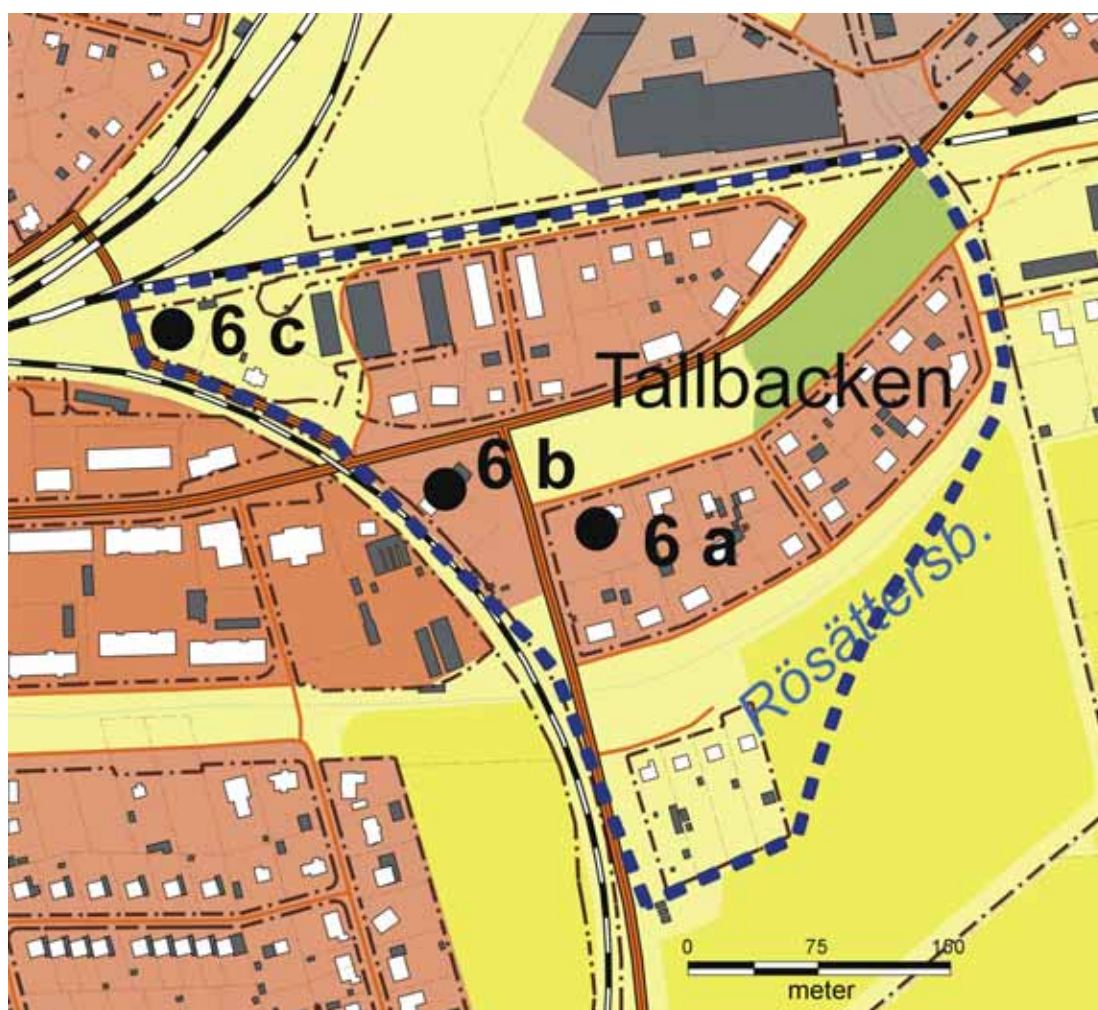
Norrbylund avstyckades tidigt från jordbruksmarken och är med sina regelbundna tomter och likartade hus av ett visst intresse. Husen är dock kraftigt förvanskade.

Ingående kulturhistoriskt intressanta objekt

6 a Kv Rydboholm 9 (Östra Promenaden 2)

6 b Banvaktstugan Norrby 11:14/11:15

6 c Banmästarbostället Högtorp 18

6 Vadsbron - Tallbacken

6 a Kv Rydboholm 9, Östra Promenaden 2

6 b Banvaktstugan, Norrby 11:14/11:15, Östra Storgatan 44

6 c Banmästarbostället Högtorp 18, Högtorpsgatan 10

6 a Kv Rydboholm 9, Östra Promenaden 2

Beskrivning

År 1907 fick läderfabrikören Gustaf Rudin byggnadsnämndens tillstånd att bygga en villa här, inte långt från läderfabriken på andra sidan landsvägen. Den byggdes i trä på en källarvåning med de synliga murarna klädda med huggen yxhultsten. Den nationalromantiska jugendstilens förkärlek för det oregelbundna kommer till tydligt uttryck. Varje fasad är olik de övriga. Husvolymen och tak skär in i varandra, fönstren är av ett flertal olika storlekar och typer med omväxlande tät spröjsning och den för jugendstilen typiska med en nedre fönsterluft med hel ruta och en mindre övre som också har tät spröjsning. Åt öster har huset byggts till med ett trapphus, vilket tycks ha skett på ett tidigt stadium.

Också träpanelen varierar. Bottenvåningen är klädd med liggande enkelfasspont, övervåningen med lockpanel och de utkragande gavelspetsarna med profilsågad spånpanel. Fönster- och dörrfattningar är enkla men kraftiga liksom ”hörnknutar” och våningsindelade lister. Huvudentrén har en diagonal placering i husets ena hörn och ytterdörren sitter förskjuten åt vänstra sidan av förstukvisten. Dess träräcke och gavelspets har en mycket typisk dekor: utskurna hjärtan. Dörrar och fönster är ursprungliga.

Bedömning

I Hallsberg finns två jugendhus av hög klass. Det ena, Bergööska huset, är det mer särpräglade av de två och har en plats i den kända arkitekturhistorien via sin arkitekt (Ferdinand Boberg). Det andra, Rydboholm, är något mer ordinärt i sin form. Dess arkitekt är Wilhelm Rehult från Örebro och det är trots allt ett praktfullt exempel på jugendperiodens villaarkitektur. Att det byggdes

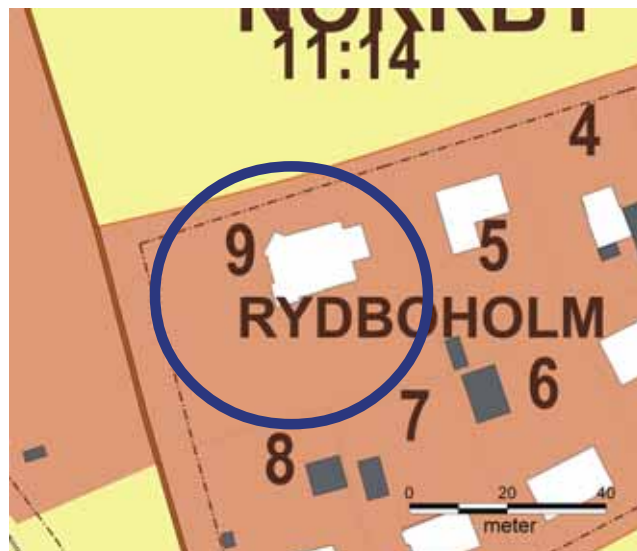

Rydboholm

av en av Hallsbergs under en period mer tongivande fabrikörer gör den inte mindre viktig. Den har alltså ett högt lokalt kulturhistoriskt värde.

Rekommendationer

Huset underhålls med traditionella byggnadsmetoder och material. Nuvarande taktäckning av betongtegel byts mot tegel eller skivplåt. Spår av en gammal färgsättning finns under nuvarande. Huset tycks ha varit ockragult och kan ha haft grå fönster och dekorativa delar. En grundlig färgundersökning kan ge definitivt besked. Nuvarande ljusrosa färg och vita snickerier är inte tidsenlig och bör bytas vid en framtida ommålning.

6 a Kv Rydboholm 9, Östra Promenaden 2

6 b Banvaktstugan Norrby 11:14/11:15, Östra Storgatan 44

Beskrivning

Hallsbergs enda kvarvarande banvaktstuga står intill korsningen mellan Mjölbybanan och Östra storgatan. Den är byggd med två lägenheter och rum på vinden med lägenhetsingångar i tillbyggda

förstugor på gavlarna. Trästommen är klädd med faluröd locklistpanel och står på stengrund. Taket är klätt med tvåkupigt tegel. Fönstren är bytta under efterkrigstiden.

Uthuset är byggt på plintar av grov betong, klätt med faluröd locklistpanel och taket är täckt med tegel, delvis trekupigt. Dörrarna är grönmålade.

Banvaktstugan

6 b Banvaktstugan Norrby 11:14/11:15, Östra Storgatan 44

Bedömning

Som Hallsbergs enda återstående banvaktstuga och med tanke på hur många det har funnits får denna sägas ha högt lokalt kulturhistoriskt värde.

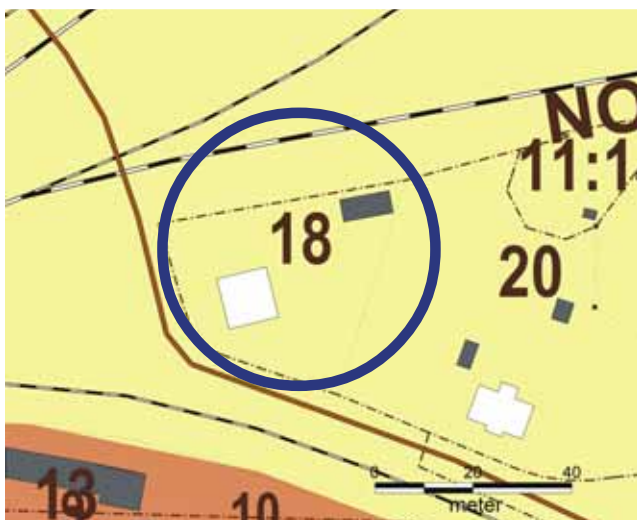
Rekommendationer

Banvaktstuga med tillhörande uthus ges vård och underhåll med ursprungliga byggnadsmetoder och material.

6 c Banmästarbostället Högtorp 18, Högtorpsgatan 10

Beskrivning

I kilarna mellan järnvägsspåren vid övergången till Brunnskullen utnyttjades marken till att bygga boställshus, som det ständigt var brist på i Hallsberg. Bara några få finns kvar idag. I gott skick är banmästarbostället närmast stockholmsbanan, uppfört 1920. Det har en lite ovanlig form med sitt höga avvalmade tak och påminner därmed om det sedan många år rivna stora huset för SJ-personal norr om bangården vid Bangatan. Den faluröda lockpanelen med vitmålade detaljer är ett kännemärke för den tidens personalbostäder hos SJ.

6 c Banmästarbostället Högtorp 18, Högtorpsgatan 10

Bedömning

Som en god representant för det tidiga 1900-talets boställshus i Hallsberg har huset ett högt lokalt kulturhistoriskt värde.

Rekommendationer

Huset underhålls med ursprungliga byggnadsmetoder och material.

Banmästarbostället

7 Vadsbrons industriområde

Omfattning

Kv Trekanten, Reningsverket 1, Snickaren, Kvarnen, Garvaren, Mjölaren. Till området hör också jordbruksfastigheten Norrby 11:5 m fl spridda gårdar.

Beskrivning

Detta industriområde har dominerats av läder- och skofabrikerna som ursprungligen grundades av Gustaf Rudin. Hans första fabriksbyggnad uppfördes 1899 för tillverkning av bottenläder. Av denna tidstypiska byggnad i tegel och försedd med sågtandstak finns endast en del kvar, kraftigt förvanskad. Efter Rudins försäljning av denna fabriksbyggnad år 1916 byggde den nye ägaren till en trevånig byggnad för skofabrik. Tillbyggnaden

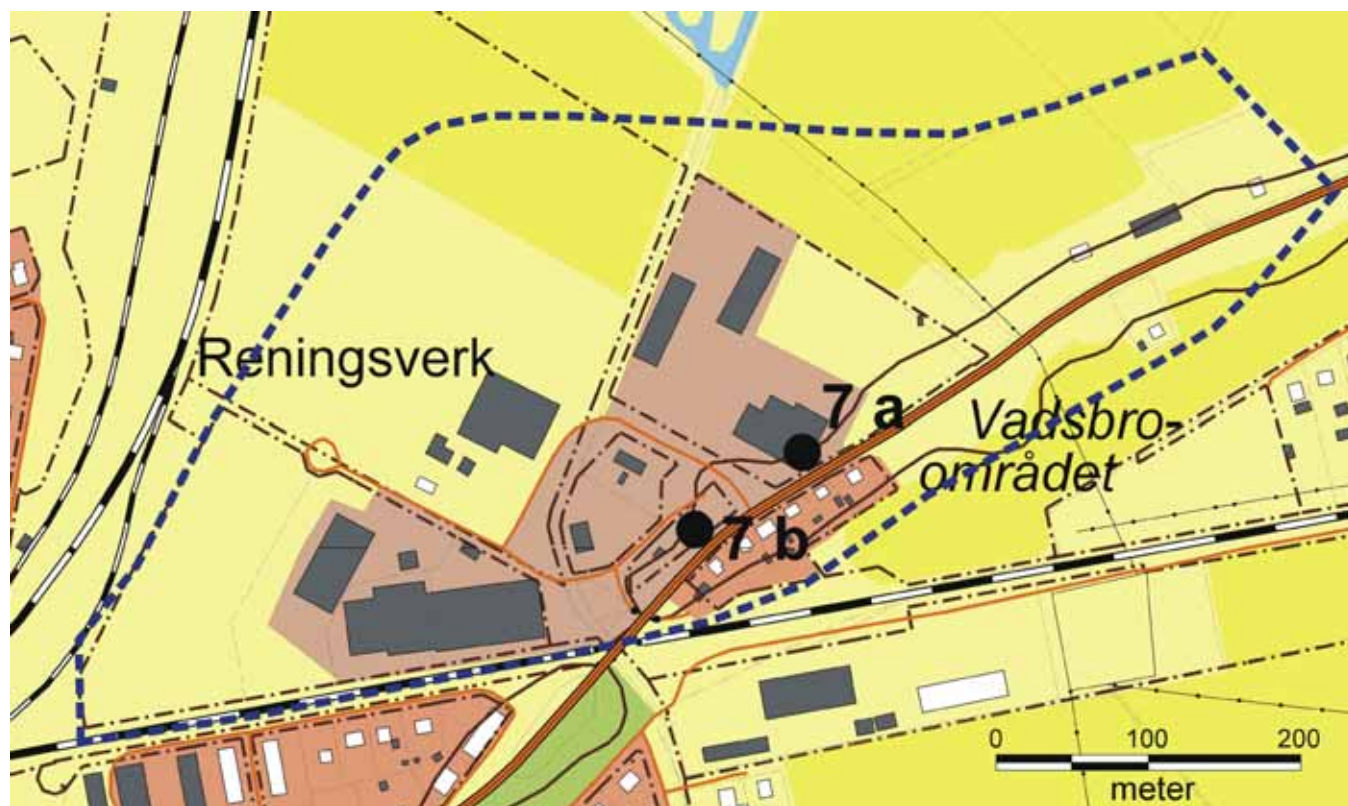
uppfördes i armerad betong, vilket möjliggjorde de stora uppglasade ytterväggarna. Rudin själv byggde efter 1916 en ny fabrik för sin lädertillverkning på andra sidan kvarnen. Även den byggdes i tegel men fick en mycket klassicistisk fasadutformning, numera helt dold bakom förfulande plåtinklädnad. Fler byggnader för småindustri kom till. Dit kan räknas Hallsbergs moderna kvarn tillkommen under tidigt 1900-tal. Ett sen-tida tillskott är Hallsbergs reningsverk.

Verksamheter pågår fortfarande i de flesta byggnader, vilket ger den lite skräpiga karaktär som hör till industriområden.

Ingående kulturhistoriskt intressanta objekt

7 a Skofabriken (kv Garvaren 2)

7 b Hallsbergs kvarn (kv Kvarnen 1)

7 Vadsbrons industriområde

7 a Skofabriken, kv Garvaren 2, Kvarngatan 2

7 b Hallsbergs kvarn, kv Kvarnen 1, Kvarngatan 1

7 a Skofabriken, kv Garvaren 2, Kvarngatan 2

Beskrivning

Byggnaden är uppförd omkring 1920 i armerad betong med pelardäckskonstruktion, vilket har möjliggjort de stora fönstertyorna. Fönstren är dubbla vilket var en nödvändighet för värmeisoleringens skull. Detta sätt att bygga gav mycket dagsljus till lokalerna och har varit vanligt när det gäller skofabriker. Taket är brutet och valmat samt täckt med plåt i dålig kondition. En mycket liten del av byggnaden används idag, och huset står därmed och förfaller.

Bedömning

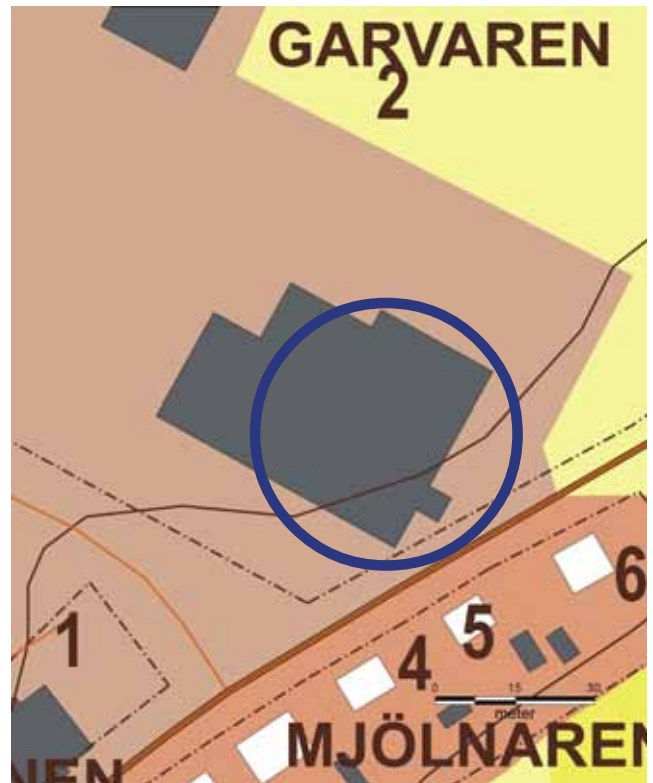
Denna fabriksbyggnad är ett landmärke i trakten med sin ovanliga utformning. Som minne från en av Hallsbergs tidiga näringsgrenar har den lokalt kulturhistoriskt värde och borde bevaras med en användning som tar tillvara husets förutsättningar.

Rekommendationer

Huset underhålls med ursprungliga byggnadsmaterial och metoder. Särskilt fönstren är idag i ett uselt skick och behöver underhåll. Fasaden målas med KC-färg eller silikatfärg.

Kommentar 2004

Byggnaden har sedan inventeringstillfället underhållits, bl a har taket renoverats, fönster bytts och ommålning av fasaden påbörjats.

7 a Skofabriken, kv Garvaren 2, Kvarngatan 2

F d skofabriken

Hallsbergs kvarn

7 b Hallsbergs kvarn, kv Kvarnen 1, Kvarngatan 1

Beskrivning

Kvarnen vid Vadsbron byggdes på 1910-talet som tröskverksfabrik men byggdes redan 1922 om till kvarn. Den hör följaktligen till samma tid och till samma byggnadstyp som skofabriken, om än byggnadsmaterialet är trä och inte betong. De stora tätspröjsade fönsterytorna och de brutna taken ger de intilliggande byggnaderna stora likheter. Kvarnens stolpkonstruktion står på en grund av betong och är klädd med enkel faluröd träpanel. Hörnbräddor och fönsterbågar och fönsterfoder är på traditionellt vis vitmålade. Taket är täckt med korrugerad plåt.

Bedömning

Byggnaden är välbevarad och ger en god bild av sin tids mindre fabriksbyggnader. Den har därför lokalt kulturhistoriskt värde och bör bevaras och användas på sätt som är besläktat med de gamla enkla småindustrierna.

Rekommendationer

Byggnaden underhålls med traditionella byggnadsmaterial. Fasaddetaljerna bevaras och vårdas.

7 b Hallsbergs kvarn, kv Kvarnen 1, Kvarngatan 1

8 Brunnskullen - Farmen

Omfattning

Kv Fältet, Åkern, Slätten, Rala, Säter, Sanna, Brunnskullen, Renen, Älgen och Gärdet.

Beskrivning

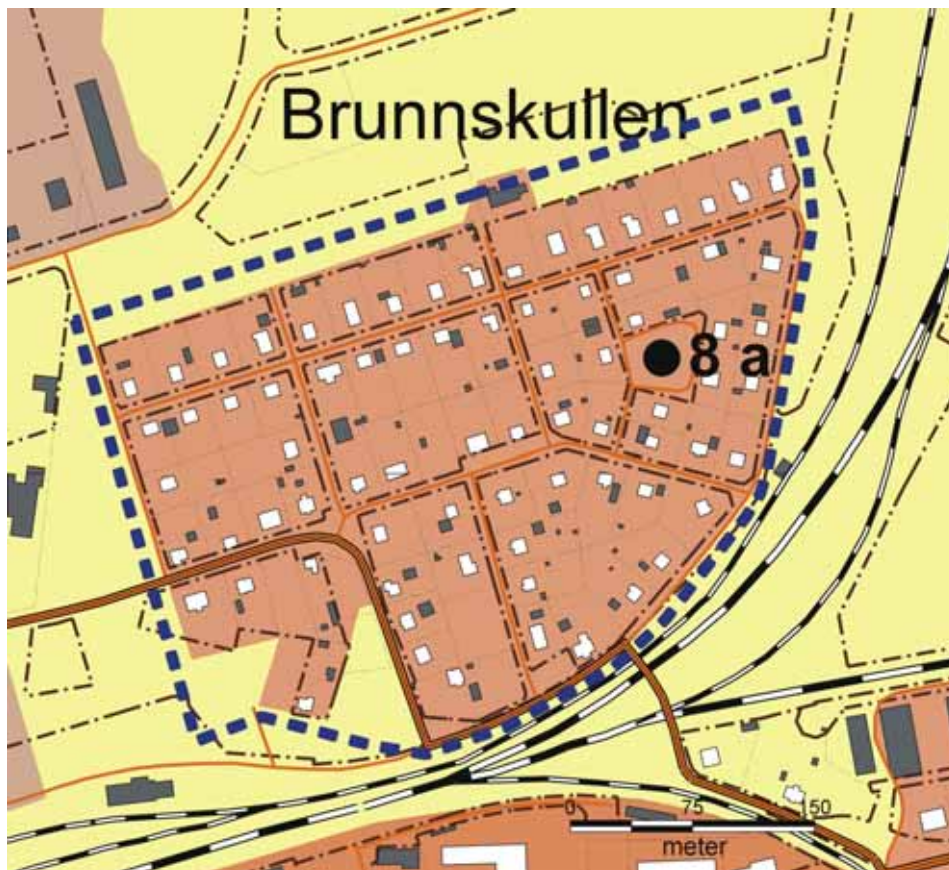
Området består av tre delar som motsvarar lika många "utbyggnadsetapper". Det egentliga Brunnskullen utgjorde den första samlade bebyggelsen norr om järnvägen. Redan på 1870-talet fanns här bostadshus med uthus på små mycket oregelbundna tomter längs nuvarande Bangatan och kvarteren Brunnskullen och Bangatan. Husen var av skiftande storlek, alltifrån stugor med två rum och kök till större hus med sex rum. Ett av de få kvarvarande står på fastigheten Sanna 4. Bebyggelsen fick med tiden ett lite vildvuxet utseende vilket gav svårigheter att anlägga gator.

I 1923 års stadsplan lades kvartersindelningen upp till Grängsgatan fast och utbyggnad skedde i

enlighet med denna. Reglering av de äldsta tomterna kunde också successivt göras. Köpingen förvärvade också "Farmen", det sista hemmanet beläget inom köpingsgränsen. På 1930-talet styckades marken upp i egnahemstomter och började bebyggas. Det första decenniets egnahem var till största delen av en sedan omkring 1920 vanlig sort: byggda i två våningar med den övre som inredd vind under högt brutet tak eller sadeltak, klädda med träpanel och s k korsplan - en fyrdelning av bottenplanet. Detta är den vanligast förekommande byggnadstypen i området.

Grängsgatan 16, 18 etc

8 Brunnskullen - Farmen
8 a Säterlunden

En tredje byggnadstyp växte upp på 1940-talet längs Grängsgatan, småstugor om 2-3 rum och kök i en våning med källarvåning. De byggdes med de nya statliga subventionerna vilket medförde en viss styrning av husens utseende. Här är det karakteristiska draget enkel rektangulär byggnadskropp klädd med locklistpanel och det flacka sadeltaket täckt med tvåkupigt taktegel. Många hus har byggts om och förändrats men ännu finns

ett och annat med det ursprungliga lätta och graciösa utseendet på sin stabila grund. Längs gatans norra sida är husen gavelställda mot gatan, medan de på den södra sidan vänder långsidan mot gatan.

Ingående kulturhistoriskt intressant miljö

8 a Säterlunden

8 a Säterlunden

Beskrivning

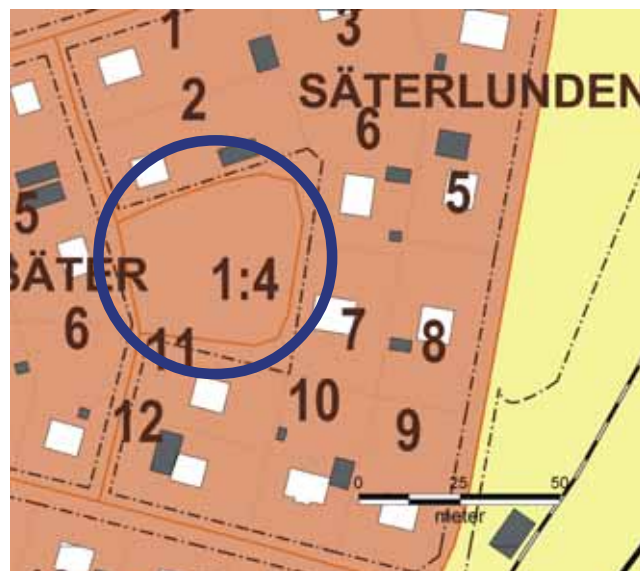
I kvarteren Rala och Säter tas de oregelbundenheter som järnvägens kurva ger upp i stadsplanen på ett sätt som var typiskt för det tidiga 1900-talets stadsplaneideal, trädgårdsstaden, där inslagen av träd och grönska var stort. Centralt anlades här en liten park, Säterlunden, där träd planterades. Dessa är numera väl uppväxta och parken bildar en trivsamt "allmänning" bland villatomterna.

Bedömning

Parken har ett lokalt kulturhistoriskt värde som exempel på nyheter som infördes i och med 1923 års stadsplan och med rötter i ett av 1900-talets svenska stadsplaneideal.

Rekommendationer

Parkens träd vårdas och föryngras successivt vartefter behov finns.

8 a Säterlunden

Säterlunden

9 Norra industriområdet

Omfattning

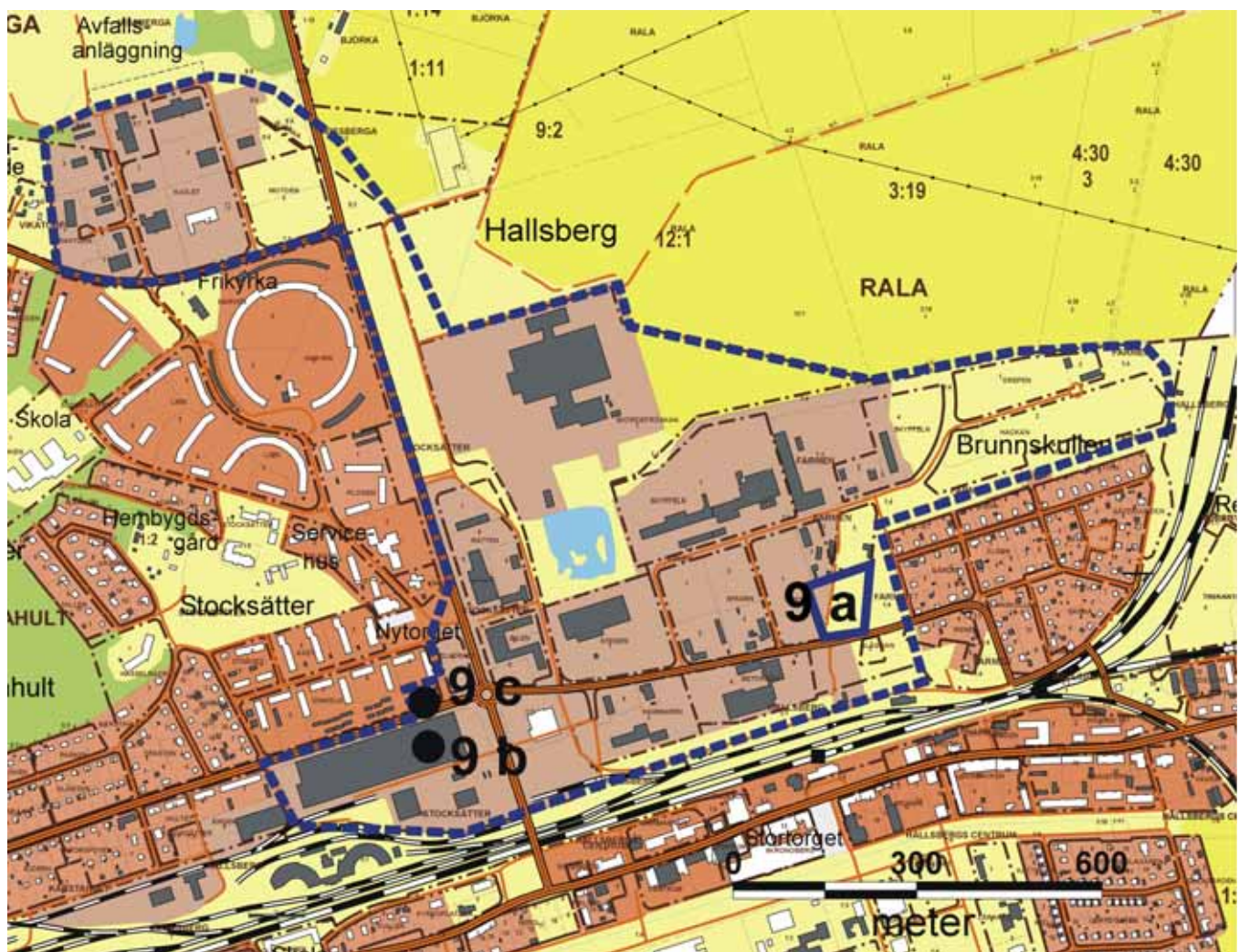
Kv Ratten, Bilen, Skördetröskan, Skyffeln, Spaden, Farmen 1:1 och 1:2, Grepen, Hackan, Spetten, Släggan, Betongen, Hammaren, Stocksätter 1:5, Elverket, Traktorn, Hjulet och Motorn.

Beskrivning

Redan från början kom detta att utgöra något av ett industriområde. Redan före municipaltiden fanns tegelbruket med lertäkt där Tegelgatan går idag, och Holmströms tapetfabrik ungefär där den

nya bron över bangården har sitt norra fäste. Tapetfabriken brann ner 1881. Strax före sekelskiftet tillkom ett större mejeri där kvarteret Spaden är beläget, en saftfabrik intill bangården och ett "svinslakteri" på Farmen 1:2. Bara av det sistnämnda finns spår kvar (*kommentar 2004*: svin-slakteriet är numera rivet). Thermaenius mekaniska verkstad flyttade 1919 över hela sin verksamhet till detta områdes västra del, där en ny rationell byggnad hade uppförts.

I 1923 års stadsplan fastställdes att området skulle bli ett renodlat industriområde. Under årens lopp har också därefter de bostadshus som fanns här successivt rivits. Idag finns bara slakteriets disponentbostad kvar (*kommentar 2004*: bostadshuset är numera rivet). Tegelbruket finns kvar men har flyttat längre åt nordväst. Istället har en mängd nya industribyggnader uppförts under de

9 Norra industriområdet

9 a Svin-slakteriet, Farmen 1:2, Långgatan 32 (revet)

9 b Thermaeniusverken, Stocksätter 1:5, Esplanaden 1-5

9 c Elverket, Vinkeln 3, Esplanaden 2

senaste decennierna. De utgörs huvudsakligen av stora industrihallar i stål- eller betongkonstruktioner och omges av stora asfalterade ytor för parkering och lastning. I centralt läge mot Samzelii-gatan ligger bilfirmor och bensinmack.

Ingående kulturhistoriskt värdefulla miljöer

9 a Svinslakteriområdet, kv Farmen 1:2 (kommentar 2004: rivet)

Ingående kulturhistoriskt värdefulla objekt

9 b Thermaeniusverken, kv Stocksätter 1:5

9 c Elverket, kv Vinkeln 3

Norra industriområdet, sett från söder

9 a Svinslakteriområdet, Farmen 1:2, Långgatan 32

Kommentar 2004

Den nedan beskrivna bebyggelsen på fastigheten Farmen 1:2 är idag borta. Vi har ändå valt att låta beskrivningen ligga kvar som ett historiskt dokument. I samband med att svinslakteriet revs 2003 gjordes en kulturhistorisk dokumentation av den kvarvarande bebyggelsen (*Slakteriet. Kulturhistorisk dokumentation av industribyggnad Farmen 1:2 i Hallsberg*. Michael Thörne, Miljö- och teknikförvaltningen, Hallsbergs kommun 2002).

Beskrivning

Det stora svinslakteriet anlades på gammal jordbruksmark i municipalsamhällets utkant på 1890-talet. En disponentvilla byggdes med en trädgård på baksidan, och på rejält avstånd därifrån ett antal stora svinstallar och slakteri-byggnader.

Disponentvillan byggdes i trä som ett tämligen konventionellt sekelskifteshus, i ett och ett halvt plan med frontespis, pelarförsedd veranda och balkong på framsidan, veranda med snickarglädje på baksidan. Huset har haft två lägenheter, men byggdes sedan om till fyra. Fasaderna har klätts med eternit och taket belagts med korrugerad plåt. Fönster och dörrar är dock av ursprunglig typ vilket trots alla övriga förändringar ger den speciella sekelskifteskaraktären.

Disponentvillan vid svinslakteriet (riven)

Den gamla köttbesiktningssbyggnaden som byggdes i tegel strax efter sekelskiftet finns fortfarande kvar. Den har mycket jugendartade detaljer, t ex den rakt avslutade och krönte gaveln åt söder. I vinkel mot denna finns ett lanterninförsett svinhus från 1910-talet. De tätspröjsade fönstren och spritputsen ger en omisskännlig 1910-20-talskaraktär. Byggnaden användes från 1940-talet som lastbilsgarage för Anderssons åkeri m m. Här har också funnits billackering och bensinmack.

Trädgården är långt ifrån sitt gamla skick, men har fortfarande kvar sina träd och sköts efter bästa förmåga.

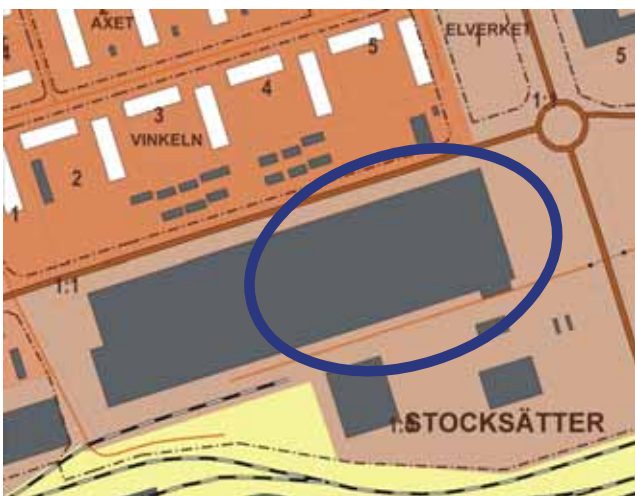

F d Thermaeniusverken från nordväst

9 b Thermaeniusverken, Stocksätter 1:5, Esplanaden 1-5

Beskrivning

Thermaeniusverken hade från sin flyttning till Hallsberg 1868 haft sina fabriker på södra sidan om järnvägen, på platsen för bibliotekshuset idag. När verksamheten ökat och Hallsbergs centrala bebyggelse blivit tätare började planer växa fram på att flytta fabriken till Stocksättersidan. En

9 b Thermaeniusverken, Stocksätter 1:5, Esplanaden 1-5

brand i fabriken blev avgörande och 1919 byggdes den nya fabriken. Den uppfördes i armerad betong och fasaden blev till största delen uppglasad mellan de bärande murpelarna. Dessa är indelade i primärt och sekundärt bärande pelare vilket ger en rytmisk indelning av fasaden.

Tillbyggnader har gjorts under årens lopp, men de är av helt annan karaktär än den första byggnaden.

Bedömning

1919 års byggnad har stort lokalt kulturhistoriskt värde. Här fanns den vid sidan av järnvägen största arbetsplatsen i Hallsberg inrymd i en byggnad av god arkitektonisk kvalitet och med mycket tidstypisk utformning.

Rekommendationer

Byggnaden bevaras och underhålls med ursprungliga material och metoder.

Kommentar 2004

Den östra gavelns slätputsade takgesims, d v s övergången mellan vägg och tak, har tyvärr målats klarblå.

9 c Elverket, kv Vinkeln 3, Esplanaden 2

Beskrivning

1908 byggdes ett transformatorhus av Thermanbolaget norr om järnvägen för att förse verkstadens maskiner med eldrift i större utsträckning än tidigare. Tre år senare tog AB Hallsbergs Elektricitetsverk över. Utformningen av det ca fyra våningar höga transformatorhuset påminner i hög grad om den hos 1919 års fabrik. En tegelstomme delas in i kraftigare bärande murpelare och utfackningar där de få fönster som finns är placerade.

Fönstren är idag blå i likhet med de nya ståldörrarna, men har troligen ursprungligen varit bruna. Ett brunt fönster med målning av äldre datum finns. Under den ljusa takgesimsen har en rad runda fönsteröppningar placerats. Pyramidtaget är täckt med blå korrugerad plåt.

Bedömning

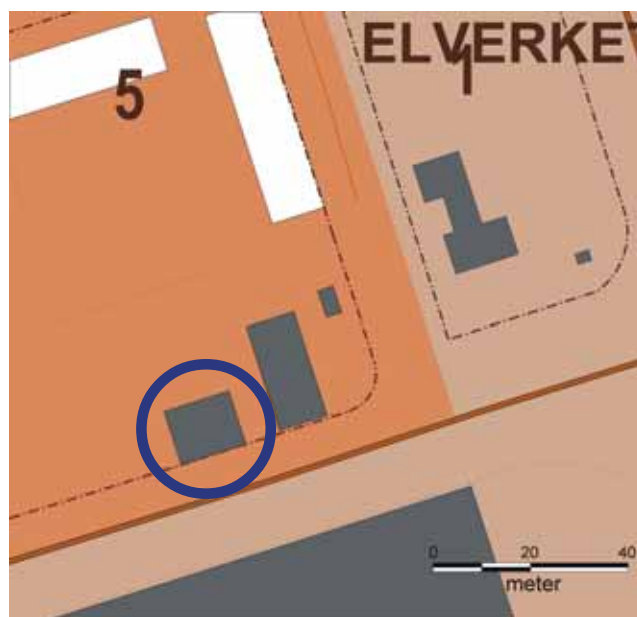
Byggnaden har lokalt kulturhistoriskt värde som ett monument över elektricitetens intåg på allvar i samhället.

Rekommendation

Byggnaden underhålls med ursprungliga material och metoder. De putsade partierna målas med KC-färg eller silikatfärg. Takets täckning av korrugerad plåt byts mot bandplåt eller skivtäckning. Det senare är att föredra ur antikvarisk synvinkel.

F d transformatorhuset

9 c Elverket, kv Vinkeln 3, Esplanaden 2

10 Stocksätters hyreshusområde

Omfattning

Kv Vinkeln, Utsädet, Axet, Slagan, Knuten, Plogen, Lien, Harven, Välten, Boken.

Beskrivning

Bostadsbristen i Hallsberg med sin stora inflyttning av järnvägspersonal gav på 1940-talet upphov till bildandet av Hallsbergs byggnadsstiftelse som med hjälp av samarbete med HSB:s riksförbund och statliga bostadssubventioner började uppföra stora fullt moderna hyreshus med många små lägenheter på mark som köpts in från Stocksätters gård. Några hyreshus tillkom även på privat initiativ. De tidigaste husen byggdes längs Fredsgatan, med början i Vinkeln 1945 (Vinkeln 1, byggt av Nilsson & Andersson) och 1947-48 (Vinkeln 2 och 3). Från slutet av 1940-talet fram till 1960-talets mitt bebyggdes kvarteren Utsädet, Axet, Slagan och Lien.

En mycket tidstypisk stadsplan för Stocksättersområdet fastställdes 1947. Trots vissa förändringar har området kvar den karaktär av "hus i park" som var kännetecknet för den här och de allra flesta planer för bostadskvarter som tillkom i landet vid samma tid. Öppenhet och grönska skulle finnas rikligt. I den andan skapades Vinkel-parken som en avgränsning mot Thermanius-verken. Betydelsen av Stocksättersparkens öppna sluttning får också sin förklaring här: trivseln i bostadskvarteren förutsatte god tillgång på gemensamma grönområden för invånarnas utevistelse som komplement till husens gårdar. Dessa bestod mest av mellanrum mellan parallellställda hus. I de senare tillkomna kvarteren längs Nytorgsgatan/Norrgårdsgatan har istället husen grupperats runt gårdar.

Husen t o m Slagan och delvis Lien är av samma typ: tre eller flera trapphus i en länga om tre våningar. Fasaderna var putsade - slät-, spritputs eller brädriven puts (med håligheter där putsens grova ballaststen rivits bort). De flacka sadeltaken var täckta med tvåkupigt tegel. Runt de

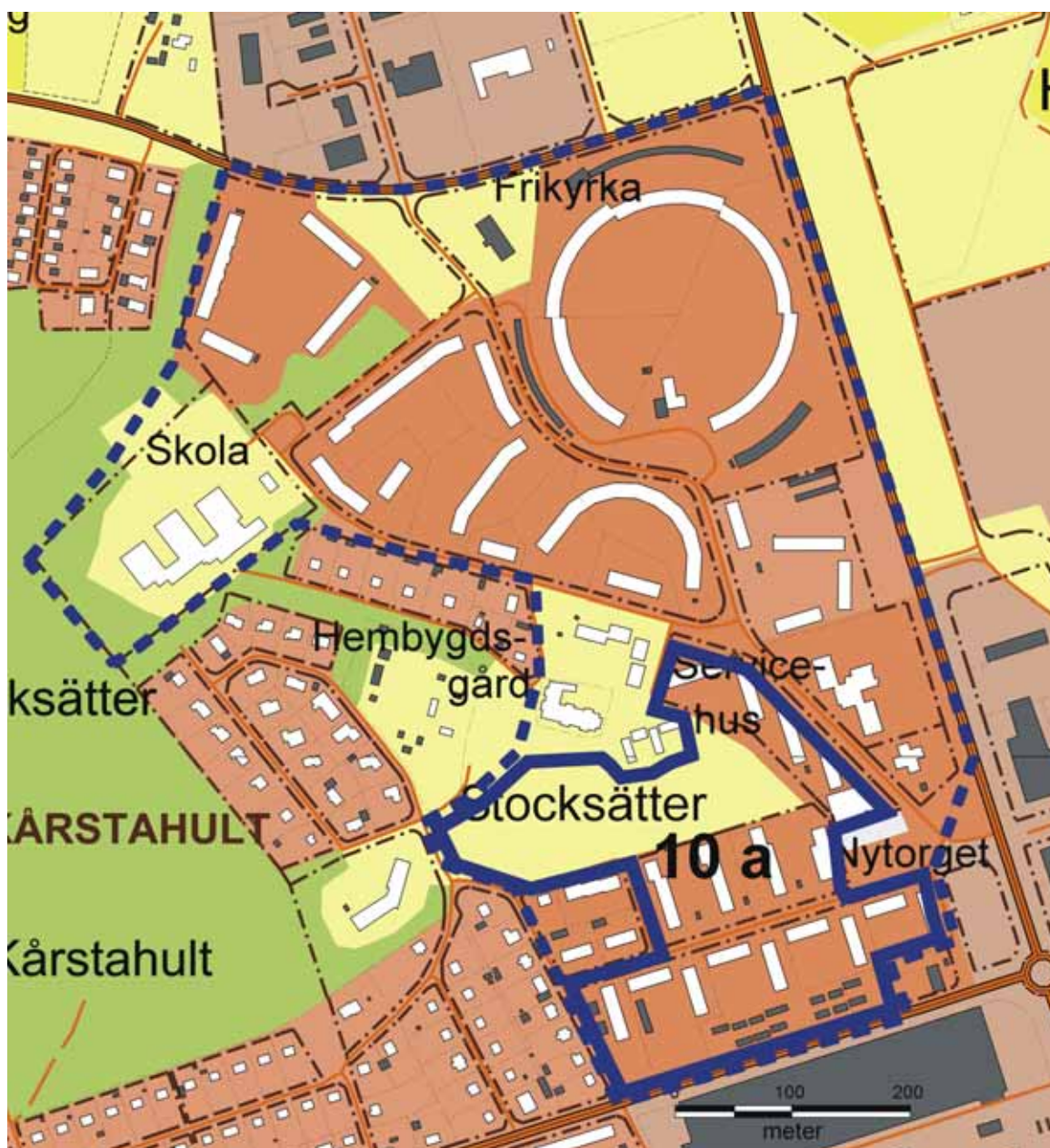

Kv Harven

ofta väl utformade portarna gjordes omfattningar av profilerad marmorsten eller av tegel. Fönstren var smäckra tvåluftsfönster, men indelningen förändrades något med tiden. Under sent 50-tal kom den stora fönsterluften med ett kompletterande smalt vädringsfönster.

I Harven och Välten, de senast tillkomna kvarteren, är husen av en annan karaktär där betongelementen dominerar. Av de tre höghusen vid Nytorget uppfördes det äldsta vid början 1960-talet och de två övriga på 1970-talet.

Ingående kulturhistoriskt värdefull miljö
10 a Vinkeln, Axet, Slagan med omgivande parker

10 Stocksätters hyreshusområde
10 a Kv Vinkeln, Axet, Slagan med omgivande parker

10 a Vinkeln, Axet, Slagan med omgivande parker

Beskrivning

Se ovan!

Bedömning

Kvarteren Vinkeln, Axet och Slagan och till miljö hörande Vinkelparken och Stocksättersparken har ett högt lokal kulturhistoriskt värde. De in-

grepp som har gjorts i Stocksättersparken har dock sänkt detta värde betydligt, då det har gjort parkens form mycket otydlig. Risken är nu uppenbar att den alltmer kommer att ses som en markresurs och tas i anspråk fler gånger. Detta skulle förstöra den ursprungliga tanken med 1940-50-talsområdena.

Liknande ingrepp har gjorts i Vinkelparken, där ungefär en tredjedel av marken har tagits i anspråk för parkering. Carportar har byggts och marken asfalterats. Detta kanske måste accepteras med tanke på att området byggdes i stort sett utan

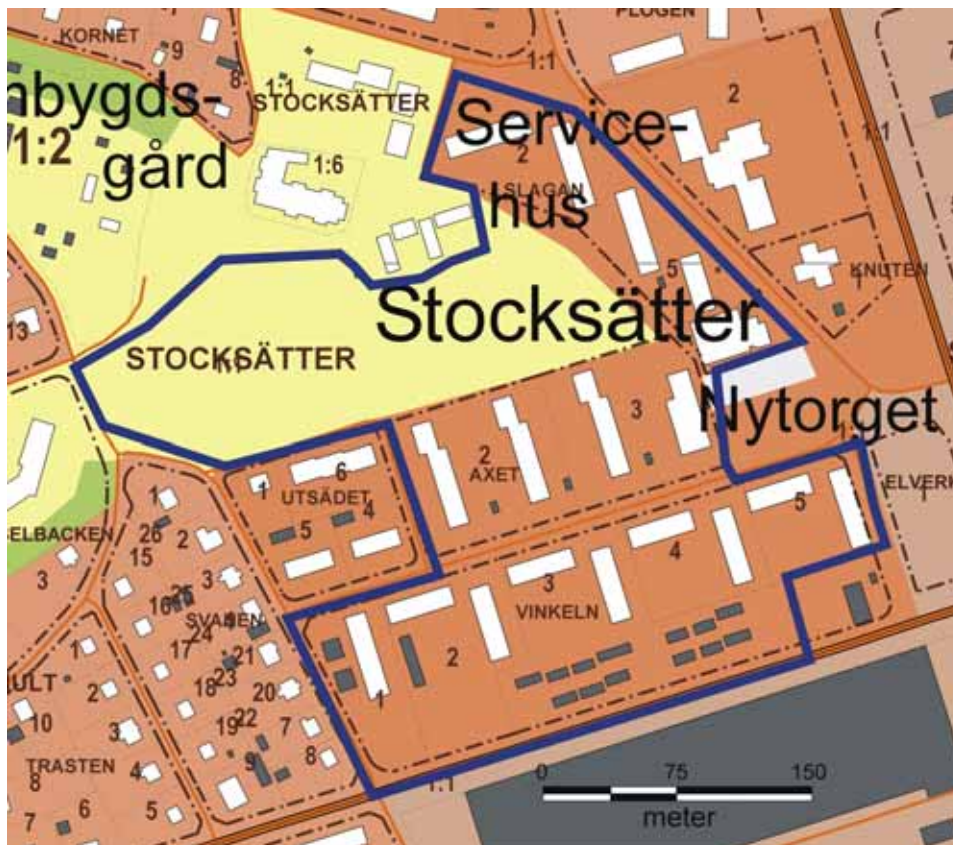

Kv Axet 3 och 2, Fredsgatan 4 och 6

bilparkeringar p g a det lilla antal privatbilar som fanns när husen byggdes. Det hade dock varit bättre med en annan markbeläggning än asfalt.

De ombyggnader av husen som har gjorts under de senaste åren är av samma art som denna typ av byggnad råkar ut för över hela Sverige: tilläggsisolering och omputsning med en alltför ljus färg, byte av fönster och balkonger, nytt

taktäckningsmaterial, förändringar av trapphus och entréer. Detta gör aldrig husen rättvisa ur arkitektonisk och antikvarisk synvinkel, så inte heller i Hallsberg. Hösten 1993 fanns dock fortfarande några exempel på hus i ursprungligt skick, t ex Vinkeln 5. Här kunde man då ännu se de vackra marmoromfattningarna runt portarna, balkongerna med sina korrugerade räcken etc.

10 a Kv Vinkeln, Axet, Slagan med omgivande parker

*En av de omsorgsfullt utformade
portarna i kv Axet, Fredsgatan 6*

Rekommendationer

Ytterligare ingrepp i parkerna bör inte göras. Asfalten på Vinkelparkens parkering bör bytas mot mjukare och mer naturnära beläggning, eller annan mindre sten som ger ett livligare intryck för att ge en liten anknytning till parken. Något eller några hus bevaras i ursprungligt skick och underhållas med ursprungliga material och metoder. Avfärgning bör då ske med en kulör som mättad jordfärg - utan dolomitkross som ger en alltför vit ton.

Kommentar 2004

Sedan inventeringstillfället har samtliga bostadshus i området renoverats, även det ovan nämnda Vinkeln 5. Husen i kv Axet har genomgått en något varsammare renovering än de andra kvarteren. Här har exempelvis de gamla ekdörrarna renoverats till skillnad från de andra husen där opassande lättmetalldörrar satts in. I Vinkelparken tillkom vid 1990-talets slut ett flertal garagebyggnader. Den f d livsmedelsaffären vid Nytorget är tillbyggd och inrymmer idag andra verksamheter.

Burspråk på södergaveln, Fredsgatan 4

11 Hässleberg

Omfattning

Kv Diamanten, Rubinen, Safiren, Topasen, Turmalinen, Zirkonen, Opalen, Bärnstenen, Turkosen, Månstenen, Smaragden, Vikatorp 1:4, Vikatorp 1:6.

Beskrivning

Ett tätbebyggt villaområde från åren kring 1980. Villorna är byggda i grupper i ett eller ett och ett

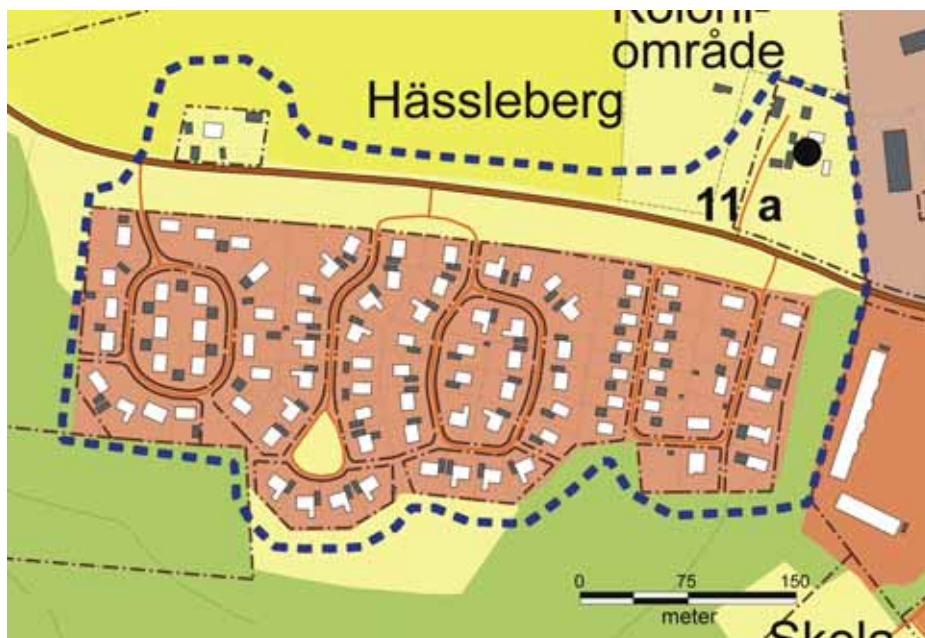
halvt våningsplan, förutom längs Hässlebergsvägen där styckebyggda hus finns. Söder och väster om området tar skogen vid.

Bedömning

Områdets låga ålder omöjliggör en kulturhistorisk bedömning.

Ingående kulturhistoriskt värdefulla objekt

11 a Hässlebergs gård (Vikatorp 1:6)

11 Hässleberg

11 a Hässlebergs gård, Vikatorp 1:6

11 a Hässlebergs gård, Vikatorp 1:6

Beskrivning

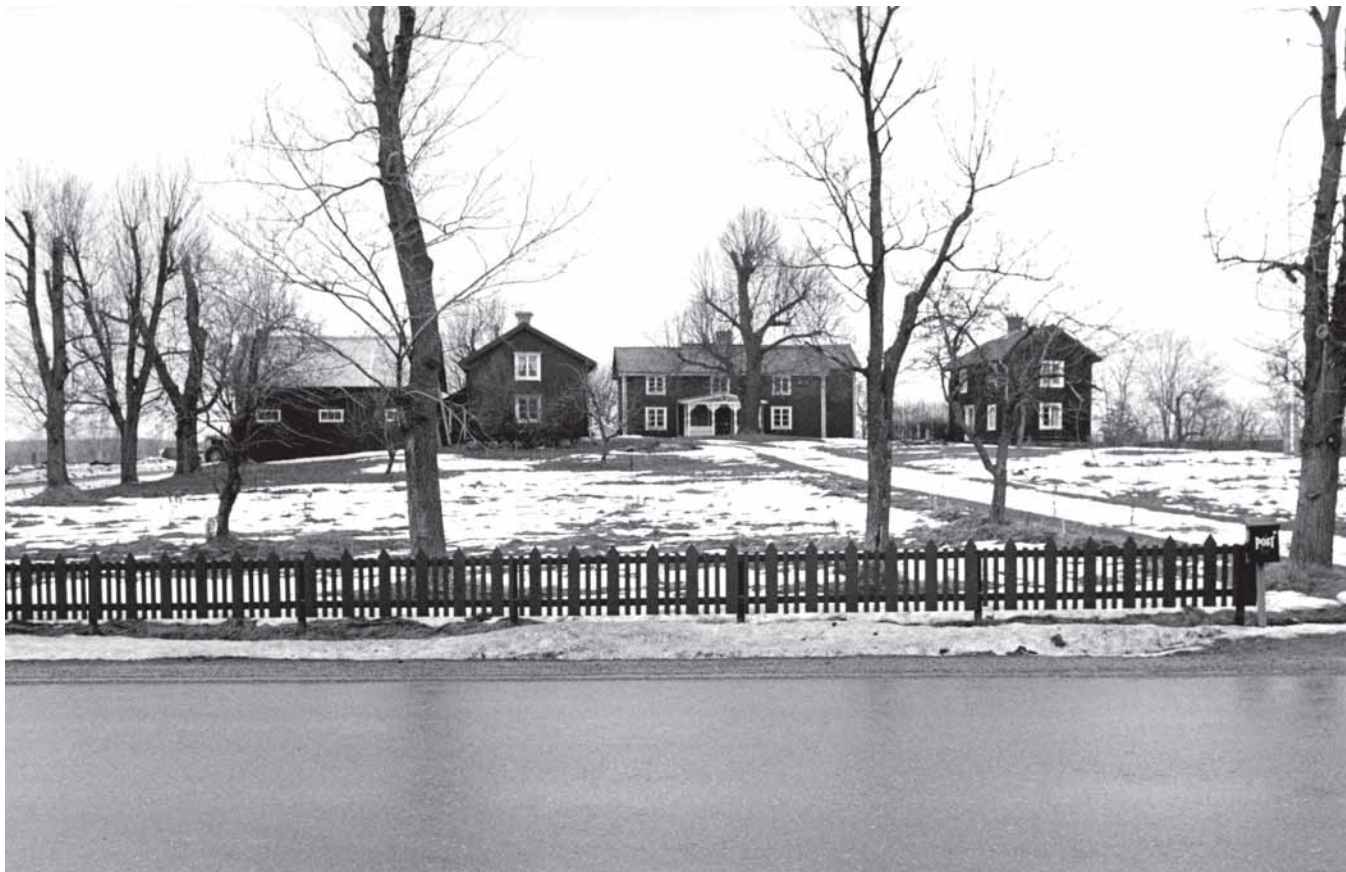
Gården hör till kategorin gamla gårdar som finns kvar i samhällets utkant. Denna närkegård är enligt ägaren uppförd på 1700-talet. Den består idag av manbyggnad med flyglar, bestående av en lillstuga och en bodlänga, samt två uthus. Spår av uthus finns i trädgårdens sluttning framför husen, vilket innebär att gården haft den för Närke typiska indelningen i mangård och fägård.

Husens exteriörer har en del gamla detaljer bevarade, framförallt flyglarna. Bodlängans tre dör-

rar med omfattningar är t ex av 1700-1800-tals-typ. Troligen skedde en del ombyggnader i samband med ägarbyte vid 1800-talets mitt. Manbyggnaden moderniserades på 1940-talet varvid de gamla fönstren byttes till släta tvåluftsfönster. Nuvarande ägare har velat återställa ett äldre utseende och bytt till nya sexdelade. Samtidigt har huset byggts ut bakåt och fått en ny veranda. På traditionellt vis är husen klädda med faluröd locklistpanel och taken täckta med tvåkupigt tegel.

Bedömning

Gården har lokalt kulturhistoriskt värde som exempel på de gårdar som fanns i stationssamhällets

Hässlebergs gård (bilden är från 1993-94)

närhet och vars mark alltmer har tagits i anspråk för samhällets utbyggnad. Huvudbyggnadens omfattande ombyggnader har dock sänkt det kulturhistoriska värdet.

Rekommendationer

De välbevarade flygelbyggnaderna bör ej byggas om, utan endast vårdas och underhållas med traditionella byggnadsmetoder och material.

Lillstugan vid Hässlebergs gård

11 a Hässlebergs gård, Vikatorp 1:6

12 Stocksätter

Omfattning

Kv Tallen, Björken, Granen, Tunet 1, Stocksätter 1:2, Kornet, Hasselbacken, Trasten, Svanen, Ängen, Hultet samt Storspoven 5-7.

Beskrivning

Stocksätters mark låg fram till 1927 till största delen utanför samhällets nordgräns och var länge näst intill obebyggd. De äldsta bevarade bostadshusen, Stocksättersgården undantagen, finns på Stocksättersvägen, där t ex nr 15 (Svanen 3) är byggd omkring 1910. Efter inkorporeringen med köpingen 1927 tog utbyggnaden fart. Bebyggelse från 1920-30-tal dominerar men inslag av betyd-

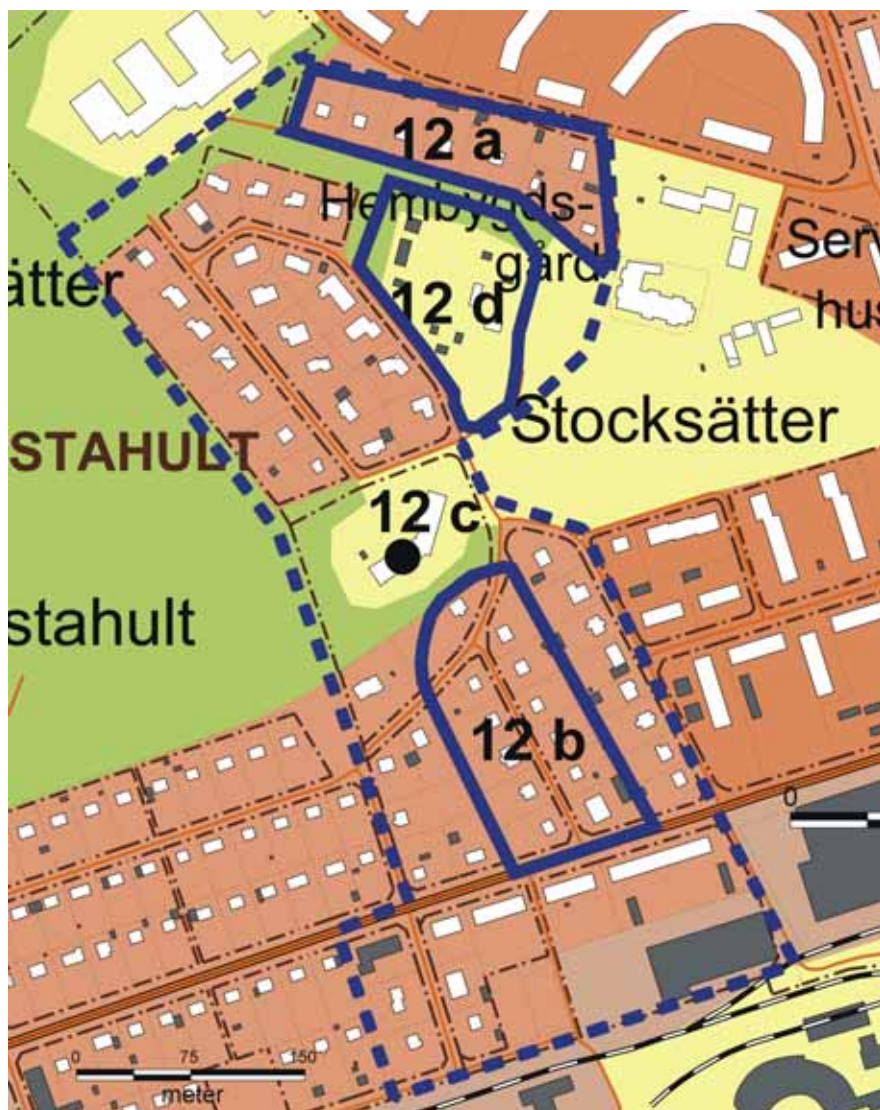
ligt senare villor finns framför allt i kvarteren norr om sjukhemmet. Områdets karaktär är tämligen tät villaegnahemsbebyggelse med väl uppväxt grönska, avbruten av större anläggningar och tomter med parkkaraktär. Lummigheten och övergången till Kårstahultsskogen på höjden i nordväst ger området högt arkitektoniskt värde. En helt annan karaktär har den sydligaste delen med sina flerfamiljshus m m från 1940-talet.

Ingående kulturhistoriskt värdefulla miljöer

12 a Kv Komet
12 b Förmansgatan
12 d Stocksätters hembydsgård (Stocksätter 1:2)

Ingående kulturhistoriskt värdefulla objekt

12 c Sjukhemmet (Hasselbacken 1)

- 12 Stocksätter
- 12 a Kv Komet
- 12 b Förmansgatan
- 12 c Sjukhemmet, Hasselbacken 1, Hasselvägen 1
- 12 d Stocksätters hembydsgård, Stocksätter 1:2

Kv Kornet 6 och 5, Kornvägen 5 och 6

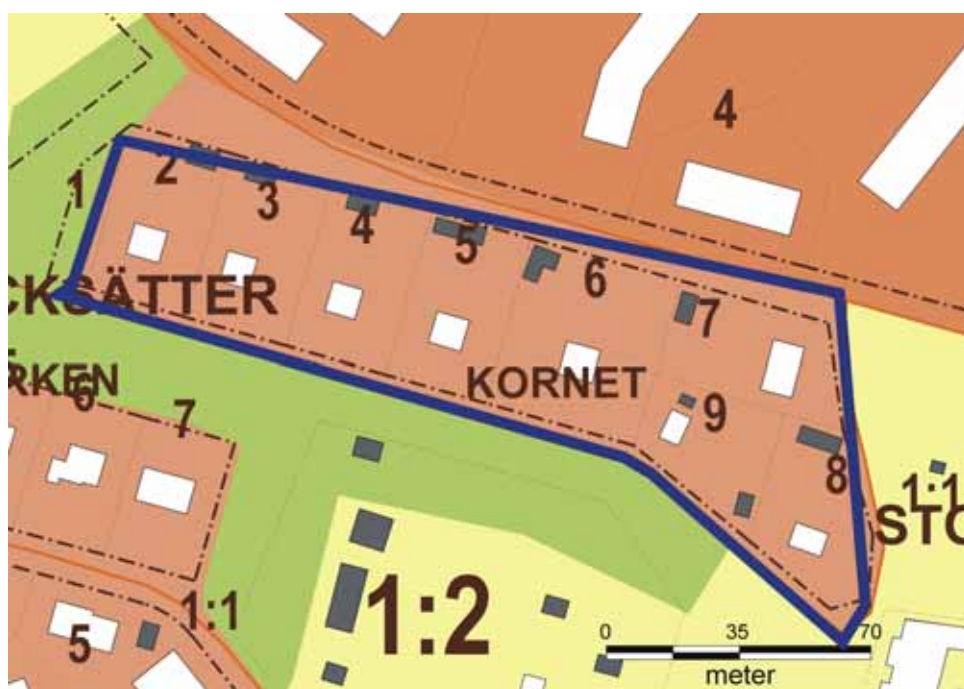
12 a Kv Kornet

Beskrivning

Kv Kornet 2-6 har med sina likartade tomter och hus en omisskännlig egnahemskaraktär. Husformerna är de för 1920-talet typiska som har byggts i Hallsberg långt in på 1930-talet. Typen har beskrivits i samband med område 8, Brunnskullen - Farmen.

Till egnahemskaraktären hör uthusen i tomtens bakkant, med plats för vedbod och andra förvaringsbodar, möjligen också utedass eller t ex höns-hus. Egnahemmen skulle ge möjlighet till en viss självförsörjning och uthusen hade följaktligen en viktig roll. Frukträdgårdar och grönsaksland ingick självklart och fruktträd av tämligen hög ålder är därför ett tydligt inslag.

Särskilt väl bevarade exteriörer har Kornet 4-6. I något fall har fasaden klätts med eternit, men

12 a Kv Kornet

tack vare att den fasadinklädnaden aldrig föregicks av någon tilläggsisolering och i detta fall inte heller av fönsterbyte har karaktären inte ändrats nämnvärt.

Bedömning

Kvarterets ovanligt väl bevarade egnahemskaraktär och den samlade miljön ger det ett högt lokalt kulturhistoriskt värde. Inslaget av uthus är mycket betydelsefullt.

12 b Förmansgatan

Beskrivning

Förmansgatans bebyggelse har 1930-40-talskaraktär med klassicistiska drag. Gatan slutar i Parkvägen med en klassicistisk villa på höjdens sluttning som fond. Trots de enskilt utformade och byggda husen utgör gatan en väl samlad miljö. Husens jämna placering i förhållande till gatan bidrar naturligtvis starkt till detta. Husen är till stor del reveterade och taken täckta med tvåkupigt tegel. Källarvåningar ingår. 1920-talets hustyp med brutet tak eller sadeltak i ett och ett

Rekommendationer

Husen bör bevaras i så ursprungligt skick som möjligt. Ursprungliga byggnadsdelar som dörrar och fönster bör behållas och endast underhållas. Vård och underhåll bör ske med ursprungliga material och metoder.

halvt plan finns här omväxlande med en lite ovanligare men lika så historiskt influerad typ: envåningshuset med nästan kvadratisk planform, valmat tak och klassicistisk entre. Frånvaron av uthus på tomterna berättar att Förmansgatans bebyggelse är av yngre datum än t ex Kornets.

Bedömning

Den samlade bebyggelsen har hög kvalitet som bostadsområde. Därför och för att den är en god och tämligen oförvanskad representant för 1930-40-talens villabebyggelse har den ett lokalt kulturhistoriskt värde.

Förmansgatan 6, 7, 8
samt th i bild Park-
vägen 2

Rekommendationer

Ombyggnader av typ tilläggsisolering, byte av fasadmaterial, fönster och dörrar bör undvikas. Vid ommålning bör 1930-40-talens färgsättningar användas, eftersom de passar bäst på dessa hus-typer. Utbyggnader av de väl samlade huskropparna bör undvikas, eller, där detta ej är möjligt, utföras med skicklighet.

12 b Förmansgatan

12 c Sjukhemmet, Hasselbacken 1, Hasselvägen 1

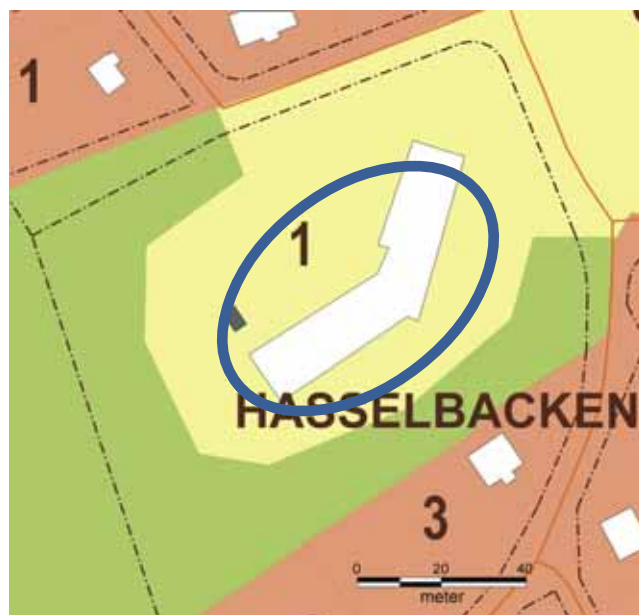
Beskrivning

Ett epidemisjukhus byggdes 1927 på Stocksätters mark som tillhört bröderna Thermanius, högt och något avsides beläget intill Kårstahultsskogen. Köpingen bekostade dragning av vatten- och avloppsledningar. Likartade anläggningar byggdes i de flesta stora kommuncentra, p g a en ny epidemilag som ålade kommunerna att inrätta epidemisjukhus.

Byggnaden hade ritats av arkitekten Georg Arn från Örebro. Det blev en tidstypisk klassicistisk byggnad. Fönsterfördelningen är jämn över de enkla putsade tegelfasaderna. Endast vid de två entré- och trapphuspartierna finns omfattningar kring fönstren som en markering. De är dock inte lika: det västra trapphusfönstret markeras med en ornamenterad slutstensdekor medan det högra har ett gavelöverstycke. Portarna är parställda och omfattade av kraftiga släta granitstenar med kopparklädda överliggare. Dörrarna är mycket

1920-talsmässiga med åtta ”speglar” (varav de två översta är glasade) och rosetter. De är utförda i trä som fernissats.

Takgesimsen står ljusputsad mot fasadens i övrigt varmt röda ton. Det valmade taket är täckt med enkupigt tegel.

12 c Sjukhemmet, Hasselbacken 1, Hasselvägen 1

F d sjukhemmet

Det ursprungliga sjukhemmet har en tillbyggnad i rött tegel från 1958. Sedan kullängens vårdcentral och ålderdomshem tagits i bruk står det gamla sjukhemmet tomt.

Bedömning

Den ursprungliga byggnaden har hög arkitektonisk kvalitet. Den representerar dessutom ett utvecklingsskede hos samhällets vårdande institutioner och har därför ett högt lokalt kulturhistoriskt värde.

Rekommendationer

Byggnaden bevaras med ny användning. Exteriören underhålls med ursprungliga material och metoder. Fönster och dörrar är mycket viktiga karaktärsdrag och får inte bytas om det kulturhistoriska värdet ska bibehållas.

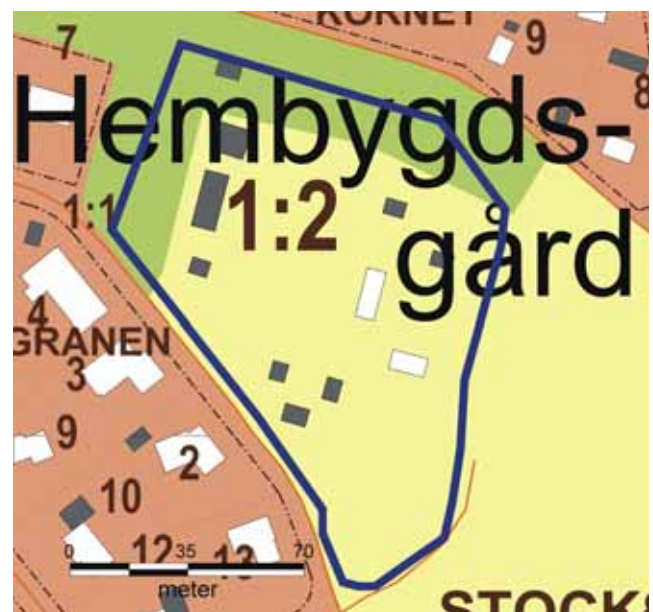
Kommentar 2004

Byggnaden har renoverats och inrymmer idag nya verksamheter med hälsoanknytning.

12 d Stocksätters hembygdsgård, Stocksätter 1:2

Beskrivning

Stocksättersgården testamenterades 1962 till kommunen och har utvecklats till samhällets hembygdsgård. Som sådan är den sammansatt av byggnader, den gamla gårdens ursprungliga byggnader och sådana som flyttats hit från annat håll för att räddas undan rivning eller av annan anledning. Gårdens manbyggnad och en flygel ligger på ursprunglig plats i fonden av Stocksättersparkens sluttning och fungerar som blickfång. Den byggdes 1815. Förutom detta har gården 10 byggnader från olika tider. De är liggtimrade och i något fall klädda med locklistpanel.

12 d Stocksätters hembygdsgård, Stocksätter 1:2

Hembygdsgården

Bedömning

Funktionen hos en hembygdsgård är att visa gamla tiders byggnads- och levnadssätt. Som sådan har den alltså självklart ett mycket högt lokalt och i vissa delar även regionalt kulturhistoriskt intresse.

Rekommendationer

På ovanstående följer att traditionella byggnads-material och metoder är de enda tänkbara att använda vid underhåll, om inte framtida generationer ska bli lurade på rättmätiga kunskaper. Underhåll och eventuella förändringar bör alltid dokumenteras. Samråd bör också ske med antikvarisk expertis.

13 Kårstahult

Omfattning

Kv Kråkan, Nötskrikan, Staren, Fasanen, Beckasinen, Höken, Gladan, Gåsen, Hägern, Vipan, Vråken, Tärnan, Falken, Göken, Parken, Måsen, Örnen, Morkullan, Gläntan, Ejdern, Storspoven.

Beskrivning

1937 beslutade Hallsbergs köping om förvärv av Kårstahult för att få mark för småhusbyggande. Med hjälp av en "småstugubyggnadskommitté" såldes därefter tomter till hallsbergarna till låga priser. Köpingen gav också stöd för bostadslån på samma sätt som på Farmen, med statens hjälp. Fram till 1950-talet bebyggdes tomterna vid Lokvägen, Esplanaden, Parkvägen och Per Larsgatans sydsida med de små enplans trähusen, som också byggts vid Grängsgatan. Under 1950-talet ändrades de statliga reglerna för subventionerat småhusbyggande på det sättet att en större bostadsyta tilläts. Det ändrade också husens utseende, vilket kommer till uttryck t ex i kvarteren Vipan och Vråken, där husen har fått en brantare taklutning med möjlighet att inreda vinden. På detta sätt har Kårstahults "årsringar" blivit tydliga. Ekliden har be-

byggts ytterligare ett decennium senare, delvis med individuellt utformade hus. Tegel är här det dominerande fasadmaterialet efter att ha gjort in- steg på 1950-talet som ett "underhållsfritt" mate- rial. Nästa decennium representeras i Torngatans tre radhuslängor klädda med mexitegel.

Tidens villabyggare har anlagt trädgårdar med lågväxande träd och buskar. Grönskan ger därför ett annat, mindre lummigt och rumsbildande in- tryck. De mot andra bostadsområden avgränsande skogspartierna får därmed en mycket stor bety- delse.

Kårstahults villaområde och Stocksätter skiljs åt av ett skogsparti, Kårstahultsskogen, som av tradition varit ett rekreationsområde. Hit gjorde

Per Larsgatan 12 är ett typiskt enplanshus från 1940-talets andra hälft, som med tiden försetts med garage och takkupa.

Kv Vråken 3 och 4, Per Larsgatan 6 och 8

hallsbergarna tidigt utflykter och här låg länge Folks park. Det fick stängas sedan invånarna runt skogen länge klagat över att de blev störda när parken hade nöjeskvällar.

Bedömning

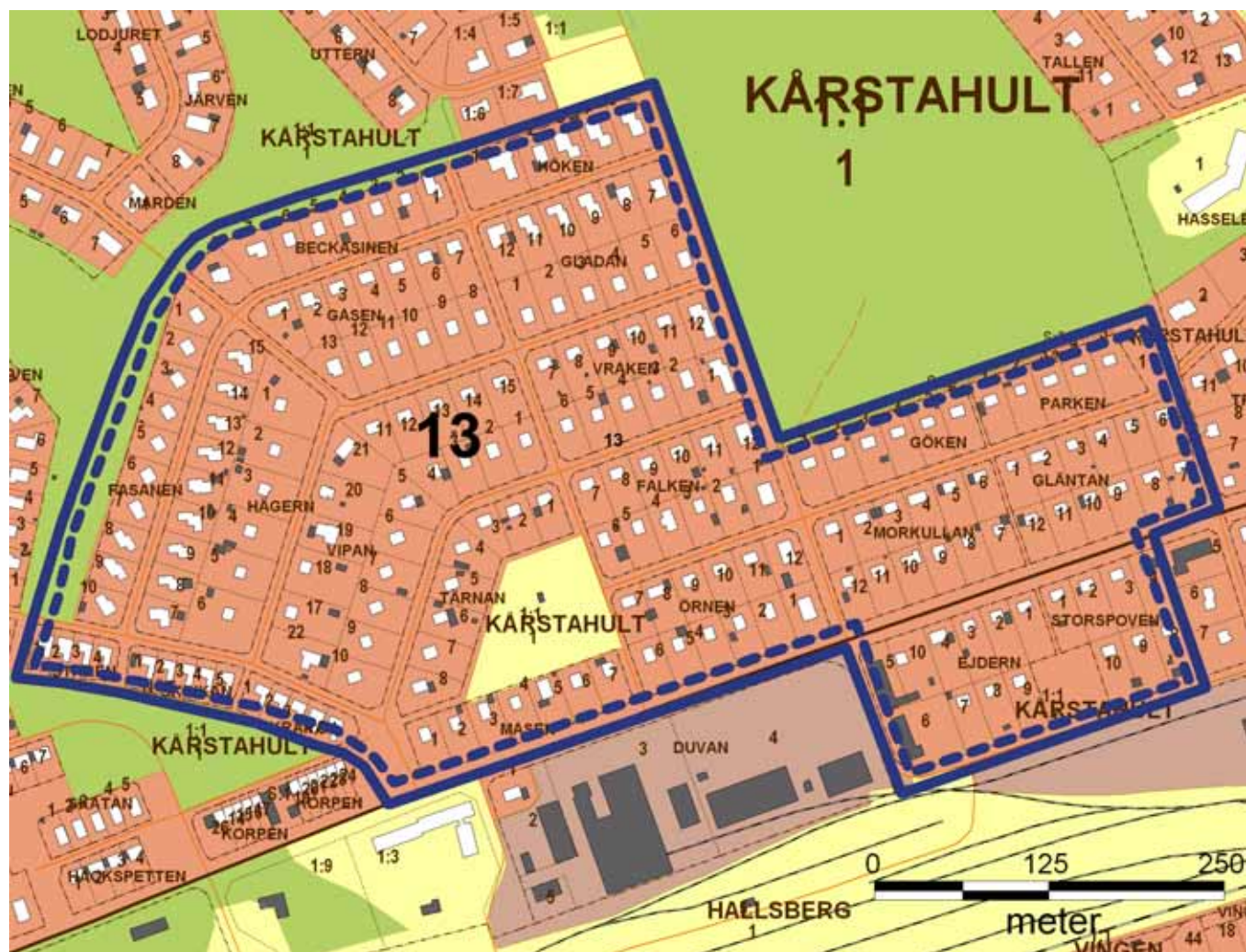
Årsringarnas tydlighet har här ett lokalt kulturhistoriskt värde. Det är därför av stort värde att husens karaktär och tidsanda bevaras. Flera exempel på hus i tämligen ursprungligt skick finns och kan framhållas som värdefullare än de mer förändrade, i vissa fall förvanskade.

Rekommendationer

Husens karaktär bevaras. Detta behöver inte utesluta om- och tillbyggnader men dessa bör ske med kunskap och noggrannhet. Underhåll och även ombyggnader bör ske med ursprungliga material och metoder.

Kommentar 2004

Inga större förändringar har skett i området, förutom ett fåtal tillbyggnader av bostadshus samt några nyuppförda garage.

13 Kårstahult

14 Vattentorns-området

Omfattning

Kv Bävern, Mullvaden, Grävlingen, Vesslan, Haren, Råven, Igelkotten, Hermelinen, Hjorten, Björnen, Mården, Ekorren, Lodjuret, Järven, Illern, Uttern, Minken, Fjällämmeln, Skogslämmeln, Husmusen, Skogsmusen, Näbbmusen och Hasselmusen.

Beskrivning

Detta högt belägna område har karaktären bostadsgator som genomkorsar skogsmark. Området är bebyggt under 1960- och 70-talen och består av omväxlande gruppbyggda och styckebyggda villor, till stor del klädda med rött fasadtegel. Undantag är de fyra sist nämnda kvarteren som bebyggts omkring 1990 med trähus vars träpanel är målad i ljusa pastellfärger.

Bedömning

Området är alltför ungt för att kunna bedömas ur kulturhistorisk synvinkel.

Krokvägen 2a, 2b och 1c

14 Vattentornsområdet

15 Bäckatorp

Omfattning

Kv Bufferten, Bromsaren, Kårstahult 1:2, Bäckatorp 1, Truten, Grisslan, Råkan, Kajan, Skatan, Hackspetten och Korpen.

Beskrivning

Detta är ett synnerligen heterogent område och består egentligen av tre typer av bebyggelse: egnahemsmiljön vid Bromsargatan, järnvägsarbetarbostäderna Bäckatorp och de sentida radhusen vid Bäckatorpsgratan och det gemensamma är

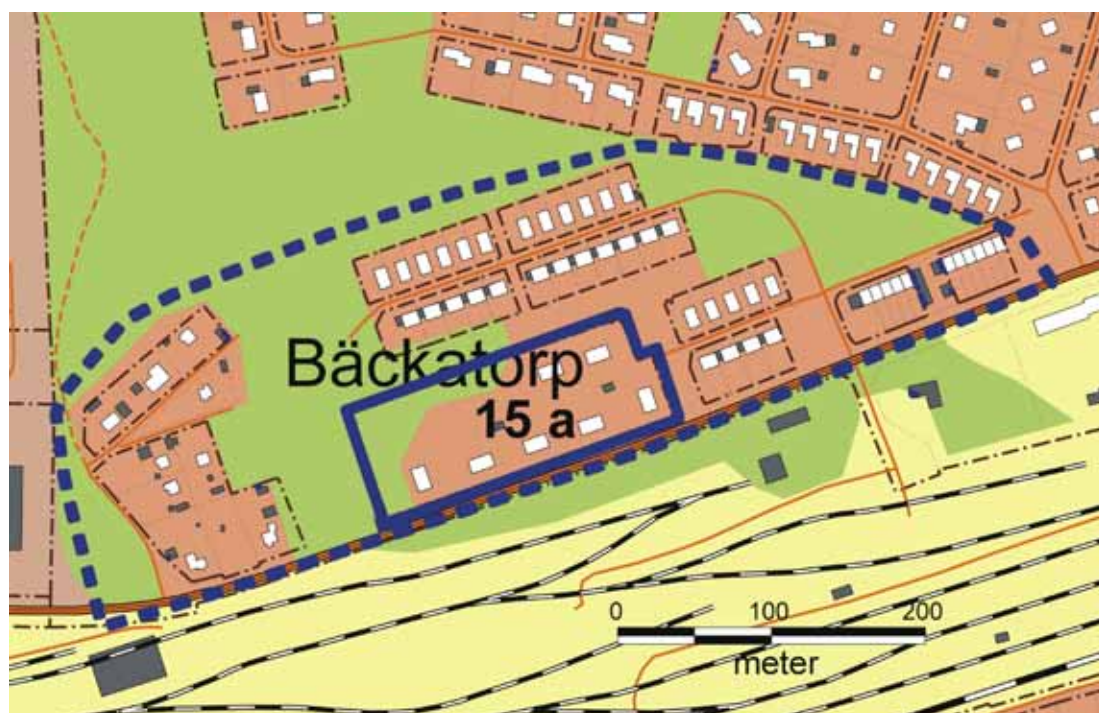
endast anslutningen till Esplanaden och belägenheten på samma sluttning.

Kring Bromsargatan ligger sex äldre villor av 1920-30-talens egnahemskaraktär och två sentida villor. Det är ett lugnt avskilt område som skulle tåla att utökas något. Bäckatorpsgratans radhus är tätt byggda souterränghus från 1972-73. Ett skogsstråk skiljer det ifrån SJ:s faluröda personalbostäder med dess särpräglade miljö.

Kvarteret Korpens radhus från 1962 har en egen karaktär med sina mättade färger på betongstommarnas puts.

Ingående kulturhistoriskt värdefull miljö

15 a Bäckatorp 1

15 Bäckatorp
15 a Kv Bäckatorp 1

15 a Kv Bäckatorp 1

Beskrivning

Bäckatorps personalbostäder byggdes 1918-21 ovanför det då nyligen öppnade stora omlastningsmagasinet vid bangården. De byggdes i första hand för den stora gruppen stationskarlar som hade sina arbetsplats här nedanför. Varje hus bestod av fyra lägenheter om två rum och kök fördelade på två plan.

Husen är av tre typer. Den ena är mer nationalromantisk med valmat tak, lockpanel och stora tätspröjsade treluftsfönster. Den andra är mer traditionell med sadeltak och sexdelade tvålufts-fönster medan den tredje är en blandning av de två. Uthusen på gården har modern funktion: sophus och förråd. Alla hus har tak med tvåkupigt tegel. Fönster och portar med foder samt förstuvkivstar är idag vitmålade. Till stor del tycks snickerierna vara ursprungliga eller nygjorda enligt

De fd personalbostäderna vid Bäckatorp

äldre modell. Portarna är dock bytta vid en modernisering under 1960-talet.

Bedömning

Järnvägsbostäderna vid Bäckatorp är med sin väl bibehållna miljö och husens välhållna detaljer av

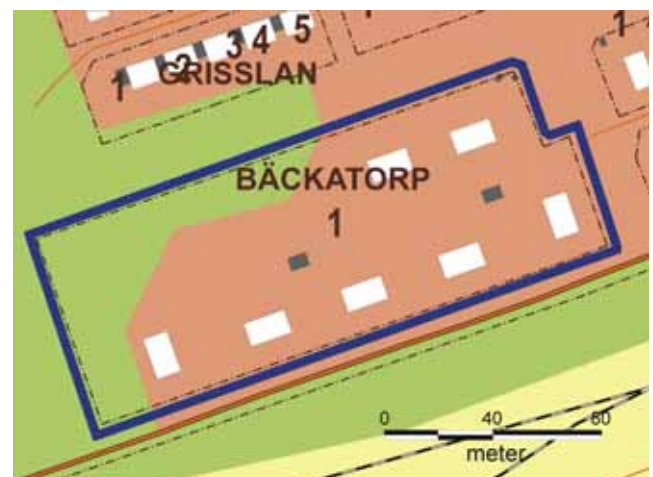
regionalt kulturhistoriskt intresse. Hallsberg som länets största järnvägsstation bör måna om sina olika typer av järnvägsanknutna miljöer, varav Bäckatorp är en.

Rekommendationer

Husen underhålls med ursprungliga material och metoder. Moderniseringar bör ske försiktigt. Ursprungliga fönster får inte bytas, liksom ej heller tak- och fasadmateriäl. Ett skydd i detaljplan rekommenderas.

En av områdets förstuvistar

15 a Kv Bäckatorp 1

16 Ulvsätters industriområde

Omfattning

Området öster om Bäckatorp till bangården i söder och Älbergsvägen i väster.

Beskrivning

Gammal åkermark som alltmer har tagits i anspråk för industrier. Området domineras idag av de nybyggda lagerhallarna för Ahlsell i kv Lastkajen dit också stickspår har dragits från ban-

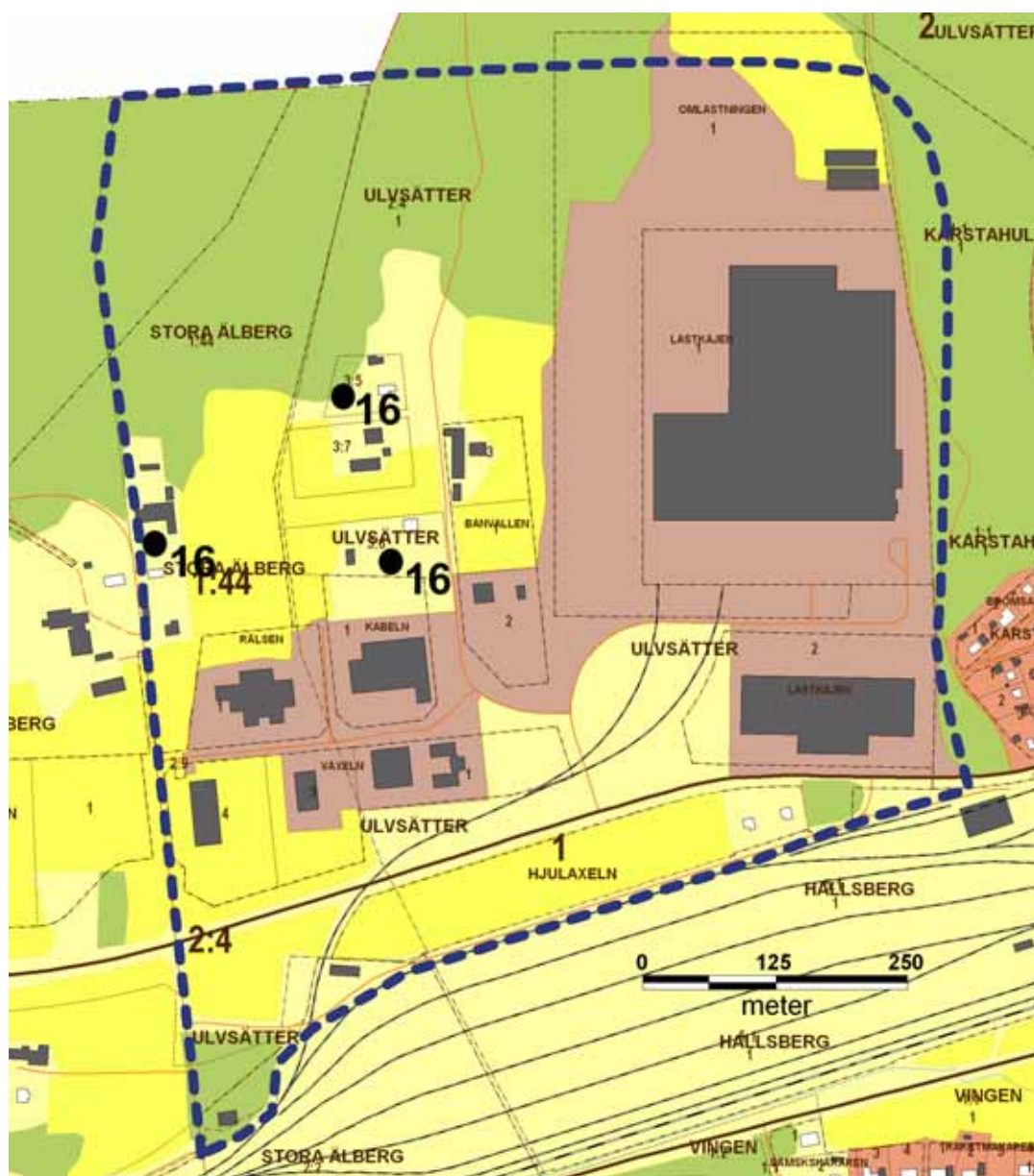
gården. Mindre industrihallar finns i den västra delen. Gamla gårdar finns kvar i utkanten här liksom runtom Hallsbergs tätort.

Bedömning

De gamla gårdarna har traditionell uppbyggnad. Deras läge i samhällets utkant ger en bild av hur samhället har haft kontakt med den gamla jordbruksbygden. De har därför värde för den lokala kulturhistorien.

Rekommendationer

Gårdarna bevaras och vårdas med traditionella byggnadsmaterial och metoder.

16 Ulvsätters industriområde

En av gårdarna i Ulvsätterområdet (Ulvsätter 3:6)

De kvarvarande ekonomibyggnaderna påminner om det jordbruk som tidigare bedrevs i området.

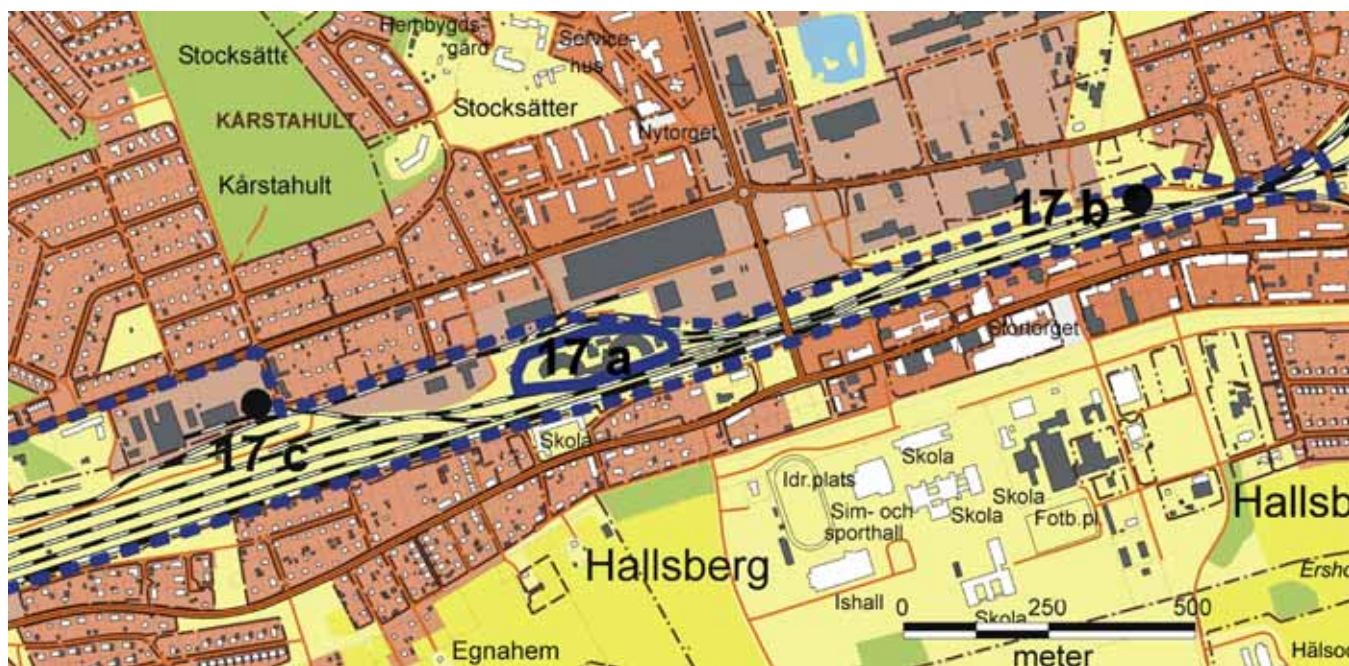
17 Järnvägsområdet

Omfattning

Bangårdsområdet från Älbergsvägens viadukt till stationsområdet söder om järnvägen samt till Brunnskullsovergången på den norra sidan.

Beskrivning

Den stora bangården fick sin nuvarande omfattning 1918-23. Den dominerar samhället i och med att den ger en tudelning som är svår att överbrygga, men ger också Hallsberg identitet. En mängd byggnader av olika sort och med olika funktioner finns: vagnverkstad, lokverkstad, personalbyggnader etc. Flera är av ganska låg ålder och faller utanför den kulturhistoriska bedöm-

17 Järnvägsområdet

17 a Lokstallarna med överliggningshuset (ovan)

17 b Lokalgodsmagasinet (ovan)

17 c Spannmålslagerhuset (ovan)

17 d Omformarstationen (nedan)

ningen. En samlad äldre miljö finns dock kring de två lokstallarna som byggdes vid de två tidigare utbyggnaderna av bangården, på 1890-talet och omkring 1910. Bortom de andra står den gamla omformarstationen som försåg station och bangård med elektricitet.

Ingående kulturhistoriskt värdefull miljö

17 a Lokstallarna med överliggningshuset

Ingående kulturhistoriskt värdefulla objekt

17 b Godsmagasinet

17 c Spannmålslagerhuset (kv Duvan 4)

17 d Omformarstationen

17 a Lokstallarna med överliggningshuset

Beskrivning

En lokstation och en godsbangård anlades i Hallsberg i etapper mellan 1897 och 1906. Den blev då SJ:s hittills största. Ett överliggningshus i tre våningar byggdes mellan två lokstallar, varav det östra byggdes först. Lokstallarna byggdes som alltid i tegel och överliggningshuset gjordes lika för att de tre skulle bilda en helhet. Murningstekniken är noggrann med kraftiga gesimser och på lokstallarna medeltidsinspirerade gavlar. Bakom det östra lokstallet finns ångloktidens vattencistern bevarad, en betongkonstruktion med cisternen

inkludd i tjärad träpanel, byggd 1917-18 efter ritningar av Folke Zettervall.

Under senare tid har byggnaderna genomgått en renovering. Överliggningshusets tak har fått ny takbeläggning av bandplåt medan lokstallarnas papptak belagts med trapetskorrugerad plåt. Tidigare har vissa fönsteröppningar förminskats genom att den övre delen satts igen med plåt eller trä, utan att muröppningen förändrats. Detta har gjort förändringen möjlig att återställa vilket är ett föredömligt sätt att utföra för ögonblicket nödvändiga förändringar.

Bedömning

Miljön kring lokstationen har definitivt ett regionalt intresse och borde även ha det ur rikspers-

Överliggningshuset

spektiv, som en välbevarad sekelskiftesanläggning fortfarande i bruk. Det faktum att den vid uppförandet var landets största borde göra att ett upptagande på listan över riksintressen i länet borde övervägas.

Rekommendationer

Hela anläggningen bevaras. Ny användning söks för det västra oanvända lokstallet. Vård och underhåll utförs med ursprungliga material och metoder. Det korrugerade plåttaket borde ersättas med skivtäckning alternativt bandplåt med "fal-ska" hakfalsar.

17 a Lokstallarna och överliggningshuset

17 b Lokalgodsmagasinet

Beskrivning

I samband med sekelskiftets stora utbyggnad av godsbangården i Hallsberg byggdes ett nytt godsmagasin inte långt från platsen för det gamla lokstallet. Det användes för omlastning mellan tåg och häst och vagn/bil av lokalt gods. En magasinsdel med de karakteristiska lastbryggorna och deras skyddstak har mot öster en lägre expedi-

tionsdel. Fasaderna är klädda med fjällpanel av ursprunglig typ, de tätspröjsade fönstren är ursprungliga liksom delvis dörrarna. Färgsättningen har från början troligen varit faluröd panel, oljemålade vita knutar och fönster samt gröna dörrar. Även knutbrädorna är idag rödmålade.

Framför godsmagasinen finns stenläggningen med smågatsten i solfjädersform bevarad.

Bedömning

Som del i den helhet Hallsbergs station bör utgöra har godsmagasinet regionalt kulturhistoriskt intresse. Dit hör även den detalj som stenläggningen utgör.

Rekommendationer

Byggnaden underhålls med ursprungliga material och metoder. Ursprunglig färgsättning återställs vid nästa ommålning. Stenläggningen friläggs och underhålls. Detta blir viktigare när den nya förbindelsen över spårområdet mot Brunnskullen står färdig och denna del av Hallsberg blir mer synlig.

17 b Lokalgodsmagasinet

Lokalgodsmagasinet

17 c Spannmålslagerhuset, kv Duvan 4, Esplanaden 37

Beskrivning

Trots att spannmålslagerhuset inte hör till SJ:s byggnader kan det hänföras till järnvägsområdet eftersom detta läge var en förutsättning för att statens lagerhuskommission skulle förlägga spannmåls- och fryshus hit år 1917. Liknande anläggningar byggdes vid bangårdarna i Linköping, Vara, Eslöv m fl.

Till den bärande konstruktionen med pelare och bjälklag i trä lades en fasad utformad av arkitekten Erik Gunnar Asplund. Även ytterväggarna byggdes i trä men kläddes med reveteringstegel och putsades. Långsidornas fönster sattes samman till fönsterband medan kortsidorna endast genombröts av glesa kvadratiske småöppningar med förhållandevis breda omfattningar. Den upphöjda mittdelen med elevatortornet fick runda öppningar liksom lastkajerna. Markerade takfötter för tankarna till österländska paviljonger, vilket också inspirerade arkitekterna kring 1920.

Senare kläddes partier av byggnaden med eternitplattor, som bildade ett rombiskt mönster. Detta var effektivt och inte på något vis till nackdel för byggnadens utseende.

Spannmålslagerhuset

Bedömning

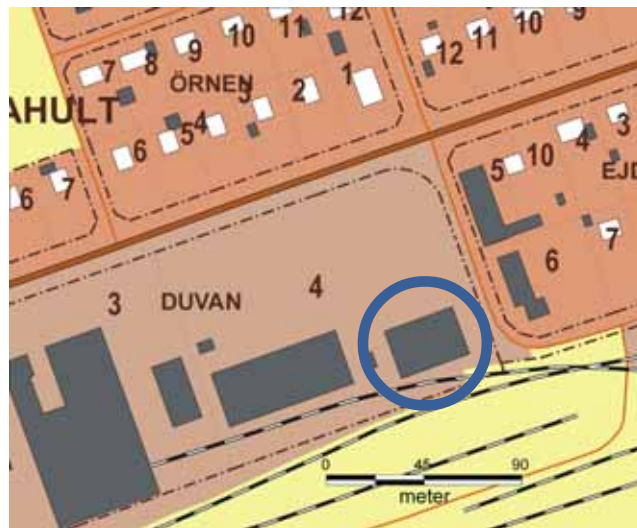
Denna byggnad har ett klart regionalt kulturhistoriskt intresse. Den hör uppenbarligen till den kategori som kräver fantasi och resurser för att utnyttjas på ett nytt sätt. Detta vore dock önskvärt. Som det är befinner den sig i starkt förfall.

Spannmålslagerhusets fasad är omväxlande putsad och inklädd med eternitplattor. Byggnaden är tyvärr i stort behov av underhåll

Rekommendationer

Innan förfallet gått alltför långt bör lagerhuset dokumenteras av antikvarisk expertis. En upprustning med ursprungliga material och metoder rekommenderas varmt. Om en återanvändning är tänkbar bör ingrepp inte göras i den bärande stommen medan däremot inklädnader och vissa förstärkningar troligen måste accepteras. Exteriören bör ej förändras.

17 c Spannmålslagerhuset, kv Duvan 4, Esplanaden 37

17 d Omformarstationen

Beskrivning

Omformarstationen byggdes 1907 för Hallsbergs elektricitetsverk och försåg bl a järnväg och station med elektricitet. Det är en intressant jugendbyggnad uppbyggd av tydliga och enkla byggnadsvolymer i rött tegel med enkla dekorationer. Interiörens stora hall är klädd med kakel och imponerande i sin form och storlek.

Bedömning

Byggnaden hör till de byggnader som har ett regionalt kulturhistoriskt värde eftersom den hör samman med järnvägens utveckling i Hallsberg.

Rekommendationer

Byggnaden bör få ett yttre underhåll för att undvika risk för fukt- och frostsador i stomme och

detaljer tills en adekvat användning kan komma igång. Underhåll bör ske med ursprungliga material och metoder. Hänsyn till utformningen av den stora hallen bör tas när byggnaden används.

17 d Omformarstationen

Omformarstationen

18 Vingen - Egna Hem

Omfattning

Från Vingen kv Sämskskäraren i väster t o m kv Sannaholm 5 och 18, kv Ripan och Vingen 1:42 i öster.

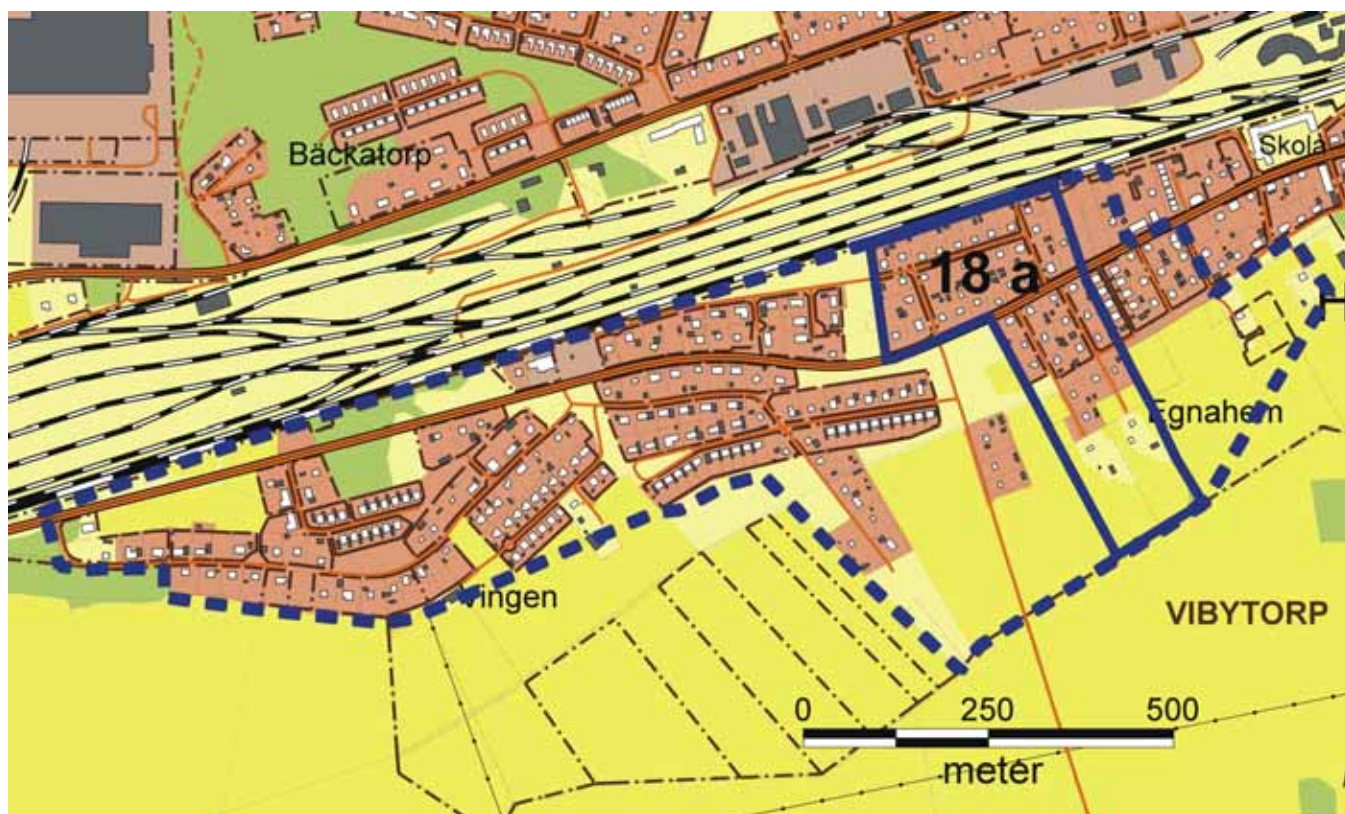
Beskrivning

Långa gamla landsvägen i Hallsbergs västra del har bostadsbebyggelse växt fram och förtätats under lång tid. Karaktären är därför blandad som i

Långängen men vad som finns bevarat är i stort sett något yngre. Vid Västra Storgatan finns några få mycket gamla små stugor kvar från stations-samhällets äldsta tid. Även endast något eller några decennium gamla villor och radhus finns. I öster är bebyggelsen betydligt mer homogen med hus från 1910-30-talen. Kvarteren vid Åkerstigen, Västra Tvärgatan, Parallellgatan och Skallerudsvägen utgör området Egna hem, vilket består av tomter och hus tillkomna via Föreningen Egna Hem.

Ingående kulturhistoriskt intressant miljö

18 a Egna Hem

18 Vingen - Egna Hem

18 a Egna Hem

18 a Egna Hem

Beskrivning

Föreningen Egna hem bildades vid sekelskiftet av till största delen arbetare och tjänstemän vid järnvägen med hjälp av en moderförening i Motala.

Medlemmarnas eget sparande i föreningens kassa möjliggjorde markinköp och senare även husbyggnad med egen arbetsinsats. Föreningen bildades för att uppmuntra självhushåll och tomterna planerades därmed för trädgårdsland och uthus. Vingen 1:32 och 1:39 var två större tomter av en typ man benämnde "småbruk".

Västra Storgatan 74

De tidigaste husen byggdes på 1910-talet i kvarteren söder om Västra Storgatan, den mark som föreningen tidigast köpte in. Här syns den äldre hustypen: en vinkelbyggd stuga i en och en halv eller två våningar med entré och veranda i vinkeln, ibland inbyggd till glasveranda. Fasaderna var inklädda med träpanel och taken vanligen plåttäckta. Någon enstaka annan hustyp uppfördes också. Från 1920-talet började den norra delen bebyggas, det s k Lugnåsområdet. Här är husen av den vanliga 1920-talstypen med korsplan och brutet tak eller i vissa fall sadeltak. Många av husen spritputsades med släta detaljer. Den typiska fördelningen av hus på tomterna är bostadshus i tomtens framkant, uthus vid den bakre tomtgränsen.

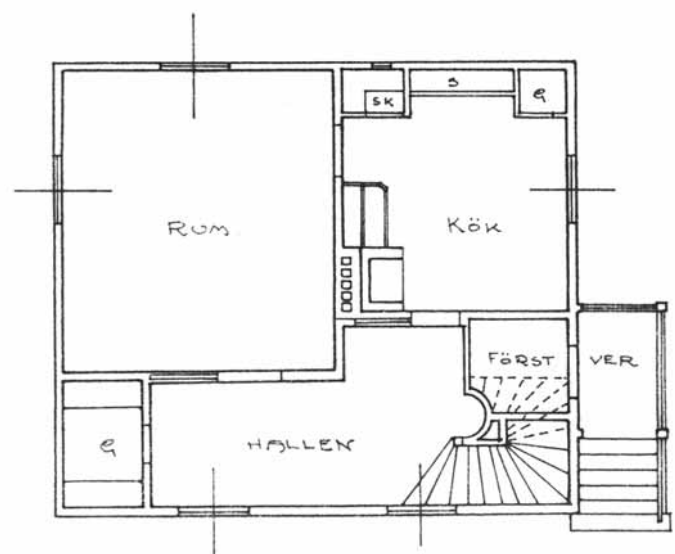
Struktur och hustyper finns kvar idag med något inslag av mer sentida villor. De äldre husen är kraftigt förändrade, i somliga fall klart förvanskade, av tilläggsisolering, byte av fönster och dörrar etc. Några mycket välbevarade eller fin-känsligt förändrade hus finns dock.

Bedömning

Området har stort lokalt kulturhistoriskt intresse som exempel på tidig samverkan mellan invånarna i föreningen och på välbevarad samlad 1910-20-talsbebyggelse.

Rekommendationer

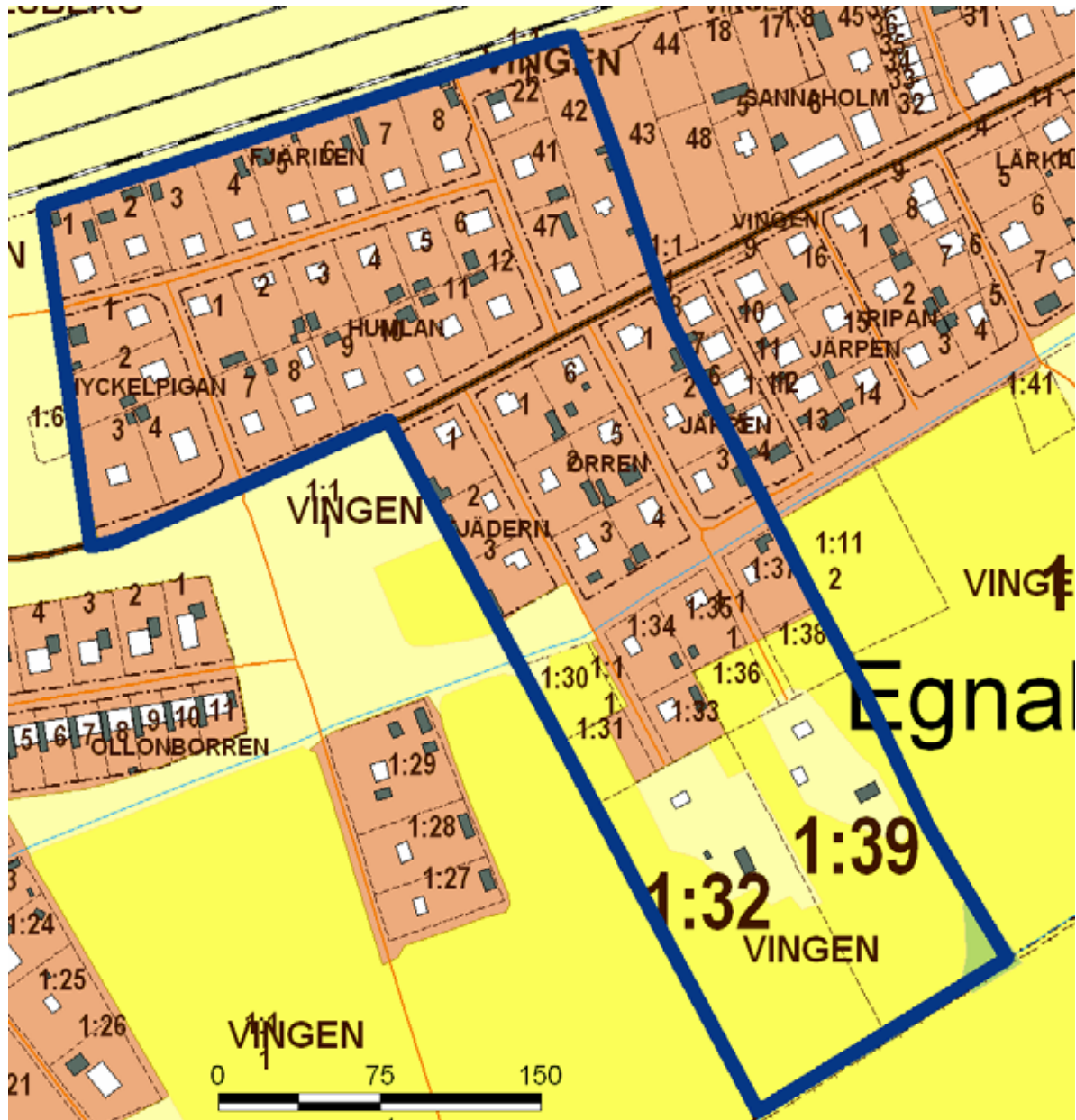
Husen underhålls med ursprungliga material och metoder. De hus som förvanskats bör återställas

Typritning egnahemshus

till ett utseende så nära ursprunget som möjligt vid framtida reparationer eller ombyggnader. Med hjälp av undersökningar av befintliga hus och äldre foton och ritningar i kommunens arkiv kan äldre utseende spåras.

Uthusen bör bevaras och underhållas på samma sätt för att egnahemsområdets starka karaktär ska behållas.

18 a Egna Hem

19 Västra centrumområdet

Omfattning

Från kv Sannaholm 6 (V Storgatan 56) norr om gatan och Lärkstigen söder därom till Samzelii-viadukten, från järnvägen i norr till och med björkplanteringen söder om Rösättersbäcken.

Beskrivning

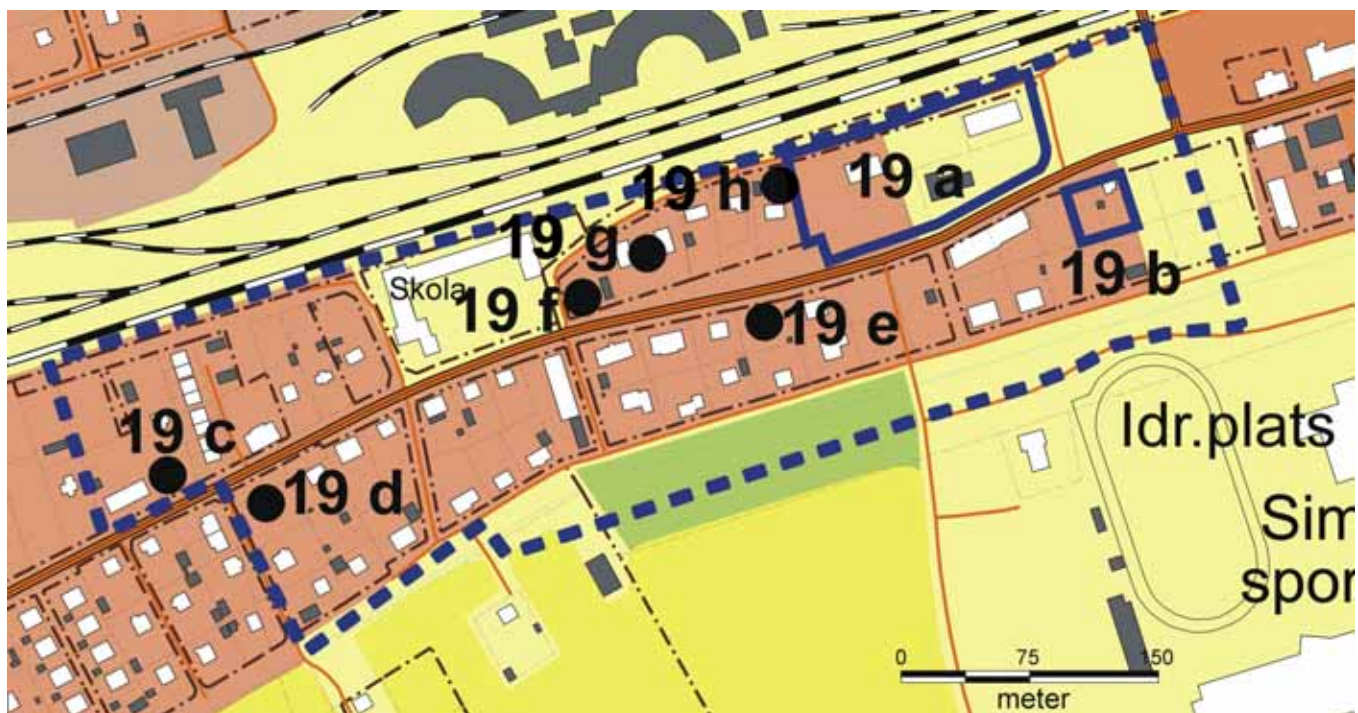
Här har den södra delen av stationssamhället sin smalaste del med bebyggda tomter i stort sett endast längs Västra Storgatan. Hela denna tämligen långa sträckning av gatan innehåller blandad bebyggelse med inslag av butiker, institutioner, flerbildshus och villor, vilket gör det befogat att kalla området västra centrumområdet. Mellan kyrkan och västra skolan omges gatan av höga träd och på den norra sidan en liten park. Detta är starkt miljöbildande och ett viktigt inslag som något av en port till Hallsbergs centrum.

Den expanderande bebyggelsen följde ur-

Västra Storgatan

sprungligen landsvägen där den fram till 1932 gjorde en sväng mot norr över kullen och tangrade järnvägen. Detta år drogs en ny gatusträckning som rätade ut både kurva och backar, eftersom kullens sydsluttning samtidigt schaktades ur. Den gamla delen behölls som lokalgata. Här finns också den äldsta bevarade bebyggelsen. Vid dess östra anslutning till den nya sträckningen byggdes Hallsbergs egen kyrka, Adventskyrkan, år 1944 och några år senare församlingshus och prästgård. På traditionellt vis anlades en begravningsplats in-

19 Västra centrumområdet

19 a Kyrkomiljön

19 b Kv Berg 4 och 5, Västra Storgatan 43 och 41 (ett hus rivet)

19 c Kv Sannaholm 45, Västra Storgatan 54

19 d Frälsningsarmen, kv Lärkan 5, Västra Storgatan 79

19 e Kv Vattumannen 17, Västra Storgatan 57

19 f Kv Kullen 2, Västra Storgatan 40

19 g Tingskullen, kv Kullen 3, Västra Storgatan 38

19 h Bomans smedja, kv Kullen 8, Kyrkogatan 5

till kyrkan. I väster slutar den gamla vägsträckningen vid Västra skolan, folkskolan som uppfördes 1907. Längre västerut ligger tre butikslokaler av tre tydliga generationer. Kv Vingen 31, V Storgatan 50, uppfördes av konsumtionsföreningen år 1930 i 1920-talsklassicistisk stil med frontespis och en markerad fronton. Kv Sannaholm 45, V Storgatan 54, är av den tidigare hustypen i samhället, stort bostadshus byggt för uthyrning av lägenheter, placerad i rät vinkel mot gatan för att ta upp den branta sluttningen och med butik inredd i källarvåningen. Dess grannhus, Kv Sannaholm 6, V Storgatan 56, hör till en tjugo år yngre typ av flerfamiljshus och har två butiker i bottenplanet. På södra sidan om V Storgatan i närheten av dessa hus ligger Frälsningsarmens kapell, uppfört 1923.

Kv Vattumannen är till största delen bebyggt med villor, bland vilka Vattumannen 17, V Storgatan 57, framstår som ett tydligt och intressant exempel på funktionalism. Ett mindre flerfamiljshus från 1950-talet är en god representant för detta decenniums arkitektur. Det gula fasadteglet och fönsteromfattningar markerade med utkragningar av teglet, den ovanliga formen på trapp-

husfönster, åttkantigt, och samma form återkommande på portens övre del och glasning samt den ännu ej utbytta originaldörren är de viktigaste detaljerna.

Kv Berg har glesats ur betydligt under de senaste decennierna. Läget vid Samzeliiviadukten har gjort det önskvärt att hålla tomtmarken fri för möjligheten att dra en trafikled söder om centrum. Strax väster om denna står två av gatans äldsta och minsta hus, Kv Berg 4 och 5 (*kommentar 2004: kv Berg 4 är numera rivet*).

Ingående kulturhistoriskt intressanta miljöer

19 a Kyrkomiljön

19 b kv Berg 4 och 5 (Västra Storgatan 43 och 41) (*kommentar 2004: kv Berg 4 rivet*)

Ingående kulturhistoriskt intressanta objekt

19 c Kv Sannaholm 45 (Västra Storgatan 54)

19 d Frälsningsarmen, kv Lärkan 5 (Västra Storgatan 79)

19 e Kv Vattumannen 17 (Västra Storgatan 57)

19 f Kv Kullen 2 (Västra Storgatan 40)

19 g Tingskullen, kv Kullen 3 (Västra Storgatan 38)

19 h Bomans smedja, kv Kullen 8 (Kyrkogatan 5)

19 a Kyrkomiljön

Beskrivning

På en tomt inköpt av Hallsbergs församling åtta år tidigare byggdes år 1944 en egen kyrka för stationssamhället efter ritningar av arkitekten Lars Arborelius. Den finstämda lilla kyrkan är utförd i svensk kyrkobyggnadstradition med drag från medeltidens kraftfulla kyrkor via 1600-talet till det tidiga 1800-talets nyantika enkla kyrkor: de stabila murarna med det lätta skifferklädda taket, det låga och mycket kraftiga tornet med sin höga spira och kyrkorummets vitkalkade väggar täckt av ett svagt välvt laserat trätak. Sakristian är utförd på medeltida sätt som en tillbyggnad. År 1991 gjordes en liknande tillbyggnad i kyrkans nordöstra del, dock med något annorlunda proportioner och ett avvalmat tak till skillnad från sakristians sadeltak. Detta är det sätt som användes på medeltiden: nytillkommande delar adderades synligt.

Arborelius fick också i uppdrag att rita prästgård och församlingshus på ömse sidor om kyrkogården och kunde därmed utforma en väl sammanhållen kyrkomiljö. De ljusa slätputsade fasaderna med enkla kvadratiske fönster delade av tunna spröjsar och de lätta skifferklädda taken är de viktigaste gemensamma dragen. Pastorsexpe-

19 a Kyrkomiljön

Kyrkomiljön

ditionen som byggdes som kyrkoherdebostad redan 1940 har en rundad portal med tegelomfattning.

Bedömning

Den unga och väl sammanhållna kyrkomiljön har ett regionalt kulturhistoriskt värde. Genom kulturminneslagen åtnjuter den ett visst skydd.

Rekommendationer

De gemensamma dragen bibehålls och eventuella tillägg görs med hänsyn därtill. Kyrkogårdens yta bör inte minskas.

19 b Kv Berg 4 och 5, Västra Storgatan 43 och 41

Beskrivning

De två husen på Västra Storgatan 41 och 43 är de två återstående av de många små trähusen vid gatan (*kommentar 2004: kv Berg 4 numera rivet*). Läget i sluttningen har tidigare varit typiskt för Hallsberg: gatusidan i nivå med gatan ger en våningshöjd till åt baksidan där källare har byggts. Bakom husen fortsätter en flackare sluttning ned mot Rösättersbäcken. Närmast är en terrass uppbyggd för att ge en mer användbar del av gården mot husen.

Dessa två hus byggdes vid 1800-talets slut, efter regleringsplanens tillkomst eftersom de har

placerats längs den tilltänkta och inte den befintliga vägen. De byggdes av timmer i en våning och har inredda rum på vinden. Det förstnämnda huset har byggts till bakåt, möjligen vid två tillfällen, och två varandra överlappande gavlar vänds därför åt söder. Det är klätt med pärlspontpanel som i sen tid felaktigt målats med plastfärg. Taket är tegeltäckt. Fönstren är sexdelade men kopplade. Gårdens terrassering har gett möjlighet till en stenkällare ingrävd i sluttningen. Uthus och en bensinpump av tidig modell vittnar om tidigare verksamhet på gården.

Berg 5 är i stora delar likt grannhuset, men har en mindre tillbyggnad i endast ett plan där taket har på ett dåligt anpassat sätt byggts om till balkong i sen tid. Husets grönmålade pärlspontpanel är ovanligt bred. Fönstren är ej kopplade av sexdelad typ.

Bebyggelsen vid kv Berg 5 och 4 (år 1993-94)

Den kvarvarande bebyggelsen på kv Berg 5 (år 2004)

Bedömning

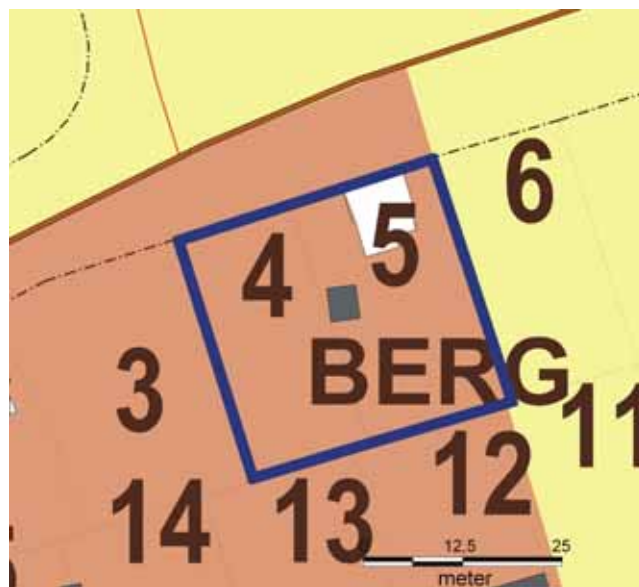
Som Västra Storgatans enda bevarade mindre trähus på tomter i sluttningen ner mot bäcken och med rötter i det unga stationssamhället har miljön stort lokalt kulturhistoriskt värde.

Rekommendationer

Husen bevaras och underhålls med ursprungliga byggnadsmetoder och material. Gårdarna rustas upp.

Komplettering 2004

Bebyggelsen vid kv Berg 4 är numera riven. Huset vid kv Berg 5 är numera gulmålat.

19 b Kv Berg 4 och 5

19 c Kv Sannaholm 45, Västra Storgatan 54

Beskrivning

Om det lilla bostadshuset i en våning med inredd vind var en vanlig hustyp i 1800-talets Hallsberg så var den typ som Sannaholm 45 representerar en annan och i det centrala stationssamhället rent av den vanligaste. Det är ett trähus byggt i två höga våningar med inredd vind och källarvåning. Det innehåller flera lägenheter och var den tidens hyreshus med många invånare.

Huset har ett välbevarat yttre. Fasaden är reveterad med spritputs förutom på hörn och fönsteromfattningar som är släta. Entrésidan har veranda. Fönstren är de ursprungliga av korsposttyp.

Västra Storgatan 54 år 1993-94

Västra Storgatan 54 år 2004

Bedömning

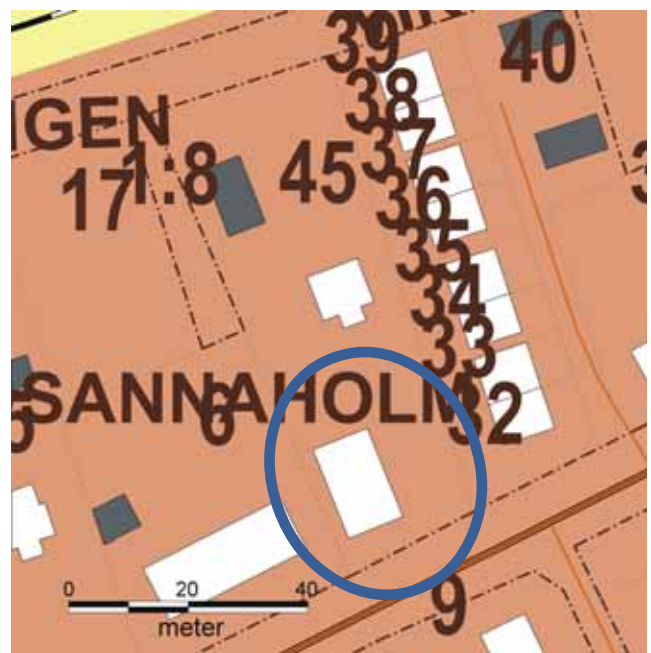
Huset representerar ett viktigt skede i Hallsbergs bebyggelse och är det enda av sin sort som ännu finns kvar, medan övriga av denna vanliga typ försvann i 1960-talets omvandling av centrum. Det har därmed högt lokalt kulturhistoriskt värde.

Rekommendationer

Huset underhålls med ursprungliga byggnadsmaterial och metoder. Detaljer som fönster med omfattningar bibehålls. En fördel är att kunna använda huset som bostadshus även i fortsättningen.

Komplettering 2004

Den renovering som genomfördes kring 1990-talets mitt minskade påtagligt byggnadens kulturhistoriska värde. Bl a medförde tilläggsisoleringen att fönstren förskjöts in i väggen i nischer. De nya balkongerna passar dåligt ihop med husets ursprungliga karaktär.

19 c Kv Sannaholm 45, Västra Storgatan 54

Frälsningsarméns hus

19 d Frälsningsarmén, kv Lärkan 5, Västra Storgatan 79

Beskrivning

Frälsningsarmén uppförde 1923 sina egna lokaler efter att tidigare ha hyrt in sig på olika platser i samhället. Vad som byggdes var en tidstypisk folkrörelsebyggnad på landet med rymlig samlingslokal och vid sidan av den en vinkelställd byggnadskropp i två våningar med bostäder. Läget i sluttning gav även möjlighet till källarvåning. Den tidigare panelklädda fasaden har idag en inklädnad av sidiplattor. Fönstren i bostadsdelen har bytts och här sitter nu enkla två- och treluftsfönster. Här finns dock den gamla förstukvisten kvar med nästan jugendmässiga former.

Bedömning

Frälsningsarméns hus har lokalt kulturhistoriskt värde som den enda kvarvarande tidiga frikyrkobyggnaden, men värdet är minskat p g a den kraftiga modernisering huset har utsatts för med fasadplattor och utbytta fönster. Bara förstukvisterna är egentligen bevarade i någorlunda ursprungligt skick.

Rekommendationer

Huset bevaras. Vid framtida renoveringar kan ett återställande av den gamla fasadens panel och fönster rekommenderas.

19 d Frälsningsarmén, kv Lärkan 5, Västra Storgatan 79

Västra Storgatan 57

19 e Kv Vattumannen 17, Västra Storgatan 57

Beskrivning

När gatan hade rätats ut vid Tingskullen bebyggdes så småningom tomterna i kvarteret Vattumannen. En utpräglad funkisvilla byggdes 1937 av familjen Samzelius. Taket är i det närmaste platt, fönstren är liggande rektanglar och i något fall fönsterband, entrén är asymmetriskt placerad på östfasaden. Det mycket enkla trappräcket av stål hör till det enkla formspråket. Fasadytan är ljus och bör vara helt slätputsad.

Bedömning

Villan är av tydlig funkistyp och är som sådan unik i Hallsberg. Den har därför ett visst lokalt kulturhistoriskt värde.

Rekommendationer

De typiska formerna och ursprungliga detaljerna bevaras.

19 e Kv Vattumannen 17, Västra Storgatan 57

Kommentar 2004

Byggnaden tilläggsisolerades och omputsades år 2001.

Västra Storgatan 40 från sydväst

19 f Kv Kullen 2, Västra Storgatan 40

Beskrivning

Kullen 2 byggdes 1902 och hade ursprungligen namnet Amalienborg. Det är av en tredje av stationssamhällets ursprungliga hustyper, ett något större bostadshus i ett och ett halvt plan byggt med två lägenheter. Karakteristiska drag är entréfasadens kombinerade veranda/balkong, frontespisen omgiven av låga halvfönster. Gavelspetsarnas små vindsfönster återfinns även på det tidigare beskrivna huset Sannaholm 45. Fönstren är av ursprunglig korsposttyp och panelen består av fasspontbrädor, stående i övervåning och i bottenvåning till fönstrens underkant och däremellan liggande med avdelande lister. Takfotens tassar är profilerade. Taket är belagt med tvåkupigt tegel och skorstenarna har ursprungligt utseende.

Till huset hör även ett rödfärgat uthus på ursprunglig plats.

Bedömning

Hustypen återfinns på några fler platser i samhället men detta har det bäst bevarade utseendet och har därför lokalt kulturhistoriskt värde.

Rekommendationer

Bostadshus och uthus underhålls med ursprungliga byggnadsmaterial och metoder. Bostadshusets balkong har idag ett förvanskande räcke och takarrangemang. Detta bör anpassas till huset vid

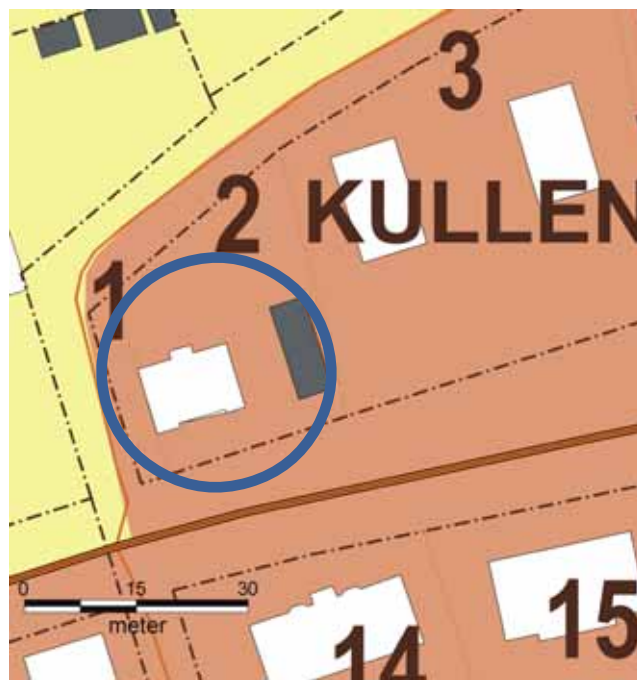

Västra Storgatan 40 från nordväst

framtida ombyggnader. Bottenvåningens veranda kan då tjäna som förebild.

Kommentar 2004

Balkongräcket har sedan inventeringstillfället fått ett utseende likt bottenvåningens verandaräcke och det ovan nämnda balkongtaket avlägsnats.

19 f Kv Kullen 2, Västra Storgatan 40

Västra Storgatan 40

19 g Tingskullen, kv Kullen 3, Västra Storgatan 38

Beskrivning

Ungefär samtida med järnvägens boställshus i Bäckatorp är de två husen på Tingskullen. Tomten såldes 1917 av köpingen till SJ som såg till att den bebyggdes med två boställshus i två våningar, vardera innehållande fyra lägenheter. Till skillnad från Bäckatorpshusen byggdes dessa i rött tegel, men formspråket i övrigt var likartat. Idag är detta kanske tydligast i förstukvistar och förtak av trä, här brunmålade. Fönster och dörrar är bytta under efterkrigstiden och har den tidens typiska utformning: släta två- och treluftsfönster och dörrar med karosseripanel. Fönstrens gula färg är sannolikt inte överensstämmande med originalet. Källarvåningen tycks vara gjuten i betong; dess yta har behandlats för att efterlikna krysshamrad granit. Tegelfasaderna avslutas med en enkel takgesims. Skorstenarna har bytts i samband med byte av uppvärmningssystem.

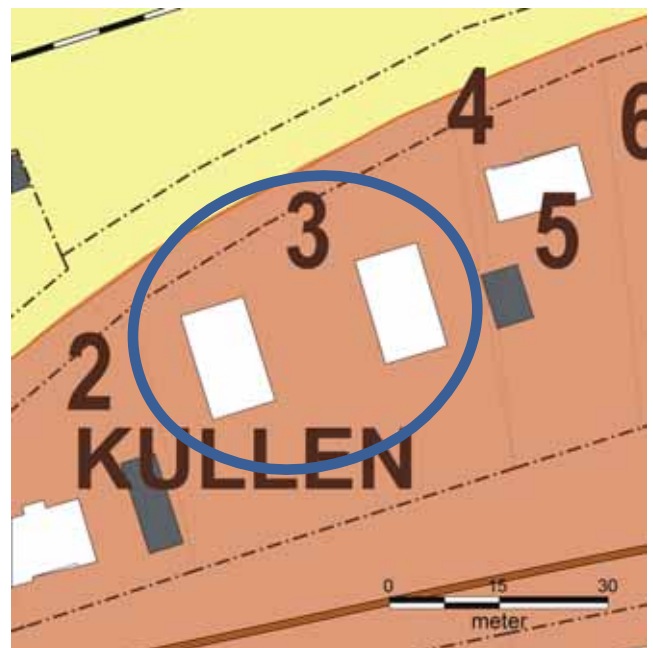
Bedömning

Tingskullen är starkt knutet till järnvägs miljön, vilket förstärks av närheten till lokstallarna och

byggnadsmaterialet rött tegel. Det har därmed likasom denna ett regionalt kulturhistoriskt intresse.

Rekommendationer

Husen underhålls med ursprungliga byggnadsmaterial.

19 g Tingskullen, kv Kullen 3, Västra Storgatan 38

Bohmans smedja

19 h Bohmans smedja, kv Kullen 8, Kyrkogatan 5

Beskrivning

Den gamla smedjan var tidigare Vibytorps bysmedja men flyttades av smeden Carl Gustaf Bohman till stationssamhället, möjligen redan då Bohman själv flyttade hit. Han var skriven på denna plats, Sandbacken, redan 1865. Smedjan drevs senare av yngre generationer Bohman. Byggnaden är mycket enkel och sammansatt av tre delar uppförda i knuttimring eller resvirkesteknik. Äldst är av allt att döma delen närmast vägen. Den är traditionellt knuttimrad med gavelingång och torvtäckning. Den större bakomliggande byggnaden är täckt med trekupigt tegel. Smedjan är målad med Falu rödfärg, och portarna svartmålade.

Bedömning

Smedjan hör till Hallsbergs allra äldsta bebyggelse och har därmed högt lokalt kulturhistoriskt värde.

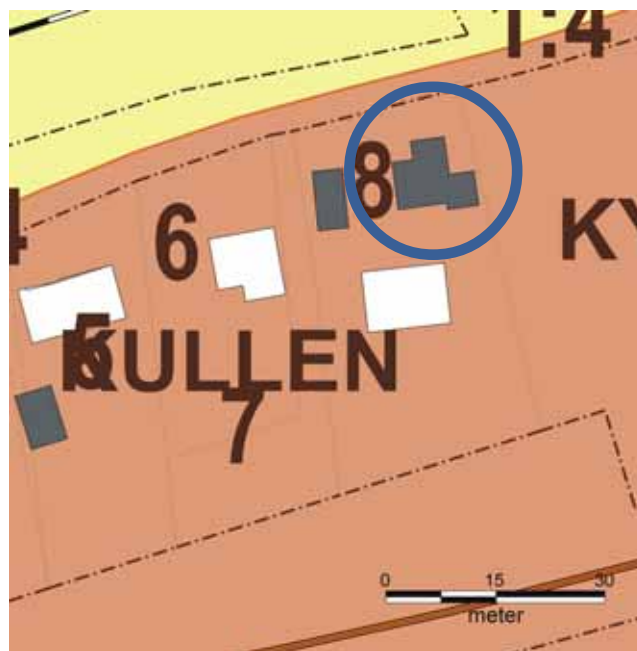
Rekommendationer

Vård och underhåll bör ske med traditionella byggnadsmaterial och metoder. Runt den äldsta

knuttimrade delen bör marken grävas ur och de nedre stockvarven friläggas och kontrolleras.

Kommentar 2004

Smedjan restaurerades 1998-99. Marken sänktes kring den norra delen. Syllstockar och övrigt röt-skadat virke byttes ut. Även taket renoverades och skorstenen murades om.

19 h Bohmans smedja, kv Kullen 8, Kyrkogatan 5

20 Centrum

Omfattning

Från Samzeliiviadukten i väster till Motalabanan i öster, från spårområdet i norr till och med Södra planteringen i söder.

Beskrivning

Hallsbergs centrum består till största delen av husraderna vid Västra och Östra Storgatan. Med den ryggradslika formen kan den rent av liknas vid de medeltida städernas långgator som liksom denna fungerade både som handels- och genomfartsgator.

De objekt och miljöer som valts ut är exempel på olika generationer med Folkets hus från 1950-talet som yngsta representant. 1960-talets bidrag och några senare har beklagligtvis brutit sönder centrumets struktur och lämnas därför utanför.

Flera av miljöerna innehåller ett par kulturhistoriskt intressanta objekt. Tanken med att redovisa dem tillsammans är att visa på att det kultur-

Västra Storgatan, kv Åsen

historiska intresset ökar om de kan upplevas som delar i en sammanhållen miljö.

20 Centrum

20 a Stationsområdet

20 b Övre Stortorget

20 c Kv Kronan 3, 4 och 5

20 d Bergöområdet

20 e Södra Planteringen

20 f Kommunkontoret, kv Hallsbergs centrum 1:4, Västra Storgatan 14

20 g Västra Storgatan 4, kv Tacktorp 4

20 h Folkets hus, kv Tacktorp 1, Västra Storgatan 2

20 i Folkbanken - Telegrafhuset, kv Kronan 2, Östra Storgatan 12

20 j Östra skolan, kv Magistern 21, Östra Storgatan 38

20 k Tingshuset, kv Vågen 1, Östra Storgatan 40

20 l Trädgårdsmästeriet, kv Vågen 3, Östra Storgatan 42

Ingående kulturhistoriskt intressanta miljöer

20 a Stationsområdet
20 b Övre Stortorget
20 c Kv Kronan 3, 4, 5, Östra Storgatan 10, 8, 6
20 d Bergööområdet
20 e Södra planteringen

Ingående kulturhistoriskt intressanta objekt

20 f Kommunkontoret, kv Hallsbergs centrum 1:4, V Storgatan 14
20 g Västra Storgatan 4, kv Tacktorp 4
20 h Folkets hus, kv Tacktorp 1, V Storgatan 2
20 i Folkbanken - Telegrafhuset, kv Kronan 2, Ö Storgatan 12
20 j Östra skolan, kv Magistern 21, Ö Storgatan 38
20 k Tingshuset, kv Vågen 1, Ö Storgatan 40
20 l Trädgårdsmästeriet, kv Vågen 3, Ö Storgatan 42

20 a Stationsområdet

Beskrivning

De återstående husen vid Hallsbergs station bildar en enhetlig miljö, dels genom sin funktion och dels genom att det arkitektoniska uttrycket hålls samman av det röda teglet som husen är byggda av. Miljön består från väster av överliggningshuset, en ekonomibyggnad, järnvägshotellet och stationshuset. Marken runt de två sistnämnda är belagd med smågatsten i solfjädersform. Mellan byggnaderna är en ek ett väsentligt inslag. Trädraden mellan den lilla stationsparken och gatan

samt träden som avgränsar överliggningshusets gård är även de viktiga för miljön i det att de ger en mjuk inramning till den ganska hårda miljö som järnvägsstationens omgivning kan utgöra, särskilt där inslaget av asfalt och stenbeläggning är stort.

Stationsmiljön har nyligen genomgått en stor förändring i och med att en ny förbindelse till perrongerna via en bro byggts kombinerat med en bro till norra sidan om järnvägen. Också perrongerna har förändrats något, p g a de ökade krav som bl a de nya snabbtågen ställer på stationernas utformning.

Stationsområdet med stationshuset till höger

Byggnaderna är uppförda under en tidsrymd av drygt femtio år. Järnvägshotellet är äldst, byggt år 1864, då det ersatte det hotell i trä som brunnit ned bara några år efter stationsinvigningen. Det är sammansatt av två byggnadskroppar ställda i vinkel. Närmast spåren fanns från början den stora matsalen vilket speglas i fasadens höga rundbågefönster. Den intilliggande delen består av två plan och var från början en huskropp av enklare karaktär. 1895 om- och tillbyggdes hotellet. Då tillkom verandan. De olika delarna hålls samman av en gesims av tegel murat i strömskift. De stora fönstrens valv avslutas med en reliefmarkering. Taket är täckt med tvåkupigt tegel.

Stationshuset i tegel ersatte 1887 den mindre träbyggnaden som funnits sedan stationsinvigningen. Den nya representativa byggnaden fick drag av palats: indelningen i ett högt mittparti, två sidoflyglar och däremellan lägre längor samt den omsorgsfulla detaljeringen och över detta branta valmtak. Taklisten är utformad som en kraftig putsad rundbågsfris och fönstrens övre del är omfattade av en lätt spetsbågig putsrustik som övergår i en gesims runt byggnaden. De putsade delarna är avfärgade i en ljus gul kulör som ersättning för den dyrare kalkstensornamentik som använts på de tidigare stationshusen i tegel längs bandelen Göteborg-Töreboda. Arkitekt till hotell och stationsbyggnad var Adolf Wilhem Edelsvärd som fram till 1895 var Statens järnvägars chefsarkitekt. Stationshusets interiör har nyligen moderniserats. Samtidigt har väntsalssportarna bytts och taket belagts med bandplåt av ekonomiska skäl. År 1969 försvann den ursprungliga nockornamentiken av gjutjärn.

Överliggningshuset invigdes 1908. Det fyllde då ett stort behov av övernattningsrum för trafikpersonal som därtills fyllts av privata hyresrum. Från början fanns 26 överliggningsrum och tre lägenheter i huset. Rummen ligger i två rader runt en mittkorridor i husets längdriktning. Byggnaden är enkel och kraftfull i tre våningar. Den övre våningens fönster vilar på en gesims och under takfoten markeras murens slut av en gesims. Fönstren är stickbågiga, porten mot gården kröns av ett rundbågigt fönster. Taket är täckt med tvåkupigt tegel. Av brandskyddsskäl har gavlarnas korridor-fönster fått utrymningstrappor i stål. Även detta hus har nyligen renoverats och porten bytts till ett rött stålparti.

Överliggningshuset

Ekonomibyggnaden

F d järnvägshotellet

Uthusbyggnaden är uppförd 1909 och ombyggd år 1917 till postlokal, expedition och urinoar för hotellet efter Folke Zettervalls ritningar. Detta är en enklare byggnad än de övriga och saknar egentlig ornamentik. Dörrar och fönster är

bytta och har idag en blekt rosa kulör. Taket är en kombination av sadel- och valmtak: kortsidorna har istället för ordinära gavelspetsar närmast frontespiser med två fönster. Takkuporna har sentida utformning.

Bedömning

Stationshuset och järnvägshotellet är statliga byggnadsminnen.

Rekommendationer

Utemiljön bör ges omsorgsfull utformning med de gamla träden och gatstensbeläggningen som viktiga element.

Kommentar 2004

Byggnaderna inom stationsområdet är numera privatägda. Det statliga byggnadsminnet (stationshuset, ekonomibyggnaden samt f d järnvägshotellet) har därför övergått till byggnadsminne (med Länsstyrelsen som beslutande myndighet). Ekonomibyggnadens fönster och dörrar är numera ommålade i en grön kulör.

20 a Stationsområdet

20 b Övre Stortorget

Beskrivning

Stortorget är delat i två hälfter. Den nedre utgörs av asfaltbelagd parkeringsplats och kantas av sentida byggnader. Den övre delen har anordnats som torg med gatstensbeläggning och omges av två stenhus: OA-huset och ett affärs- och bostadshus från 1930-talet. Avgränsningen mot Storgatan består av en terrassering med enkelt svartmålat järnräcke. Den ursprungliga slutningen har bibehållits vid den östra husraden, men terrasserades och försågs med granittrappor vid OA-huset av köpingens arbetslöshetskommitté under 1920-talet. Lindarna runt torget planterades på 1910-talet.

De två äldre husen har samma uppbyggnad

med gatuplanet utformat som sockelvåning och överliggande ljusputsade fasader. OA-huset byggdes 1893 av municipalsamhället efter ritningar av arkitekten F A Wahlström. De putsade fasaderna var ursprungligen försedda med rik nyrenässansornamentik men förenklades betydligt, samtidigt som de stora skyltfönstren tillkom vid en fasadrenovering under 1930-talet. Nu återstår endast rusticerade pilastrar och takgesims samt den rusticerade bottenvåningen. Den övriga fasadens puts är brädriven och avfärgad i ljust gult. De ornamenterade ytorna är grå. Nyttillverkade korspostfönster har ersatt de gamla. Taket är täckt med skivplåt.

Det motsatta hörnhuset byggdes 1933 av Thermaniusverkens disponent Alfred Thermanius och byggdes till längs Östra Storgatan tre år

Kv Kronan 2, Östra Storgatan 2 - Stortorget 1

senare. Arkitektens namn var Ivar Callmander. Sockelvåningens ytterfasad är gjuten i betong och klädd med skifferplattor. De tre bostadsvåningarna är helt slätputsade förutom de ljusa lisener som markerar hörnen. Fönstren är av två- och tre-luftstyp och varje luft indelad i tre rutor. Den översta våningen är något indragen och har en balkong i fasadens hela längd, en s k kungsvåning. Dess enkla svartmålade räcke är av ursprunglig typ. De nedre våningarnas balkonger har ovanliga räcken klädda med släta plåtskivor. Taket har tvåkupigt tegel.

Bedömning

Tillsammans bildar torget och de två husen den stadslika miljö som var färdigbildad på 1930-talet och som gav ett värdigt anslag åt stationssamhället med sitt läge mittemot stationshuset. Varje del för sig har lokalt kulturhistoriskt värde, OA-huset t o m högt värde, som representant för det tidiga offentliga byggandet. Tillsammans förstärker de sitt värde.

Rekommendationer

Byggnaderna underhålls med ursprungliga material och metoder. För att ytterligare höja OA-hu-

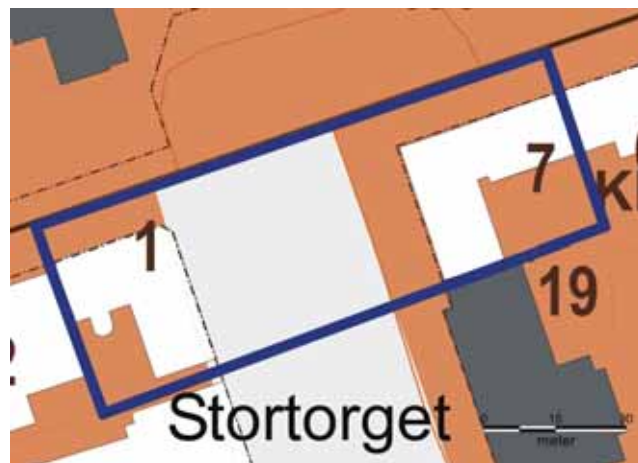

"OA-huset", kv Kronoberg 1, Västra Storgatan 1 - Stortorget 2

sets kulturhistoriska värde vore en rekonstruktion av nyrenässansornamentiken enligt foton och de ursprungliga ritningarna intressant. Ursprungliga detaljer, t ex portar i trä inklusive beslag bevaras och underhålls.

Kommentar 2004

Det så kallade OA-huset (Kronoberg 1) restaurerades i etapper under 1990-talets slut. Affärs-våningen återfick då sina små skyltfönster. Fasad- den målades om i en svagt gul ton medan pilast- rar, takgesims och bottenvåning målades i två olika grå nyanser. För att öka tillgängligheten byggdes en ramp med trappor mot Stortorget.

20 b Övre Stortorget

20 c Kv Kronan 3, 4, 5

Beskrivning

De tre husen hör till 1800-talets bebyggelse och bryter idag med sin lilla skala en kompakt rad av huslängor i tre eller fyra våningar från 1900-talet. Kronan 3 är en liten envåning timmerstuga som av allt att döma byggdes redan före 1865 och där- med är ett av de allra äldsta kvarvarande husen. Läget vid den branta sluttningen gav en hög sten- sockel med källare. Timmerstommen är klädd

med locklistpanel som målats gul. Taket är täckt med plåt som belagts med papp.

Kronan 4 och 5 är de enda två som har sparats av 1800-talets affärs- och bostadshus i trä. Tim- merstommarna är reveterade och hade tidigare markerade fönsteromfattningar och hörnkedjor i mörkare puts än de i övrigt ljusa och släta ytorna. Det mellersta huset, Kronan 4, har klätts med eternitskivor, medan nästa hus har fått ny gul puts. Skyltfönstren är förstorade med undantag för de östligaste hos Kronan 4. På detta hus är över- våningens ursprungliga fönster bevarade, medan

Kv Kronan 5, 4 och 3, Östra Storgatan 6, 8 och 10

Kronan 5 har fått tvåluftsfönster. Här finns däremot gavelns tätspröjsade vindsfönster bevarade.

Taken är sedan länge belagda med skivplåt, men hade från början spåntäckning.

I tomternas bakkanter stod ursprungligen uthus, parallellt med bostadshusen.

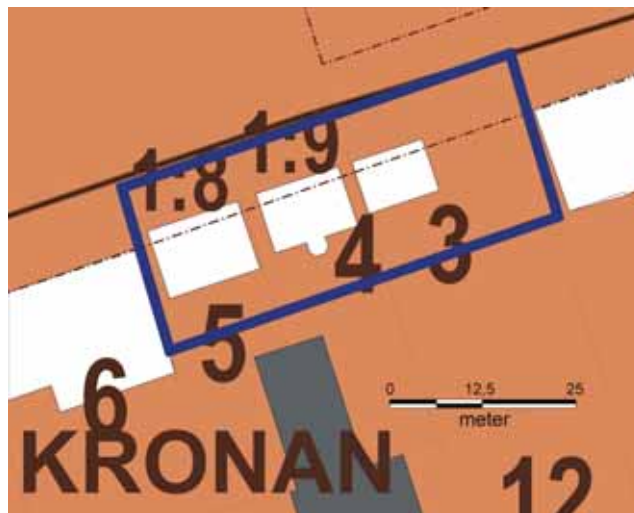
Bedömning

Dessa hus på sin ursprungliga plats representerar i hög grad den gamla landsvägens omvandling till affärsgata i stationssamhället och har därmed högt kulturhistoriskt värde ur lokal synvinkel.

Rekommendationer

Husen bör bevaras. Kronan 3 är i mycket dåligt skick på grund av bristfälligt underhåll under en lång tid. En grundlig teknisk förundersökning bör göras och möjligheterna övervägas att ersätta oanvändbart virke med annat, som bör vara gammalt men friskt husvirke. Om rivning är ofrånkomlig bör huset mätas upp och fotodokumenteras av antikvarisk kunnig personal.

För de andra två husen gäller att en rekonstruktion av de gamla putsfasaderna rekommenderas med utgångspunkt i gamla fotografier. Det eternitklädda huset har sannolikt kvar den gamla putsen under ytskiktet.

20 c Kv Kronan 3, 4 och 5

20 d Bergööområdet

Beskrivning

Två hus vid Östra Storgatan byggdes av grosshandlare Adolf Bergöö, det första på 1860-talet, det andra 1889. Genom sitt gemensamma upphov bör de trots deras olikhet betraktas som en miljö snarare än två separata objekt. Den intelligande tomten har varit bebyggd med de två fabriksbyggnader som Bergöö och svägerskan Elise Sahlqvist byggde för hattfabriken. Den är nu helt obebyggd och fungerar som parkerings- och lastyta för den järnhandel som är inrymd i Bergööska huset. På nedre delen av den i övrigt likaledes avrivna tomten öster därom står centrala Hallsbergs sista timrade uthus. På Bergöös tomt stod under 1800-talet en magasinsbyggnad av trä, möjligen timrad, mot järnvägen, och fler liknande hus stod i samma läge innanför husraden vid landsvägen.

Det äldre Bergööska huset, det s k "Vita huset", är uppfört i två våningar med rejält tilltagen bjälklagshöjd samt en vindsvåning med fönster på

gavlarna och låga fönster under takfötterna. Det är ett trähus med reveterad fasad men numera klädd med eternitplattor. De höga fönstren har försetts med tvåluftsfönster utan spröjsar med något undantag och är vitmålade. Ursprungligen hade nedre våningen sexdelade tvåluftsfönster och övervåningen korspostfönster med fyrdelad nederdel. Fönstren var i likhet med långsidans

"Vita huset", Kv Bergöö 2, Östra Storgatan 3

"Bergööska huset", kv Bergöö 3, Östra Storgatan 5

schweizeriveranda och handelsbodens förtak målade mörka, troligen bruna vilket var mycket vanligt vid denna tid. Verandan är utbytt mot en yttertrappa i betong och målat stålräcke. Porten är av 1960-talstyp och skyddas av ett platt enkelt förtak. Väggen runt porten är klädd med karoseripanel. Taket som ursprungligen var täckt med slätplåt har nu plegeltäckning. En tillbyggnad i en våning har gjorts för en butikslokal mot gatan. Den är klädd med fasadtegel som ursprungligen var gult men numera på ett tvivelaktigt sätt är målat i samma mycket ljus rosa färg som det stora husets eternitplattor.

1889 års Bergööska hus byggdes i en enklare fornnordiskt inspirerad stil efter ritningar av arkitekten Ferdinand Boberg. Sockelvåningen i tegel har en nästan fortifikatorisk tyngd genom att den är betydligt bredare nedtill än upptill, där den övre timrade våningen vilar. Denna är i sin tur utkragande som övervåningarna i äldre svenska loftgångshus. Ytterligare utkragande är gatufasadens

frontespis som även är ett brett burspråk. Den timrade stommen var från början helt oklädd och endast målad, möjligen tjärad eller mörklaserad. Vid sekelskiftet skedde en ombyggnad, då det mörka tunga huset bytte skepnad till ett ljus ungdomshus med inbyggd asymmetri. Ett trapphus

Magasinsbyggnad i trä, kv Höjden 8, Bergöös väg 2

på vardera gaveln tillkom med det ena utformat som en enklare köksingång medan det andra utgör bostadsvåningens huvudentré med kalkstensportik och däröver ett blomsterrum som framträder i fasaden som ett vitt ornamenterat fönsterparti. Timmerstommen kläddes med stående spontpanel, knutlådorna målades vita och fönstren, delvis utbytta, försågs med vita fönsterfoder. Taket har hela tiden varit täckt med skiffer och skorstenens speciella form, indelad i tre sektioner och avsmalnande nedåt, har hela tiden varit densamma. Butiksvåningen fick nya skyltfönster under 1930-40-talen.

Bergöös bostadsvåning bestod till viss del av praktrum i tidens anda för representation och sällskapsliv. Mest framträdande är salen i husets mitt, belägen bakom frontespisens höga fönster. Med sin stora volym rymmer salen en musikläktare. Väggarna är klädda med bred fernissad pärlspontpanel och över denna är väggarna målade med motiv från samtidens Hallsberg. Målningarna utfördes av det Bergööska husets svärson, Carl Larsson. Taket utgörs av fernissat bjälktak.

Den Bergööska tomten används idag av järnhandeln som inryms i Bergööska huset. En modern lagerbyggnad har ersatt det gamla magasinet av trä och marken har belagts med asfalt för att underlätta tillgängligheten för bilar.

Bedömning

Bobergs hus från 1889 är förklarat som byggnadsminne och har därmed ett gott kulturhistoriskt

skydd. Husen tillsammans har ett högt lokal kulturhistoriskt värde, eftersom Bergöö var en av de unga stationssamhällets viktigaste personer. Trots det relativt långa avståndet till det timrade magasinet bör det kunna innefattas i miljön och har också högt värde för den lokala kulturhistorien på grund av sin sällsynthet idag. Den sammantagna miljöns värde skulle naturligtvis öka om den yttre miljön kunde ordnas på ett sätt som liknar den Bergööska gården.

Rekommendationer

”Vita huset” bör vid en framtida renovering återställas till det ursprungliga utseendet: fönstren bör återges sin gamla indelning vilket ger en behagligare rytm åt de stora släta fasaderna, och framtidens veranda återställas enligt gamla fotografier. Reveteringen kan möjligen finnas kvar bakom den sentida beklädnaden och endast behöva lagas och avfärgas. Möjligheten att helrenovera reveteringen finns också. Den gamla färgsättningen på fasader inklusive fönster och dörrar återställs.

En trädgård borde åter anläggas mellan de två husen för att mjuka upp miljön och göra den värdig det högklassiga byggnadsminnet. En exakt likhet med 1800-talets gård är inte möjlig att uppnå med dagens användning av gården, men med hjälp av 1878 års inventeringskarta och gamla fotografier bör en tidsenlig stämning kunna uppnås med planteringar, gräsmattor och grusade gångar.

20 d Bergööområdet

Kommentar 2004

Bergöös järnhandel flyttade ut ur det s k Bergööska huset 1997. I dess bottenvåning inryms numera turistbyrå och konstgalleri. Bergöövåningen har renoverats i etapper. Bl a har det magnifika taket med synliga bjälkar tagits fram i flera av rum-

men och i ett av rummen har en rekonstruktion av rummets ursprungliga textiltapet satts upp. Asfaltsytorna närmast Bergööska huset och Vita huset har ersatts med gatsten.

Taket på lagerbyggnaden bakom Bergööska huset har belagts med lertegel.

20 e Södra planteringen

Beskrivning

En plantering vid den uträtade Rösättersbäcken finns med redan i Hallsbergs första stadsplan och kallades i 1923 års stadsplan för Södra planteringen. Möjligen var tanken att ge centrum en sydlig avslutning och samtidigt en barriär mot de öppna fälten. Gatan som löpte parallellt med bäcken genom planteringen förverkligades i etapper under 1920-talet genom köpingens arbetslöshetskommitté. Bäckens rätats ut redan år 1903.

Allégatan och Södra Allén kan idag sammantaget upplevas som en esplanad med en trädrad på norra och två på södra sidan om bäcken. Träden har vuxit upp och ger nu fullt ut en rumsbildande verkan. Särskilt betydelsefullt är detta vid det sluttande Stortorget som här får sin avslutning. Söder om bäcken mellan Långängsvägen och

kvarteret Kronoberg används planteringen markyta för bilparkering på grund av det stora behovet av parkeringsplatser. Den har därmed förlorat en del av parkens kvaliteter. Nya broar med anknäring till de nordsydliga gatorna har nyligen anlagts.

Bedömning

Södra planteringen med den uträtade Rösättersbäcken påminner om de höga ambitioner som tidigt fanns i Hallsberg att göra ett välordnat samhälle av de förutsättningar som fanns och inte alltid var så lätthanterliga. Den är av högt lokalt kulturhistoriskt värde och har därtill mycket stor betydelse för stadsbilden.

Rekommendationer

Ytterligare ingrepp i parkmiljön bör inte göras. Träden bör vårdas så att raderna hålls intakta. Om

*Södra planteringen utmed
Rösättersbäcken*

behovet av parkeringsplatser minskar i framtiden bör gräsmattorna återställas där marken idag är asfalterad.

20 e Södra planteringen

20 f Kommunkontoret, kv Hallsbergs centrum 1:4, Västra Storgatan 14

Beskrivning

Kommunkontoret i Hallsberg är inrymt i ett bostadshus från 1909-11 byggt av Fredrik Thermanius. Huset var det dittills största i samhället, ett bostadshus med stora lägenheter byggt i tre våningar och med en palatsliknande uppbyggnad: rustik bottenvåning med sockel av huggen kalksten till bröstningshöjd, ett mittparti markerat med en fronton över taklisten, samt rundade och rusticerade hörntorn mot gatan. Fasaderna försågs med blandade ornament i relief mot putsytorna, rusticeringar, festonger och fönsteromfattningar i jugendformer. Gårdsfasaden gjordes enkelt slätputsad. Husets arkitekt hette Werner Northun. På 1950-talet byggdes det om till förvaltningshus för köpingen. Kraftiga förändringar gjordes av rumindelningen men exteriören behölls så gott som intakt.

Bedömning

Denna byggnad är en representant för ambitionen hos den unga köpingens ledande skikt att skapa en större stadsmässighet. Bland Storgatans hus har den dessutom den högsta arkitektoniska kvali-

Kommunkontoret

teten med sina välbevarade detaljer. Ur lokal synvinkel är därmed det kulturhistoriska värdet mycket högt.

Rekommendationer

Fasadens uppbyggnad med rusticering och övriga dekorativa detaljer bör bevaras och underhållas med ursprungliga material och metoder. Fönstrens indelning med poster och spröjsar bibehålls.

20 f Kommunkontoret, kv Hallsbergs centrum 1:4, Västra Storgatan 14

20 g Västra Storgatan 4, kv Tacktorp 4

Beskrivning

Ett av gatans äldre butikshus i sten är kv Thermenius 4 i enkel men tydlig jugendstil. Det upprätthåller tillsammans med det intilliggande Folkets hus den klara struktur med butiks- och bostadshus i gatulinjen och tre våningar som fastställdes i 1923 års stadsplan men som till stor del frångåtts runtom.

Gatufasaden är slätputsad med profilerad takgesims samt en gesims i mellanvåningens bröstningshöjd. Gårdsfasaden däremot är spritputsad. Fasaderna har förenklats: Butiksvåningens fönster var ursprungligen av jugendtyp med stickbågar och den övre delen tätspröjsad. Denna övre del har satts igen och en nästan kvadratisk ruta återstår. Skyltfönstren omgavs tidigare av den huggna kalkstensbeklädnad som är ett vanligt inslag i Hallsberg och återfinns runt huset som sockel. Mot gatan har denna bytts ut mot eller klätts in med marmorliknande skivor. Portens ursprungliga kalkstensomfattning finns dock kvar. Husets mitt markeras med ett rundat burspråk i två våningar över porten samt en jugendformad fronton. Gatufasaden har balkonger vars smidesräcken bytts ut mot enkla plåtklädda av 1930-talstyp. Ursprungligt räcke finns på balkong mot gården. Jugendfönstren med korspost och tätspröjsade övre bå-

Västra Storgatan 4, kv Tacktorp 4

gar har bytts mot T-postfönster med undantag för vindsvåningens. Fönstren är målade i grågrön kulör. Taket är täckt med grönmålad skivplåt.

Trapphuset är omsorgsfullt utformat och välbevarat. Trappspindeln har profilerade steg i konststen med ett enkelt smidesräcke. Vilplanen

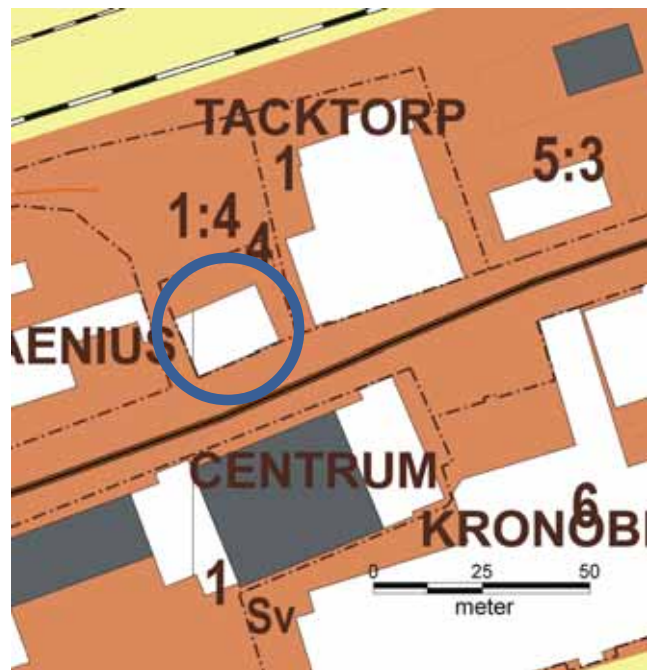
har schackmönstrat golv av röda och grå sintrade plattor. En lanternin i vindsvåningen och trapphusfönster belyser trapphuset. Lägenhetsdörrarna och de rikt utformade överstyckena är betydelsefulla inslag.

Bedömning

Denna typ av hus har högt lokalt kulturhistoriskt värde som representant för en hustyp och husgeneration som i övrigt har försvunnit. Sorten hann dock aldrig bli särskilt vanlig eftersom 1923 års stadsplan styrde bebyggelsen mot "radhus" av den sort som Östra Storgatans husrader representerar. Ur arkitektonisk synvinkel är denna hustyp mer lämplig för ett så litet centrum som Hallsbergs.

Rekommendationer

Huset bevaras och används som hittills. Den ursprungliga fasaden med kalkstenssockel och jugendfönster bör återställas vid framtida renovering. Det vore lämpligt att samtidigt ge balkong-

20 g Västra Storgatan 4, kv Tacktorp 4

erna tillbaka den gamla typen av smidesräcke.
Trapphusets detaljer bevaras och underhålls med
ursprungliga metoder och material.

**20 h Folkets Hus, kv Tacktorp 1,
Västra Storgatan 2**

Beskrivning

Kvarteret Tacktorp som gränsar till Västra Storgatan 4 och stationsområdet består av Folkets Hus två byggnader som uppfördes med två decenniers mellanrum. Gatufasaderna har därför fått olika uttryck, men har samma skala liksom även Västra Storgatan 4. Takfotshöjden är densamma men den nya tidens lägre våningshöjd gör att de yngre husen består av fyra våningar istället för tre. De tre husen smälter väl samman.

Det nya Folkets Hus uppfördes 1938 på den gamla fischerska tomten väster om stationen, där det en gång funnits ölutskänkningslokal och kängelbana. Det byggdes av folketshusföreningen med kommunalt stöd och bidrag från folkrörelserna och ersatte det första Folkets Hus, den gamla mässbyggnaden från Sannahed som stått söder om Rösättersbäcken. 1930-talets hus fungerar idag som huvudentré till fackförenings- och

Den västra delen av Folkets Hus uppfördes under 1950-talet. Här ses även den täckta förbindelsegången till den biograflokal som tillkom något senare på byggnadens baksida

Folkets Hus

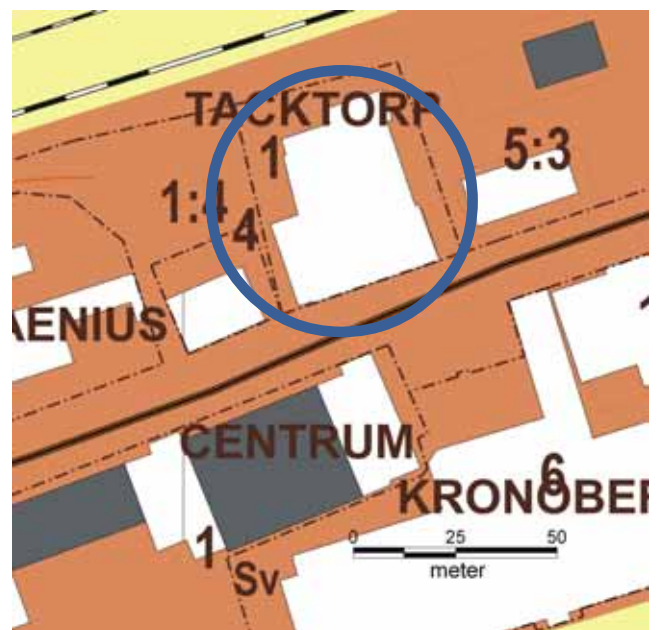
möteslokaler. En markering av detta har tillåtits på den i övrigt funktionalistiskt enkla fasaden: en balkong i översta våningens fönsteraxel sammankopplad med en flaggstång. Bottenvåningen är genombruten av stora fönsterpartier och de bärande pelarna klädda med svarta stenplattor. Entrén är bred och djupt indragen i fasaden med tidstypiska glaspartier i fennissade träramar och träkarmar, nedtill förstärkta med sparkplåtar.

En generation yngre är den västliga delen av Folkets hus, byggd på 1950-talet. Här har den bärande betongkonstruktionen fått stå oklädd och utgöra fasaddekoration, som en modern skiftesverkskonstruktion. Mot gatan upptas de fack som bildas till stor del av fönsterpartier av tre olika slag: bottenvåningens butiksfönster omgivna av de svarta stenplattorna, första våningens ”kontorsfönster” och de övre våningarnas bostadsfönster.

De två husen är putsade med terrasitputs i en ljusare och en mörkare grön ton. Det yngre husets bärsystem är förtydligat med grå puts. Båda har mycket flackt tak som syns från gatan endast som en enkel takfot.

Som en separat byggnadskropp kopplades på baksidan av dessa hus en ny biograflokal. Den fick sin entré via en täckt förbindelsegång längs den västra gaveln. Förbindelsegångens tak bärs av marmorklädda fyrkantpelare. Husväggen är klädd

med den svarta stenen som förekommer på gatufasaderna. Två teakfanerade dörrar leder härifrån in till huvudbyggnaden. Biografentrén består av två kopparklädda dubbla glasdörrar. De stora glasrutorna dekorerar av på insidan fästa kryss av tunn mässing. Foajégolvet är belagt med kalkstensplattor och väggarna klädda med kakelmosaik. Dessa detaljer är mycket typiska för tiden kring 1960 och av god kvalitet. Till det tidstypiska hör även gatufasadens neonskyltar.

20 h Folkets hus, kv Tacktorp 1, Västra Storgatan 2

Bedömning

Hela Folkets hus är av högt kulturhistoriskt värde. Det representerar en viktig del av stationssamhällets politiska och sociala liv, eftersom föreningar med anknytning till arbetarrörelsen fick en viktig funktion som social kontaktpunkt för många nyinflyttade. Båda husen med sina detaljer är också tydliga exempel på arkitektur hos respektive epok.

Rekommendationer

Husen bevaras och underhålls med ursprungliga material och metoder. Särskilt fasaden hos 1950-

talsdelen är i starkt behov av underhåll. Det är viktigt att stor hänsyn tas till detaljerna. När det gäller dörrar är beslag av lika stor betydelse som själva dörrbladen.

Kommentar 2004

Byggnaden renoverades 1994. Putsen på fasaderna lagades och ommålades. Färgsättningen ändrades dock på den under 1950-talet tillkomna västra delen till en rödbeige nyans. Flera av gatufasadens neonskyltar är idag borta med undantag av de lodräta Bio- och Folkets Husskyltarna.

20 i Folkbanken - Telegrafhuset, kv Kronan 2, Östra Storgatan 12

Beskrivning

Ungefär samtida med Bergööska huset är den stenbyggnad som uppfördes av Folkbanken på Östra Storgatans södra sida. Den har samma skala som de närmast föregående byggnaderna (20 h och 20 i) och är fristående. I jämförelse med det ursprungliga utseendet är fasaderna åtskilligt förenklade (jfr bild på s 14). Bottenvåning och hörnkedjor är rusticerade, men på omvänt sätt än tidigare. Takgesimsens tandsnitt har något märkliga proportioner, medan gesimsen från början bestod av en rundbågsfris. Entréfasadens något utspringande mittparti markerades ursprungligen med hörnkedjor och kraftiga omfattningar runt port och fönster samt en kraftfull fronton. Idag finns endast portens omfattning kvar; fönstrens antyds bara med ljus kalkstensgrå färg och frontonens utformning är helt ohistorisk. Gavlarnas rika tegelklädda takkupor har idag förvandlats till enkla plåtinklädda kupor, som nästan inte är synliga från gatan. Där det ursprungliga huset hade tydlig inspiration från nordeuropeisk renässans återstår idag en klassisk antydan. Trots det upplevs huset som vackert i gatubilden och ger en förankring i Hallsbergs historia. Vid en renovering vid 1980-talets slut fick fasadens puts en ljus tegelröd färg som ger en liten anknytning till den ursprungliga oputsade fasaden ovanför bottenvåningens putsrustik.

Folkbanken - Telegrafhuset, Östra Storgatan 12

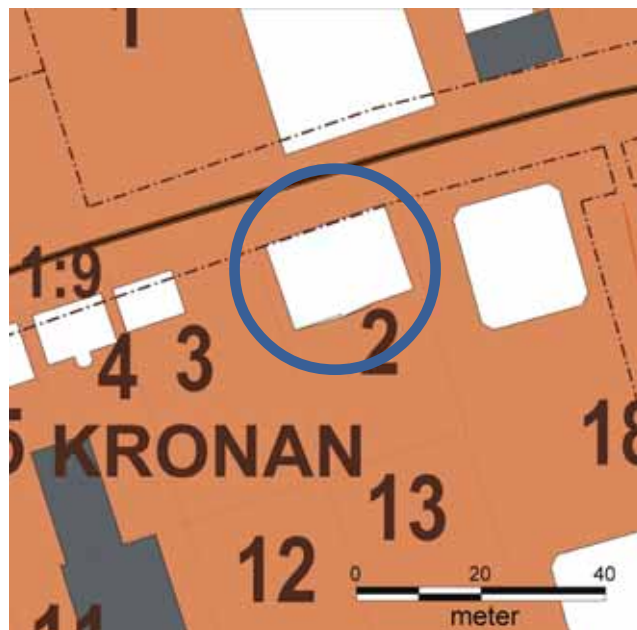
Hallsbergs folkbank bildades 1871 på initiativ av Adolf Bergöö och dennes hem fungerade under de första åren som banklokal. Därefter hyrde man in verksamheten i olika lokaler fram till 1888, då det nya huset togs i bruk. Så småningom flyttade samhällets telegraf in i huset.

Bedömning

Denna första bankbyggnad i Hallsberg har högt lokalt kulturhistoriskt värde och är omistligt i gatubilden. En rekonstruktion av fasaderna skulle öka såväl det arkitektoniska som det kulturhistoriska värdet. Dagens förenklade utseende påminner dock om 1930-40-talens hantering av 1800-talets ornamenterade hus och kan sägas ha ett visst kulturhistoriskt intresse. Det förfular dock enligt dagens synsätt.

Rekommendationer

Byggnaden bör bevaras och underhållas. Vid en framtida fasadrestaurering borde den renässansfasad rekonstrueras som ursprungligen fanns, vilket är fullt möjligt med hjälp av de fotografier som finns och jämförelser med liknande fasader.

20 i Folkbanken - Telegrafhuset, kv Kronan 2, Östra Storgatan 12

20 j Östra skolan, kv Magistern 21, Östra Storgatan 38

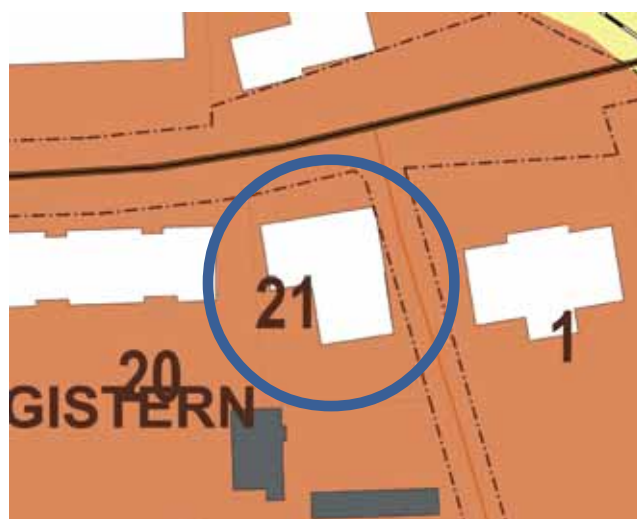
Beskrivning

På en höglänt tomt som tidigare utsetts som blivande kyrkotomt byggde Hallsbergs socken år 1892 denna skolbyggnad som den första i samhället. Den är uppförd i tegel på granitsockel och har helt oputsade fasader, vilket var mycket vanligt för 1890-talets institutionsbyggnader. Bärande och ickebärande delar markeras i murningen och utgör samtidigt dekorationen vid sidan av den våningsmarkerande gesimsen och takgesimsen. En gymnastiksal byggdes på 1920-talet till på baksidan. Dåliga grundförhållanden nedanför den höjd som den ursprungliga byggnaden ligger på har gjort en förstärkning nödvändig och kontreforter i betong har därför byggts som stöd mot gymnastiksalsdelen.

Framsidans huvudentré består idag av ett kalkstensomfattat dörrparti från ca 1940, men hade från början en veranda i trä med trappor parallellt med fasaden, vilket gav fasaden ett mindre stramt utseende än idag. Genom gatans utplaning och breddning under 1900-talet har man tvingats ändra entrén. En terrass anlades därför framför skolan och i denna en marktrappa. Någon plats för verandan fanns inte längre.

Byggnadens fönster är bytta men de nya har ett utseende nära den ursprungliga typen, korspostfönster med den nedre större bågen delad i två (ursprungligen tre) rutor. Fönstren är brunmålade. Utrymningstrappor i stål har tillkommit på fasaderna.

Samrealskolan flyttade in i Östra skolan 1937 och 1957 tillkom det treåriga gymnasiet. Det sistnämnda flyttade till den nybyggda Alléskolan 1966 och högstadiet till Transtensskolan 1970. Skolan står idag oanvänd.

20 i Östra skolan, kv Magistern 21, Östra Storgatan 38

Östra skolan

Bedömning

Byggandet av Östra skolan var ett viktigt steg i stationssamhällets utveckling, eftersom det är den första egentliga institutionen som byggdes inne i samhället. Därmed har den lokalt kulturhistoriskt värde, vilket förstärks av den tämligen välbevarade exteriören.

Rekommendationer

Byggnaden underhålls med ursprungliga material och metoder. Framsidans utrymningstrappa är mycket iögonenfallande och bör flyttas.

20 k Tingshuset, kv Vågen 1, Östra Storgatan 40

Beskrivning

Granne med Östra skolan ligger Hallsbergs tingsrätt i det tingshus som byggdes 1907-08 i samband med att Västernärkes domsaga bildades. Arkitekt var Lars Källman från Borås. Tomten består av resten av den höglänta tilltänkta kyrkotomten

som redan femton år tidigare hade tagits i anspråk för folkskolan. Huset är byggt i sten och har, trots att det inte är något stort hus, en palatsliknande prägel genom att mittpartiet träder fram och är försett med pilastrar genom två våningar. Det kröns dessutom av en segmentformad fronton med barockornamentik och dess tak av ett litet torn. Tingssalen träder fram som en separat byggnadskropp med höga fönster på byggnadens baksida.

F d Tingshuset

Portiken har kalkstensomfattning med barock-artade jugendformer. Samma former återkommer i bottenvåningens stora stickbågiga fönster med deras slätputsade omfattningar. Övervåningens fönster är enkelt rektangulära och saknar omfattningar. Fasaderna är spritputsade med slätputsade hörn, pilastrar, taklist och sockel. Som på många av Hallsbergs mer påkostade byggnader är grunden klädd med huggen kalksten. Fönstren är ursprungliga med tätspröjsade bågar, men har målats vita, medan de från begynnelsen hade en mörk kulör. Den ursprungliga ekporten är bevarad. Den har barockinspirerad utformning. Överljusfönstret tar upp valvets stickbågeform och har svagt böjda spröjsar och fasett slipade glas. Detta ger porten en tydlig jugendutformning. Även dörr-ens trycke har jugendform. Nyttillkomna är armaturerna på båda sidor om porten. Vindsvåningen har inretts och takkupor tillkommit. Plåttaket har lagts om och täcks numera av bandplåt.

Gården framför huvudentrén är i stort sett ordnad som omkring 1910: en bred grusgång leder från gatan upp till porten. Tre rader med stenplattor fungerar både som dekoration och gångbanor. En trädridå avgränsar tomten åt öster.

Bedömning

Genom sin arkitektoniskt höga kvalitet och sin viktiga funktion har tingshuset högt kulturhistoriskt värde.

20 k Tingshuset, kv Vågen 1, Östra Storgatan 40

Rekommendationer

Huset bevaras och underhålls med ursprungliga material och metoder. Det är särskilt viktigt att underhålla porten med dess detaljer. Den ursprungliga färgsättningen kan möjligen gå att finna under befintliga färgskikt och bör tas fram vid framtida ommålning. Dagens kulörer är alltför ljusa för att stämma med byggnadens jugend-ursprung.

Kommentar 2004

Tingsrätten flyttade år 2001 till Örebro. Idag inryms Childrens Museums verksamheter i byggnaden.

20 I Trädgårdsmästeriet, kv Vågen 3, Östra Storgatan 42

Beskrivning

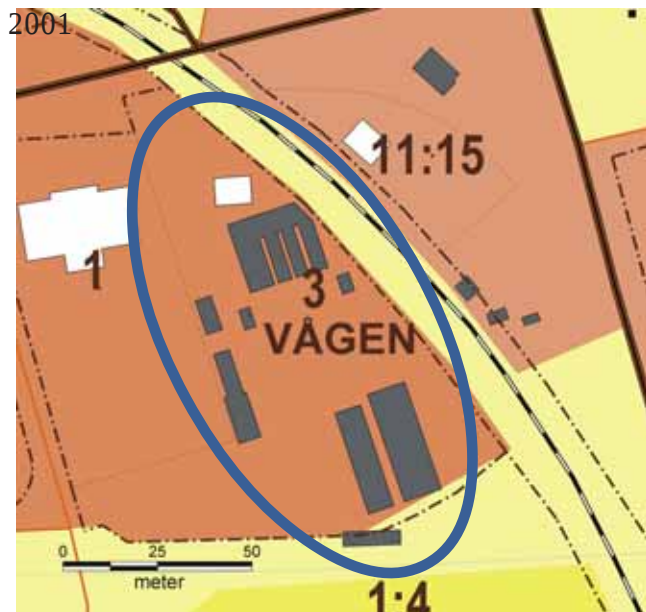
Trädgårdsmästeriet anlades på denna tomt år 1900 av trädgårdsmästare Ernst Söderlund. Ett bostadshus byggdes på kullen invid vägen och nedanför åt söder uthus och växthus. Bostadshuset är exteriört mycket välbevarat med spontpanel och ursprungliga detaljer. Dess närmaste växthusdel är troligen ursprungligt, eller står på ursprunglig plats. Fortfarande används tomten på samma sätt som då det byggdes.

På åsens krön ligger det gamla bostadshuset

I södersluttningen närmast bostadshuset ligger de äldsta växthusen

20 | Trädgårdsmästeriet, kv Vågen 3, Östra Storgatan 42

Bedömning

Denna miljö har lång tradition inom Hallsberg och har i och med detta och de gamla välbevarade byggnaderna ett högt lokalt kulturhistoriskt intresse.

Rekommendationer

Det är eftersträvänsvärt att även i fortsättningen ha kvar trädgårdsmästerifunktionen. Där byggnaderna har sin ursprungliga exteriör bör dessa bevaras och underhållas med ursprungliga byggnadsmaterial och metoder.

Vägledning för bevarande av enskilda byggnader

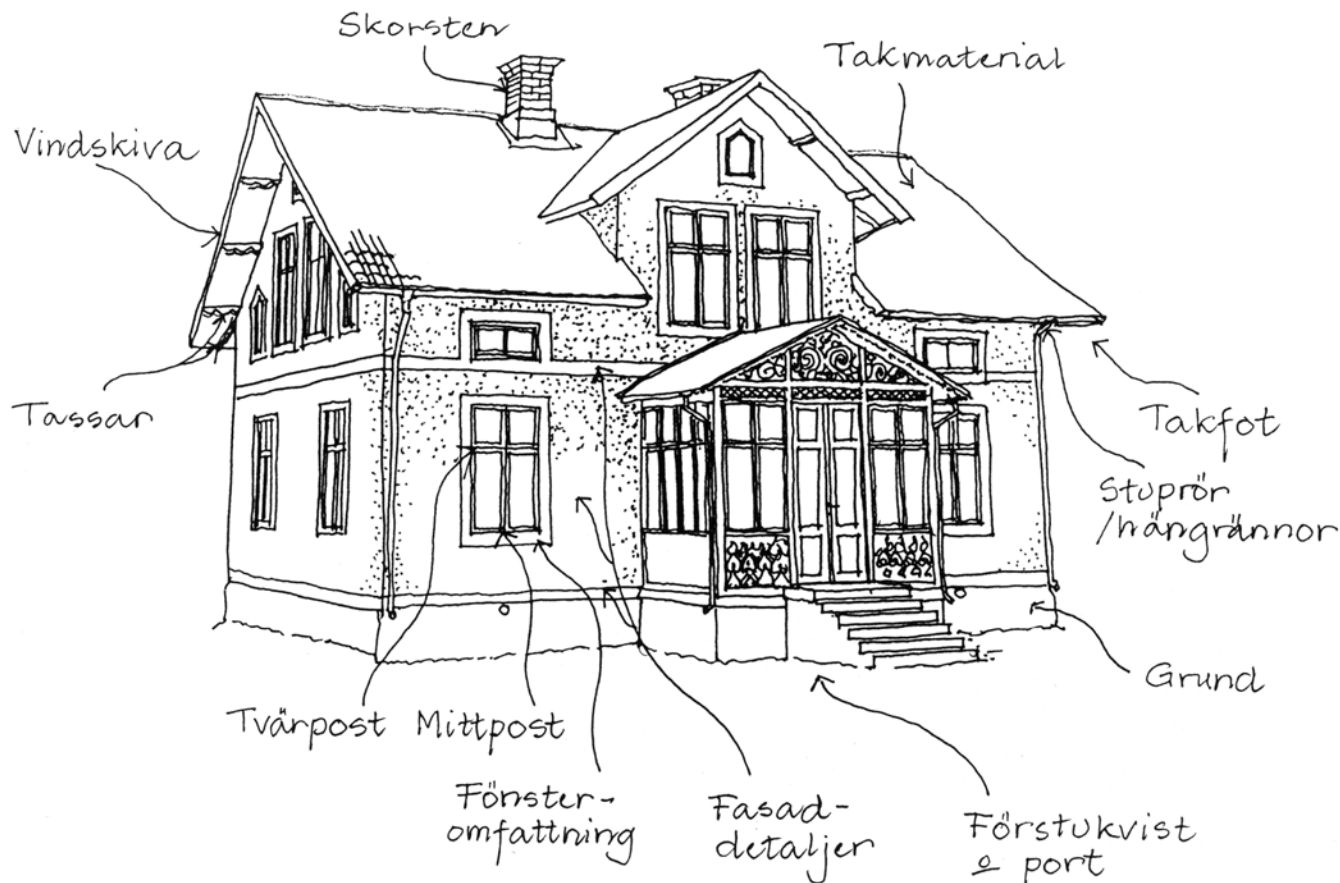
Byggnaders karaktär

I genomgången av Hallsbergs bebyggelse hänvisas det då och då till byggnaders *karaktär* och för att bevara det kulturhistoriska värdet ges ibland rekommendationen att dels tänka på särskilda detaljer, dels att använda traditionella eller *ursprungliga* byggnadsmaterial och metoder vid restaurering/underhåll och ombyggnad. De uttrycken används ofta i kulturmiljövårdande sammanhang och för tjänar kanske en förklaring.

Karaktären får en byggnad av sin konstruktion och de byggnadsmaterial, som är använda, och framför allt hur de olika delarna *utformas*. Man kan urskilja olika *byggnadsstilar* (eller arkitekturstilar) under olika perioder om man gör en tillbakablick i historien. Stilarna kan sägas vara den samlade bilden av byggnadsdelarnas utformning och ger alltså husen olika karaktär. Det har naturligtvis i hög grad varit de förmögnare samhällsklasserna som haft möjligheten att kosta på sina hus och miljöer något utöver det rent nödvändiga, men

också i enklare sammanhang går det så gott som alltid att i detaljerna urskilja till vilken epok och stil en byggnad hör. Att vårda en byggnad på det kulturhistoriskt bästa sättet är att studera de ursprungliga detaljerna om de finns kvar, eller ta reda på hur de har sett ut med hjälp av t ex fotografier, ritningar, målningar, och med den kunskapen behålla eller återställa byggnadens karaktär. Det behöver inte utesluta tillbyggnader, men förutsätter att de görs på ett sätt som stämmer med det gamla. Att försöka leta sig fram till det gamla utseendet kan vara ett spännande detektivarbete, möjligen tidsödande men i det långa loppet lösnande. Hallsbergs kommun har i sina arkiv tillgång till mikrofilmade äldre ritningar och ett väl-försett fotoarkiv med bilder från det gamla stationssamhället.

Bilden nedan ger en översikt över vilka delar på en byggnad som är särskilt viktiga att lägga märke till och ta hänsyn till, d v s de karaktärs-skapande detaljerna.

Traditionella byggnadsmaterial och byggnadsmetoder

En byggnad uppförs av olika byggnadsmaterial till ett konstruktivt system som man av erfarenhet vet håller och fungerar. Det material som ingår i den bärande delen av stommen - väggar och pelare - fungerar ihop med den burna delen - balkar eller plattor, och båda dessa ihop med ytskikten - brädpanel, fasadtegel, takplåt etc. Detta är det mest ekonomiska sättet att bygga ett nytt hus. Fram till 1930-50 användes till största delen byggnadsmaterial och -metoder som använts under mycket lång tid och var väl beprövade, t ex knuttimring, resvirke (stående timmer), tegelmurade väggar, träbjälklag, kalkputs, taktegel, linoljefärg. De brukar idag kallas *traditionella material och metoder*. Men från den tiden började nya, industriellt tillverkade material komma i bruk alltmer. Det var material som man tänkte sig skulle vara billigare att införskaffa, lättare att underhålla och överlag bättre än de traditionella. Det har dock visat sig att de åldras annorlunda och framför allt snabbare än dessa och i många fall också fungerar på ett annat sätt fysikaliskt.

Om man bygger om ett hus på ett radikalt sätt, t ex tar bort bärande väggar för att få större rum, gör nya öppningar i väggar för dörrar eller fönster, takfönster eller liknande, så gör man ingrepp i ett byggnadstekniskt system och gör det ofta mindre stabilt. Det kräver därför eftertanke och vid stora ingrepp helst professionell hjälp. Det är dessutom alltid en god förutsättning att använda samma byggnadsmetod och material som huset är byggt av. Man bör göra ingreppen så små som möjligt - och helst inte göra några alls, utan istället använda huset på dess inneboende villkor och kanske på ett med dagens mått mindre konventionellt sätt. Detsamma gäller husets ytskikt, d v s tak-täckning, träpanel och färg på den och på snickerier, puts på tegelmurar och grund o s v. En förutsättning är naturligtvis att detta har fungerat bra, vilket de traditionella metoderna gjort, om de har använts på rätt sätt och fått normalt underhåll. Många moderna material har däremot kommit och gått beroende på att de har visat sig vara skadliga för människor eller byggnader. För närvarande diskuteras t ex tätskikt av plastfolie, mineralull som isolering, färgmaterial m m, av miljö- och funktionsskal. Istället sker en återgång till tra-

ditionella metoder även vid nybyggnation, och med ledning av de erfarenheter som gjorts under 1900-talet utvecklas dessa. Det finns alltså många anledningar förutom de rent kulturhistoriska att använda sig av traditionella byggnadsmaterial.

Byggnadens delar

När ett hus byggs nytt strävar man efter att ge det ett tilltalande utseende. Huskroppen ges dimensioner som ser bra ut. Man ger fönstren en lämplig och vacker form och placerar dem på lämpliga ställen på fasaderna för att ge ett gott förhållande mellan väggen och "hålen" i väggen. Taket får den form som passar och entrén placeras och utformas till att bli den viktiga detalj i en byggnad som den har varit genom tiderna.

Detta medvetna sätt att ge form åt husen gäller framför allt där arkitekter varit inkopplade, men även andra husbyggare har haft samma strävan. I äldre tider var traditionen i hög grad styrande för den vanliga bebyggelsen och den i sin tur hade till en viss del utvecklats genom de begränsningar som de använda materialen och metoderna gav. Ett exempel är det knuttimrade huset som fick sina proportioner av timmerstockarnas längd, vanligen mellan 4 och 7 meter. Husens höjd, antalet våningar och våningshöjderna, berodde på tillgången på virke och i viss mån på "mode". Fönstren placerades på jämna avstånd och hade lika form. I modern tid har husen ofta, men långt ifrån alltid, fått sin form utifrån den plan, rumsfördelning, som varit önskvärd, och fönstrens form och placering har också ofta varierat och varit beroende på vilka rum de hört till. Det har dock alltid funnits tankar att göra välkomponerade fasader. Att byta ut, sätta igen eller öppna fönster och dörrar leder därför ofta till att man ändrar karaktären på huset, och mycket sällan blir resultatet bättre än ursprunget. Detsamma gäller naturligtvis förändringar av de övriga viktiga byggnadsdelarna.

Ur kulturmiljövårdande synvinkel är det ursprungliga utseende att föredra. När förändringar av ett kulturhistoriskt värdefullt hus (kanske också ett "vanligt") ändå måste ske är det klokt att vända sig till någon sakkunnig, antikvarie eller antikvariskt kunnig arkitekt/byggnadsingenjör, för att få råd om minimala åtgärder.

Ett Egnahem från 1920-talet som renoverats på ett respektfullt sätt. Det gamla stora trapphusfönstret har bytts ut mot två mindre, men man har bevarat de gamla fodren. På så sätt har man antytt den gamla harmoniska fasadindelningen. Den nya ges en tillfällig karaktär som är att föredra i fall som detta.

Fönster

Hur viktiga fönstren är för en byggnads karaktär har redan nämnts. Ändå är det tyvärr en av de delar som oftast förändras när ett hus moderniseras. Fönster sätts igen eller nya tas upp, gamla fönster byts ut mot nytillverkade treglasfönster, ofta med skinstickskarm (ny karm sätts in i den gamla). Nya fönster av standardproduktion har nackdelen att ha bredd och höjd som passar till nyproducerade byggnader med betydligt lägre takhöjd än äldre. Förutom att vara mindre har de större andel trä (båge och karm) i förhållande till glasytan än gamla, beroende på att man numera inte använder det särskilt utvalda kärnvirke till fönster som förr helt naturligt valdes ut till så väderutsatta byggnadsdelar som fönster är. Ett 1700-talsfönster som vårdats kan därför allmänt sägas fortfarande idag vara av mycket högre kvalitet än ett 1970-talsfönster.

Också detaljerna på gamla tiders fönster har idag rationaliserats bort. Bågars och spröjsars profilering är inte bara i sig vackra att se på utan har också funktionen att släppa in dagsljuset på ett mjukare sätt än de rätvinkliga bågar som är vanligast idag. Dessa ger ofta en bländningseffekt genom att de saknar den gradvisa övergången mellan ljuset ute och inne.

Under olika epoker har fönstren haft olika utformning med mittpost, tvärpost, glas och spröjs-

indelning. Detta är en viktig del i husets karaktär - man kanske kan jämföra med ansiktets ögon. I nya fönster i gamla hus kan man ofta se hur denna indelning görs som en dekoration med lösa spröjsar eller lister på stora släta rutor. Ur kulturhistorisk synvinkel är detta en kosmetisk nödlösning. Bättre är att hålla kvar den ursprungliga båg- och rutindelningen.

Det finns därför all anledning att i första hand underhålla de fönster som finns, och byta de delar som eventuellt är i alltför dåligt skick. Karm- och bågbottenstycken är t ex utsatta delar som kan råka illa ut, om underhållet har brustit. Särskilda fönsterhantverkare börjar nu komma, som såväl renoverar som målar fönster, om man själv som husägare inte vill ge sig in på det mer genomgripande underhållet.

Om skadorna är så stora att det trots allt är nödvändigt att byta till nya, bör man använda sig av de karmar som finns och låta göra nya fönsterbågar med de gamla som utgångspunkt. Ytterligare en båge (för att få två- eller treglasfönster) kan antingen hängas innanför eller om möjligt monteras på den gamla.

Entréer

Entrédörrar, förstukvistar och portar är från början alltid utformade för att passa de övriga delarna av en byggnadsfasad. De har alltid varit vik-

tiga delar, eftersom de är det första som möter en när man tänker sig att besöka ett hus, och har därför nästan alltid gjorts till något av en prydnad.

Förstukvistar byggdes tidigt till de timrade stugorna och har djupa rötter i traditionen. De fick åter stor betydelse i 1920-30-talens små villor och har under senare decennier kommit åter efter att ha varit förminskade till yttertrappa med smidesräcke och förtak under 1940-70-talen. De enkla entréerna, som de t ex ser ut i Kårstahults villabyggnad, hör naturligtvis lika väl ihop med sina hus som förstukvistarna, eventuellt med balkong i övervåningen, som finns på Skallerudsvägen och Västra Tvärgatan. Varje detalj har betydelse: räcket virkesdimensioner och profilering, pelarnas utformning - svarvade eller uppbyggda av sågade och släthyvlade brädor, infästningar och sammanfogningar av de olika delarna. Att byta ut ett helt räcke på t ex en 1920-talsvilla mot ett nytt med modern profilering får oftast förödande resultat för utseendet. Principen att bara byta ut skadade delar gäller även här. Samma sak gäller för trappor och golv i trä.

Tryckimpregnerat virke bör inte användas. I stället bör man välja virke av god kvalitet, med täta årsringar och hög andel kärna till byggnads-

delar som kommer att vara hårt utsatta för väder och vind. Ställ krav på virkesförsäljare och fabrikanter!

Ytterdörrar och portar har ingått i utformningen av entréerna och är ofta intressanta och spännande att se. Smäckra spegeldörrar med fönster var en vanlig typ i det tidiga Hallsberg och utvecklades sakta under 1900-talets första decennier. Där dessa finns kvar bör man försöka behålla dem, täta och förstärka på insidan, eller kanske montera in en innerdörr. Som för fönstren gäller här att nytillverkade standarddörrar har mindre mått än de gamla och kan få ett "krympt" utseende på ett gammalt hus.

Fönster och dörrar sattes alltid in med foder över skarven mot väggen i träpaneler. De fick ofta en motsvarighet i putsade fasader, där en slätputsad och kanske profilerad ram markerade fönstren och livade upp fasadytorna. Det är drag som bör observeras om husen måste putsas om.

Även flerfamiljshusen av enkel typ som byggdes på 1940- och 1950-talen hade särskilt utformade portomfattningar och portar som ofta var gjorda i ädelträ med elegant formade handtag. Där dessa byts mot stål- eller aluminiumpartier suddas ett viktigt karaktärsdrag bort.

1940-talets flerfamiljshus hade mycket enkla och släta fasader. Istället fick portarna en ofta elegant utformning, oftast i färdigt trä som hos detta på Nygatan 3. Här bevarades lyckligtvis porten, då huset tilläggisolerades och försågs med fasadplåt.

Tak

Takets betydelse för husets karaktär är stort. Formen, taktäckningen och takfotens storlek och utformning är detaljer att tänka på, men också hur det avvattnas, d v s hur hängrännor och stuprör ser ut och vilken färg de har.

De första husen i Hallsberg hade *spåntak*, som var det vanligaste takmaterialet till trähus under det sena 1800-talet. Det var då maskinhyvlat spån kom och gjorde det till ett billigt och överkomligt material för envar, till skillnad från äldre tiders handhyvlade spån. Det ersattes successivt av *tegel*, då man upptäckte brandfaran med spåntak i tätbebyggda miljöer. Det fick man ju bittert erfara i Hallsberg på ett tidigt stadium, när det första järnvägshotellet brann år 1864. Också tegelbruk blev vanliga under det sena 1800-talet och gjorde tegel till en mindre exklusiv vara.

Plåttaken blev också successivt fler. Till en början lades plåtarna i *skivor* som falsades samman på längden och tvären. Den äldre plåten var av en tämligen tjock kvalitet och enkelfalsades. Skarvarna bildade ett rutmönster. Från ungefär 1920 började tunnare plåt tillverkas och i större dimensioner. Dessa kunde dubbelfalsas och blev därige-

nom tätare. Samtidigt försköts hakfalsarna (de tvärgående) och rutmönstret blev ett annat.

Idag läggs takplåt i *band* utan hakfalsar. Plåten är ännu tunnare och ger en lätt vågig, pappersartad yta. I kulturhistoriskt intressanta miljöer kan därför rekommenderas att man använder sig av den äldre skivtäckningen, eller att bandplåten förses med falska hakfalsar. Bandplåt är dock alltid att föredra framför ”plegel”, takplåt som imiterar taktegel. Det *äkta* materialet, som inte försöker likna något annat är alltid att föredra.

Sinuskorrugerad plåt har faktiskt förekommit som byggnadsmaterial sedan sent 1800-tal. Där det tidigare har funnits kan det användas, men kan inte rekommenderas annars. S k TP-plåt ger ett kantigare utseende än sinuskorrugerad och passar egentligen aldrig på bostadshus eller äldre byggnader, utan hör hemma i modernare industri-miljöer.

En allmän rekommendation gäller: använd i möjligaste mån samma takmaterial som det ursprungliga vid utbyte.

Takfotens utseende varierar från byggnad till byggnad och har större betydelse för helheten än man kanske tror. Dess funktion är att skydda den

Skiffertak har i vissa trakter förr varit vanligt. Skifferplattorna lades omlott som fjäll. Liknande effekt kunde viss plåttäckning ge, t ex zinkplåt. Detta rutmönster efterliknades senare med kraftig takpapp.

mer eller mindre öppna övergången mellan vägg och tak. Som de flesta "skarvar" (som också fönster- och dörrfoder) är de ofta dekorerade - man gör på så sätt en dygd av nödvändigheten.

Takfotens längd (avståndet från husväggen) varierar. Trähus från sent 1800-tal och sekelskifte har ofta väl tilltagna takfötter med synliga *tassar* (taksparrarnas förlängning) som ofta är profil-sågade. I andra trähus är takfoten inklädd med brädor och ger ett tätare intryck. Stenhus med tegel- och putsfasader har ofta - men inte alltid - kortare takfot med övergång mot väggen i form av profilerad *gesims* (taklist) som byggts upp av formpressat eller mönstermurat och hugget tegel eller av en kombination av de båda.

Tilläggsisolering

Takfoten är en av de delar i fasaden som förändringen tydligast märks på, om man tilläggsisolerar och/eller lägger på en ny ytbeklädnad. Den blir helt enkelt mindre, i vissa fall nästan bara antydd. Det gäller särskilt 1940- och 1950-talens hyreshusbebyggelse där takfoten ofta redan från början är tämligen liten och det yttre i övrigt är mycket enkelt. Resultatet efter en tilläggsisolering kan vara ett stympat utseende. För att undvika

detta bör man tänka över hur det hela ska göras. Minimera isoleringens tjocklek och välj rätt material. Välj ett ytskikt som a) är likt det ursprungliga och b) kräver så liten tjocklek som möjligt (yt-skiktet och eventuell konstruktionstjocklek tillsammans). I värsta fall kanske man kan förlänga takfoten något.

Tilläggsisolering påverkar också fönster och dörrar. De hamnar i och med väggens större tjocklek längre in i fasaden, i nischer som kan ge intryck av hål i fasaden i vissa synvinklar. Väggen tycks tyngre och byggnaden har därmed fått en annan karaktär. Vägg och fönster/dörrar samverkar till en harmonisk helhet om de ligger i samma nivå, eller näst intill, och det är vad man i äldre tider alltid strävade efter. Det upptäcker den som studerar de byggnader i vårt land som har störst vägg tjocklek, kyrkor och slott, där fönstrens glasrutor alltid finns längst ut i muren. I t ex Gamla stan i Stockholm bidrar dessutom ljusreflexerna från de ytligt sittande fönstren till att bryta ner ljuset till de trånga och mörka gatorna - det är ännu en aspekt på placeringen av fönstren i muren. Ett sätt att nå dit vid tilläggsisolering är att flytta ut karmar och bågar, så att lika utseende som tidigare erhålls.

De putsade husens inbyggda takfötter har ofta konstfullt uppbyggda profiler. Dessa är viktiga detaljer på de i övrigt enkla fasaderna.

Fasadmaterial

När en byggnad renoveras och moderniseras in-
vändigt är det mycket vanligt att man vill ”göra
det ordentligt” och också byta ut den gamla kan-
ske slitna utsidan, även om man inte tilläggs-
isolerar. Många är de putsade villor och små hy-
reshus av 1920-30-talstyp som fått sin enkla släta
puts inklädd med träpanel, fasadtegel eller plåt.
Dit hör också de större hyreshusen från 1940- och
-1950-talet. Detta får alltid en förödande effekt
på husens karaktär och sänker definitivt ett even-
tuellt kulturhistoriskt värde.

Fasadplåt är ur denna synvinkel det minst pas-
sande. Plåten började marknadsföras i samband
med energikrisen på 1970-talet som beklädnad för
tilläggsisolering, och angavs också vara
”underhållsfritt”. Det är viktigt att påpeka att det
förutom att det är fult också är näst intill omöjligt
att underhålla, samtidigt som de i likhet med alla
andra fasadmaterial kan få skador. Färger föränd-
ras och är svåra att bättra, bucklor uppstår av stö-
tar men är svårare att åtgärda än plåtskador på bi-
lar. Det ger allmänt sett ett billigt utseende.

Putsade eller reveterade fasader bör naturligtvis få
fortsätta vara det. Mindre och fläckvis uppkomna
skador kan lagas och döljas bakom en ny avfärg-
ning. Om skadorna är för stora bör kulturhisto-
riskt värdefulla byggnader få ny puts av ursprung-
lig typ, d v s för byggnader uppförda före 1940-ta-
let nästan alltid kalkputs, senare uppförda troligen
KC-puts, t ex terrasit. Revetering av trähus är

fortfarande möjligt att utföra. Reveteringsmattor
tillverkas ännu.

Om en grundlig omputsning ska göras på ett
kulturhistoriskt riktigt sätt, mäter man upp och
dokumenterar med fotografering de dekorativa
detaljer som finns, t ex fönster- och
dörromfattningar, hörnmarkeringar, gesimser, och
noterar vilken typ av yta de har, slät eller grövre
puts, och vilken yta väggarna i övrigt har, slät-
puts, spritputs, kvastad eller riven yta. Om det re-
dan har gjorts förenklande omputsningar, försöker
man ta reda på det ursprungliga utseendet med
hjälp av gamla fotografier. Exempel på sådana fa-
sader i Hallsberg är t ex OA-husets, som när det
byggdes var mycket rikt försett med klassicistisk
fasadornamentik men ”skalades av” under den
funktionalistiska epoken. Under senare decennier
har putsarbete ofta förenklats genom att samma
puts sprutats över hela ytan, över dekorationer så-
väl som släta väggytor. Ursprungligen markerades
ofta skillnaderna med hjälp av olika ytstruktur.
Dekorera delar, även omfattningar kring dör-
rar och fönster, slätputsades.

Den traditionella putsmetoden är *kalkputs* som,
avfärgas med kalkfärg. Denna puts är elastisk och
fuktgenomsläpplig och får aldrig täckas med den
starkare KC-putsen. Det ger ett dåligt resultat
som inte heller håller länge och i värsta fall kan ge
upphov till skador i väggen bakom putsen.

Träpanel har lång tradition i Sverige. Redan på
1700-talet började man klä timmerstommar med

Två typer av fasadmaterial har använts för att försöka göra panelinklädda trähus ”underhålls-
fria”: under 1950-60-talen eternitplattor och från 1970-talet fasadplåt. Husen har med dessa
nya ytskikt förlorat både skönhet och charm. Ägarna slipper måla men har i gengäld fått
livlösa fasadytor. Jämför med bilden från det nybyggda Egnahem i bokens början.

bräddor för att få mer stenhusliknande och därmed ståndsmässigare utseende på husen. Detta skedde till en början i städernas borgarmiljöer och vid herrgårdar på landsbygden. Från 1800-talets mitt, då sågverk började växa upp runtom i landet och göra sågat virke till en billigare vara, blev det allt vanligare förekommande, även på landsbygden. Panel kunde också sättas på en timmerstomme som hade skador för att ge ett tätare och också prydligare hus. Vanligast var *locklistpanel* med breda bräddor spikade på stommarna, fyrkantig, rundad eller profilerad list täckte skarvarna och knutarna kläddes med breda bräddor för att likna pilastrar eller lisener på putsade stenhusfasader. Om virket lämnades ohyvlad målades det med röd slamfärg (t ex Falu rödfärg), men ”finare” fasader fick släthyvlat virke och målades med oljefärg.

Med sågverken vid 1800-talets mitt kom *spontpanelen* - *fasspont* eller *pärspont*, och de rikt dekorerade fasaderna med panel i olika riktningar och våningsindelade profilsågade lister. Detta virke var alltid släthyvlat och oljemålades och sattes ibland på timmerhus och ibland på resvirkes- eller tunnare plankstommar. I Hallsbergs barndom var detta en paneltyp som var ungefär lika vanlig som locklistpanelen.

Idag är *lockpanel* tämligen vanlig. Den består av lika breda bräddor som spikas i ett undre glest lager och ett övre lager som är skarvtäckande. Det ger en grov yta med helt annan karaktär än den lätta locklistpanelen. I äldre tider sattes den på enklare byggnader och lockbräddorna bestod då ofta av sämre virke, kanske de yttre bräddorna ur stockar med vankanter. Under en period, ca 1910-20, kom lockpanelen på modet i nationalromantiskt utformade miljöer, t ex vissa järnvägsanknutna byggnader (se t ex Bäckatorp).

Fjällpanel ingår också i sågverkens standardproduktion idag. Den har emellertid dålig förankring i den svenska byggnadstraditionen och bör undvikas. En typ av panel med liknande utseende förekommer i vissa äldre stadsmiljöer, särskilt vid västkusten, men det hör till undantagen.

Ett generellt råd är att använda samma typ av panel som huset ursprungligen har haft, om en gammal panel måste bytas. Även här gäller dock att man mycket ofta kan nöja sig med att laga skador, t ex såga av rötat virke och skarva med nytt. En gammal och lite väderbiten panel har alltid större charm än en helt ny.

Färg

Färg består dels av själva målningsmaterialet och dels av kulörer som fås av olika färgpigment. De traditionella målningsmaterialen är *kalkfärg* på puts och sten och *linoljefärg* på trä (i vissa fall även på puts och sten). Båda består till stor del av naturnära ingredienser och användes allmänt fram till omkring 1960. Då började de alltmer ersättas av olika nya industritillverkade produkter. Färgmaterialen blev allt tätare för att, som man trodde, ge bättre skydd mot klimatet, mot väta och solsken. 1970-talets täta färger har idag, tjugo år senare, visat sig vara så täta att de hållit kvar fukt inne i stommar och paneler och istället lett till rötskador. Kombinerat med det snabbväxande och mjukare trävirke som skogsindustrin idag kan erbjuda har det lett till omfattande reparationer på fasader och fönster. Stora skador kan också uppkomma på putsfasader som målas med för tät färg. Linoljefärg och kalkfärg börjar idag åter tillverkas industriellt tack vare ökad efterfrågan i dessa skadors efterföljd. Särskilt i kulturhistoriskt värdefulla miljöer bör därför dessa traditionella färgmaterial användas. Man bör då ta med i beräkningen att de behöver längre tid för att torka än de moderna färgerna.

Varje tidsepok har sin färgskala. I det traditionella byggandets kalk- och linoljefärgsmålade ytor råder milda eller mustiga färgskalor som bildas av färgpigment tillverkade av ämnen från naturen. Dagens standardfärgskalor är baserade på industritillverkade pigment och har en många gånger klarare och vassare ton än de äldre. Sådana kulörer kan ge ett ”skrikigt” intryck på äldre byggnader. Med antikvarisk hjälp kan man komma fram till lämpliga kulörer för de kulturhistoriskt intressanta byggnaderna. Ett gammalt hus som har kvar sin ursprungliga panel eller puts ger t ex möjligheter att undersöka äldre färgskikt genom att försiktigt skrapa fram underliggande lager. Där man har haft ambitionen att göra en restaurering och återställa ett äldre utseende är kulören kronan på verket. En lyckad kulörsättning, som stämmer med husets karaktär, ger en helhet med förankring i traditionen. Det ger i sin tur en trygghet och stabilitet för nutidsmänniskan som lever i en för övrigt starkt föränderlig värld.

LITTERATUR

Om byggnadsvård:

Balgård, S: *Nya hus i en gammal stad*, Statens institut för byggforskning 1976

Björk, Cecilia, m fl: *Sekelskiftets byggteknik. Om arkitekten Valfrid Karlsson*. Byggnadsverk och läroböcker, Borås 1988

Björk, Cecilia, m fl: *Så byggdes husen 1880-1980. Arkitektur, konstruktion och material i våra flerbostadshus under 100 år*. Statens råd för byggforskning 1983

Byggnadsmåleri med traditionella färgtyper: Informationsblad från Riksantikvarieämbetet

Dranger-Isfält, L, Engdahl, C: *Stenhusen 1880-1920. Varsam ombyggnad*. Statens råd för

byggforskning T12:1983

Dreijer, Claes, m fl: *Arkitekter om färg och måleri*, Trelleborg 1992

Fönster. Historik vid råd och renovering. Rapport Riksantikvarieämbetet 1988:1

Hidemark, Ove m fl: *Så renoveras torp och gårdar*, Västerås 1982

Järnplåt. Anvisningar för underhåll och reparation. Underrättelser från Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer 1980:4

Kalkfärg på fasad, Statens institut för byggforskning B4:1979

Liggtimmerhus, tillsyn och reparation. Rapport Riksantikvarieämbetet 1992:2

Nordin, E: *Träbyggande under 1800-talet* (Den nordiska trästaden nr 16), 1972

Thurell, S: *Vård av trähus*, Falköping 1986

Trä, byggnadsmaterial förr och nu. Rapport Riksantikvarieämbetet 1987:6

Äldre papptak, historik och renovering. Rapport Riksantikvarieämbetet 1985:7

Om Hallsberg:

Abardh, G, Agelborgh, A: *Hallsbergs köping* 1924

Bjärmark, O: *Bergöös, ett köpmanshus mellan närkeslätt och bergslagsbygd*, Hallsberg 1954

Dahm, G, Sahlberg, E: *Bergööska huset. Köpmanssläkten i jugendmiljö*, Örebro 1967

Jansson, J: *Järnvägsboställshusen i Bäckatorp, Hallsberg*. Uppsats Bl etnologiska institutionen vid Umeå universitet, 1985

Karlsson, M m fl: *Municipalhuset i Hallsberg*. Uppsats institutionen konservators och bebyggelseantikvarisk utbildning vid Göteborgs universitet, 1987

Samzelius, N: *En krönika om Hallsberg*, 1962

Samzelius, N: *Hallsberg i gången tid*, 1976

Fastigheter som ingår i kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer i Hallsbergs tätort

Fastigheter sorterade efter adress

Adress	Fastighetsbeteckning	Område	Sida
BERGÖÖS VÄG 2, ÖSTRA STORGATAN 11	HÖJDEN 8	20 d Bergööområdet (uthus)	89
BONDEVÄGEN 2, LÅNGÄNGSVÄGEN 48	TRIANGELN 10	1 a Långängsvägen	21
BRYGGARGATAN 1	BRYGGAREN 19	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 2	KITTELN 1	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 3	BRYGGAREN 18	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 4	KITTELN 2	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 5	BRYGGAREN 17	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 6	KITTELN 3	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 7	BRYGGAREN 16	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 8	KITTELN 4	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 9	BRYGGAREN 15	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 10	KITTELN 5	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 11	BRYGGAREN 14	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 12	KITTELN 6	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 13	BRYGGAREN 20	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 14	KITTELN 7	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 15, TINGSGATAN 14	BRYGGAREN 22	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 16	KITTELN 8	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 18	KITTELN 9	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 20	KITTELN 13	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 22	KITTELN 12	5 Dyen	29
BRYGGARGATAN 24	KITTELN 14	5 Dyen	29
BÄCKATORPSGATAN 29-34, 42-56	BÄCKATORP 1	15 a Bäckatorp 1	60
BÄCKVÄGEN 1, LÅNGÄNGSVÄGEN 11	BÄCKFALLA 3	1 a Långängsvägen	21
BÄCKVÄGEN 2, LÅNGÄNGSVÄGEN 13	LUNDEN 1	1 a Långängsvägen	21
EKLIDEN 1, KÅRSTAHULTSGATAN 17	GLADAN 7	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 2, KÅRSTAHULTSGATAN 19	HÖKEN 5	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 3	GLADAN 8	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 4	HÖKEN 4	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 5	GLADAN 9	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 6	HÖKEN 3	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 7	GLADAN 10	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 8	HÖKEN 2	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 9	GLADAN 11	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 10, VILLAGATAN 18	HÖKEN 1	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 11, VILLAGATAN 16	GLADAN 12	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 12, VILLAGATAN 15	BECKASINEN 1	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 13, VILLAGATAN 13	GÅSEN 7	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 14	BECKASINEN 2	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 15	GÅSEN 6	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 16	BECKASINEN 3	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 17	GÅSEN 5	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 18	BECKASINEN 4	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 19	GÅSEN 4	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 20	BECKASINEN 5	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 21	GÅSEN 3	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 22	BECKASINEN 6	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 23	GÅSEN 2	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 24	BECKASINEN 7	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 25, SKOGSSTIGEN 4	GÅSEN 1	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 26, SKOGSSTIGEN 6	BECKASINEN 8	13 Kårstahult	57

Adress	Fastighetsbeteckning	Område	Sida
EKLIDEN 27, SKOGSSTIGEN 3	HÄGERN 15	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 28, SKOGSSTIGEN 5	FASANEN 1	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 29	HÄGERN 14	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 30	FASANEN 2	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 31	HÄGERN 13	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 32	FASANEN 3	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 33	HÄGERN 12	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 34	FASANEN 4	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 35	HÄGERN 11	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 36	FASANEN 5	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 37	HÄGERN 10	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 38	FASANEN 6	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 39	HÄGERN 9	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 40	FASANEN 7	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 41	HÄGERN 8	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 42	FASANEN 8	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 43, TORNGATAN 8	HÄGERN 7	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 44 F	ASANEN 9	13 Kårstahult	57
EKLIDEN 46, TORNGATAN 10	FASANEN 10	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 1-5	STOCKSÄTTER 1:5	9 b Thermaeniusverken	43
ESPLANADEN 2	VINKELN 3	9 c Elverket	43
ESPLANADEN 10, FÖRMANSGATAN 2	SVANEN 9	12 b Förmansgatan	53
ESPLANADEN 18, WELINS VÄG 7	GLÄNTAN 7	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 19	STORSPOVEN 4	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 20	GLÄNTAN 8	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 21	STORSPOVEN 3	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 22	GLÄNTAN 9	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 23	STORSPOVEN 2	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 24	GLÄNTAN 10	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 25	STORSPOVEN 1	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 26	GLÄNTAN 11	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 27	EJDERN 1	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 28	GLÄNTAN 12	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 29	EJDERN 2	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 30	MORKULLAN 7	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 31	EJDERN 3	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 32	MORKULLAN 8	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 33	EJDERN 4	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 34	MORKULLAN 9	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 35	EJDERN 10	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 35	EJDERN 5	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 36	MORKULLAN 10	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 37	DUVAN 4	17 c Spannmåslagerhuset	67
ESPLANADEN 38	MORKULLAN 11	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 40, KÅRSTAHULTSGATAN 2	MORKULLAN 12	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 42, KÅRSTAHULTSGATAN 3	ÖRNEN 1	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 44	ÖRNEN 2	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 46	ÖRNEN 3	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 48	ÖRNEN 4	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 50	ÖRNEN 5	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 52, VILLAGATAN 2	ÖRNEN 6	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 54, VILLAGATAN 1	MÅSEN 7	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 56	MÅSEN 6	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 58	MÅSEN 5	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 60	MÅSEN 4	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 62	MÅSEN 3	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 64	MÅSEN 2	13 Kårstahult	57
ESPLANADEN 66	MÅSEN 1	13 Kårstahult	57

Adress	Fastighetsbeteckning	Område	Sida
FREDSGATAN 1, NYTORGSGATAN 1	VINKELN 5	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
FREDSGATAN 2, 4	AXET 3	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
FREDSGATAN 3, 5	VINKELN 4	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
FREDSGATAN 6, 8	AXET 2	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
FREDSGATAN 7, 9	VINKELN 3	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
FREDSGATAN 11, 13	VINKELN 2	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
FREDSGATAN 15, STOCKSÄTTERS SVÄGEN 6	VINKELN 1	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
FÖRMANSGATAN 1	TRASTEN 5	12 b Förmansgatan	53
FÖRMANSGATAN 2, ESPLANADERN 10	SVANEN 9	12 b Förmansgatan	53
FÖRMANSGATAN 3	TRASTEN 4	12 b Förmansgatan	53
FÖRMANSGATAN 4	SVANEN 19	12 b Förmansgatan	53
FÖRMANSGATAN 5	TRASTEN 3	12 b Förmansgatan	53
FÖRMANSGATAN 6	SVANEN 18	12 b Förmansgatan	53
FÖRMANSGATAN 7	TRASTEN 2	12 b Förmansgatan	53
FÖRMANSGATAN 8	SVANEN 17	12 b Förmansgatan	53
FÖRMANSGATAN 9, PARKVÄGEN 11	TRASTEN 1	12 b Förmansgatan	53
FÖRMANSGATAN 10	SVANEN 16	12 b Förmansgatan	53
FÖRMANSGATAN 12, PARKVÄGEN 9	SVANEN 15	12 b Förmansgatan	53
GARVARGATAN 1	KOPPARSLAGAREN 16	5 Dyen	29
GARVARGATAN 2, HANTVERKARGATAN 11	BRYGGAREN 1	5 Dyen	29
GARVARGATAN 3	KOPPARSLAGAREN 15	5 Dyen	29
GARVARGATAN 4	BRYGGAREN 2	5 Dyen	29
GARVARGATAN 5	KOPPARSLAGAREN 14	5 Dyen	29
GARVARGATAN 6	BRYGGAREN 3	5 Dyen	29
GARVARGATAN 7	KOPPARSLAGAREN 13	5 Dyen	29
GARVARGATAN 8	BRYGGAREN 4	5 Dyen	29
GARVARGATAN 9	KOPPARSLAGAREN 12	5 Dyen	29
GARVARGATAN 10	BRYGGAREN 5	5 Dyen	29
GARVARGATAN 11	KOPPARSLAGAREN 11	5 Dyen	29
GARVARGATAN 12	BRYGGAREN 6	5 Dyen	29
GARVARGATAN 13	KOPPARSLAGAREN 10	5 Dyen	29
GARVARGATAN 14	BRYGGAREN 7	5 Dyen	29
GARVARGATAN 15, TINGSGATAN 8	KOPPARSLAGAREN 9	5 Dyen	29
GARVARGATAN 16	BRYGGAREN 8	5 Dyen	29
GARVARGATAN 18	BRYGGAREN 9	5 Dyen	29
GARVARGATAN 21	BRYGGAREN 21	5 Dyen	29
GARVARGATAN 22, TINGSGATAN 10	BRYGGAREN 11	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 1, SÖDRA ALLÉN 38	KOPPARSLAGAREN 2	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 3	KOPPARSLAGAREN 1	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 6, SÖDRA ALLÉN 36	KÄTTINGEN 6	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 8	KÄTTINGEN 7	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 10	KÄTTINGEN 8	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 11, GARVARGATAN 2	BRYGGAREN 1	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 12	KÄTTINGEN 9	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 14	KÄTTINGEN 10	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 16	KEDJAN 6	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 17	SMEDEN 3	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 18	KEDJAN 7	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 20	KEDJAN 8	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 21	SMEDEN 1	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 22	KEDJAN 9	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 23	ELEVEN 3	5 Dyen	29
HANTVERKARGATAN 24	KEDJAN 10	5 Dyen	29
HASSELVÄGEN 1	HASSELBACKEN 1	12 c Sjukhemmet	54
HÄSSLEBERG 958	VIKATORP 1:6	11 a Hässlebergs gård	50
HÖGTORPSGATAN 10	HÖGTORP 18	6 c Banmästarbostället	35
KORNVÄGEN 1, NORRGÅRDSGATAN 5	KORNET 7	12 a Kv Kornet	52
KORNVÄGEN 3	KORNET 8	12 a Kv Kornet	52
KORNVÄGEN 4	KORNET 9	12 a Kv Kornet	52

Adress	Fastighetsbeteckning	Område	Sida
KORNVÄGEN 5	KORNET 6	12 a Kv Kornet	52
KORNVÄGEN 6	KORNET 5	12 a Kv Kornet	52
KORNVÄGEN 7	KORNET 4	12 a Kv Kornet	52
KORNVÄGEN 8	KORNET 3	12 a Kv Kornet	52
KORNVÄGEN 9	KORNET 2	12 a Kv Kornet	52
KULLÄNGSVÄGEN 2, LÅNGÄNGSVÄGEN 3	OLJEKÄLLAREN 1	1 a Långängsvägen	21
KVARNGATAN 1	KVARNEN 1	7 b Hallsbergs kvarn	38
KVARNGATAN 2	GARVAREN 2	7 a Skofabriken	37
KYRKOGATAN 1	KYRKOPLATSEN 3	19 a Kyrkomiljön	74
KYRKOGATAN 1	KYRKOPLATSEN 5	19 a Kyrkomiljön	74
KYRKOGATAN 1	KYRKOPLATSEN 6	19 a Kyrkomiljön	74
KYRKOGATAN 5, VÄSTRA STORGATAN 32	KULLEN 8	19 h Bohmans smedja	82
KYRKOGATAN 11, VÄSTRA STORGATAN 38	KULLEN 3	19 g Tingskullen	81
KYRKOGATAN 13, VÄSTRA STORGATAN 40	KULLEN 2	19 f Kv Kullen 2	80
KÅRSTAHULTSGATAN 2, ESPLANADEN 40	MORKULLAN 12	13 Kårstahult	57
KÅRSTAHULTSGATAN 3, ESPLANADEN 42	ÖRNEN 1	13 Kårstahult	57
KÅRSTAHULTSGATAN 4, PARKVÄGEN 39	MORKULLAN 1	13 Kårstahult	57
KÅRSTAHULTSGATAN 5, PARKVÄGEN 41	ÖRNEN 12	13 Kårstahult	57
KÅRSTAHULTSGATAN 6, PARKVÄGEN 28	GÖKEN 1	13 Kårstahult	57
KÅRSTAHULTSGATAN 7, PARKVÄGEN 30	FALKEN 1	13 Kårstahult	57
KÅRSTAHULTSGATAN 9, PER LARSGATAN 1	FALKEN 12	13 Kårstahult	57
KÅRSTAHULTSGATAN 11, PER LARSGATAN 2	VRÅKEN 1	13 Kårstahult	57
KÅRSTAHULTSGATAN 13, RÖSEGATAN 1	VRÅKEN 12	13 Kårstahult	57
KÅRSTAHULTSGATAN 15, RÖSEGATAN 2	GLADAN 6	13 Kårstahult	57
KÅRSTAHULTSGATAN 17, EKLIDEN 1	GLADAN 7	13 Kårstahult	57
KÅRSTAHULTSGATAN 19, EKLIDEN 2	HÖKEN 5	13 Kårstahult	57
LOKVÄGEN 6	STORSPOVEN 8	13 Kårstahult	57
LOKVÄGEN 8	STORSPOVEN 9	13 Kårstahult	57
LOKVÄGEN 10	STORSPOVEN 10	13 Kårstahult	57
LOKVÄGEN 12	EJDERN 9	13 Kårstahult	57
LOKVÄGEN 14	EJDERN 8	13 Kårstahult	57
LOKVÄGEN 16	EJDERN 7	13 Kårstahult	57
LOKVÄGEN 18	EJDERN 6	13 Kårstahult	57
LÄNGGATAN 32	FARMEN 1:2	9 a Svinlakteriområdet	42
LÅNGÄNGSVÄGEN 3, KULLÄNGSVÄGEN 2	OLJEKÄLLAREN 1	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 4	LÅNGÄNGSGÄRDET 1	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 5, ÄNGVÄGEN 1	OLJEKÄLLAREN 9	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 6	LÅNGÄNGSGÄRDET 2	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 7, ÄNGVÄGEN 2, ÄNGVÄGEN 4	BÄCKFALLA 1	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 8	LÅNGÄNGSGÄRDET 17	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 9, ÄNGVÄGEN 4C	BÄCKFALLA 2	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 10	LÅNGÄNGSGÄRDET 18	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 11, BÄCKVÄGEN 1	BÄCKFALLA 3	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 12	LÅNGÄNGSGÄRDET 6	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 13, BÄCKVÄGEN 2	LUNDEN 1	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 14	LÅNGÄNGSGÄRDET 23	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 15	LUNDEN 2	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 16	LÅNGÄNGSGÄRDET 8	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 17	LUNDEN 3	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 17	LUNDEN 3	1 b Lunden 3	22
LÅNGÄNGSVÄGEN 18	LÅNGÄNGSGÄRDET 24	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 19	LUNDEN 4	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 20	LÅNGÄNGSGÄRDET 25	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 21	LUNDEN 5	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 22	LÅNGÄNGSGÄRDET 26	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 23	LUNDEN 6	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 24	LÅNGÄNGSGÄRDET 27	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 25	LUNDEN 7	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 26	LÅNGÄNGSGÄRDET 28	1 a Långängsvägen	21

Adress	Fastighetsbeteckning	Område	Sida
LÅNGÄNGSVÄGEN 26	LÅNGÄNGSGÄRDET 29	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 28, SOCKENVÄGEN 2	LÅNGÄNGSGÄRDET 15	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 29	LUNDEN 8	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 30, SOCKENVÄGEN 1	BUTIKEN 1	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 31	LUNDEN 9	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 32	BUTIKEN 16	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 33, VIBYTORPSVÄGEN 7	LOKET 6	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 34	BUTIKEN 28	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 34A	BUTIKEN 29	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 35	LOKET 7	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 36, VIBYTORPSVÄGEN 10	BUTIKEN 18	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 37	LOKET 8	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 38	TRIANGELN 14	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 38, VIBYTORPSVÄGEN 9	TRIANGELN 13	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 39	LOKET 9	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 40	TRIANGELN 15	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 41	LINJEN 9	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 42	TRIANGELN 16	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 42	TRIANGELN 18	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 44	TRIANGELN 19	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 45	LINJEN 10	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 46	TRIANGELN 20	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÄNGSVÄGEN 48, BONDEVÄGEN 2	TRIANGELN 10	1 a Långängsvägen	21
LÄRKSTIGEN 1	LÄRKAN 5	19 d Frälsningsarmen	78
NORRGÅRDSGATAN 1, NYTORGSGATAN 7	SLAGAN 2	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
NORRGÅRDSGATAN 5, KORNVÄGEN 1	KORNET 7	12 a Kv Kornet	52
NYTORGET 1	SLAGAN 6	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
NYTORGSGATAN 1, FREDSGATAN 1	VINKELN 5	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
NYTORGSGATAN 3, 5	SLAGAN 5	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
NYTORGSGATAN 7, NORRGÅRDSGATAN 1	SLAGAN 2	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
PARALLELLGATAN 1	HUMLAN 6	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 2	FJÄRILEN 8	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 3	HUMLAN 5	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 4	FJÄRILEN 7	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 5	HUMLAN 4	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 6	FJÄRILEN 6	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 7	HUMLAN 3	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 8	FJÄRILEN 5	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 9	HUMLAN 2	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 10	FJÄRILEN 4	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 11	HUMLAN 1	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 12	FJÄRILEN 3	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 13	NYCKELPIGAN 1	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 14	FJÄRILEN 2	18 a Egna Hem	70
PARALLELLGATAN 16	FJÄRILEN 1	18 a Egna Hem	70
PARKVÄGEN 2	HASSELBACKEN 3	12 b Förmansgatan	53
PARKVÄGEN 8	PARKEN 5	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 9, FÖRMANSGATAN 12	SVANEN 15	12 b Förmansgatan	53
PARKVÄGEN 10	PARKEN 4	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 11, FÖRMANSGATAN 9	TRASTEN 1	12 b Förmansgatan	53
PARKVÄGEN 12	PARKEN 3	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 14	PARKEN 2	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 16	PARKEN 1	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 17, WELINS VÄG 9	GLÄNTAN 6	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 18	GÖKEN 6	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 19	GLÄNTAN 5	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 20	GÖKEN 5	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 21	GLÄNTAN 4	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 22	GÖKEN 4	13 Kårstahult	57

Adress	Fastighetsbeteckning	Område	Sida
PARKVÄGEN 23	GLÄNTAN 3	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 24	GÖKEN 3	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 25	GLÄNTAN 2	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 26	GÖKEN 2	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 27	GLÄNTAN 1	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 28, KÅRSTAHULTSGATAN 6	GÖKEN 1	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 29	MORKULLAN 6	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 30, KÅRSTAHULTSGATAN 7	FALKEN 1	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 31	MORKULLAN 5	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 32	FALKEN 2	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 33	MORKULLAN 4	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 34	FALKEN 3	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 35	MORKULLAN 3	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 36	FALKEN 4	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 37	MORKULLAN 2	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 38	FALKEN 5	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 39, KÅRSTAHULTSGATAN 4	MORKULLAN 1	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 40, VILLAGATAN 6	FALKEN 6	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 41, KÅRSTAHULTSGATAN 5	ÖRNEN 12	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 43	ÖRNEN 11	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 45	ÖRNEN 10	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 47	ÖRNEN 9	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 49	ÖRNEN 8	13 Kårstahult	57
PARKVÄGEN 51, VILLAGATAN 4	ÖRNEN 7	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 1, KÅRSTAHULTSGATAN 9	FALKEN 12	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 2, KÅRSTAHULTSGATAN 11	VRÅKEN 1	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 3	FALKEN 11	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 4	VRÅKEN 2	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 5	FALKEN 10	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 6	VRÅKEN 3	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 7	FALKEN 9	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 8	VRÅKEN 4	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 9	FALKEN 8	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 10	VRÅKEN 5	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 11, VILLAGATAN 8	FALKEN 7	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 12, VILLAGATAN 10	VRÅKEN 6	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 13, VILLAGATAN 5	TÄRNAN 1	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 14, VILLAGATAN 7	VIPAN 1	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 15	TÄRNAN 2	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 16	VIPAN 2	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 17	TÄRNAN 3	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 18	VIPAN 3	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 19	TÄRNAN 4	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 20	VIPAN 4	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 21	TÄRNAN 5	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 22	VIPAN 5	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 23	TÄRNAN 6	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 24	VIPAN 6	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 25	TÄRNAN 7	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 26	VIPAN 7	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 27	TÄRNAN 8	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 28	VIPAN 8	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 30	VIPAN 9	13 Kårstahult	57
PER LARSGATAN 32, TORNGATAN 2	VIPAN 10	13 Kårstahult	57
RANGERGATAN 2, 4	HJULAXELN 1	16 Ulvsätters industriområde	62
RÖSEGATAN 1, KÅRSTAHULTSGATAN 13	VRÅKEN 12	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 2, KÅRSTAHULTSGATAN 15	GLADAN 6	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 3	VRÅKEN 11	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 4	GLADAN 5	13 Kårstahult	57

Adress	Fastighetsbeteckning	Område	Sida
RÖSEGATAN 5	VRÅKEN 10	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 6	GLADAN 4	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 7	VRÅKEN 9	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 8	GLADAN 3	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 9	VRÅKEN 8	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 10	GLADAN 2	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 11, VILLAGATAN 12	VRÅKEN 7	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 12, VILLAGATAN 14	GLADAN 1	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 13, VILLAGATAN 9	VIPAN 15	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 14, VILLAGATAN 11	GÅSEN 8	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 15	VIPAN 14	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 16	GÅSEN 9	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 17	VIPAN 13	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 18	GÅSEN 10	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 19	VIPAN 12	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 20	GÅSEN 11	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 21	VIPAN 11	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 22	GÅSEN 12	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 23	VIPAN 21	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 24, SKOGSSTIGEN 1	HÄGERN 1	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 25	VIPAN 20	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 26	HÄGERN 2	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 27	VIPAN 19	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 28	HÄGERN 3	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 29	VIPAN 18	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 30	HÄGERN 4	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 31	VIPAN 17	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 32	HÄGERN 5	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 33, TORNGATAN 4	VIPAN 22	13 Kårstahult	57
RÖSEGATAN 34, TORNGATAN 6	HÄGERN 6	13 Kårstahult	57
SKALLERUDSVÄGEN 1	HUMLAN 1	18 a Egna Hem	70
SKALLERUDSVÄGEN 3	HUMLAN 7	18 a Egna Hem	70
SKALLERUDSVÄGEN 4	NYCKELPIGAN 1	18 a Egna Hem	70
SKALLERUDSVÄGEN 6	NYCKELPIGAN 2	18 a Egna Hem	70
SKALLERUDSVÄGEN 8	NYCKELPIGAN 4	18 a Egna Hem	70
SKOGSSTIGEN 1, RÖSEGATAN 24	HÄGERN 1	13 Kårstahult	57
SKOGSSTIGEN 2	GÅSEN 13	13 Kårstahult	57
SKOGSSTIGEN 3, EKLIDEN 27	HÄGERN 15	13 Kårstahult	57
SKOGSSTIGEN 4, EKLIDEN 25,	GÅSEN 1	13 Kårstahult	57
SKOGSSTIGEN 5, EKLIDEN 28	FASANEN 1	13 Kårstahult	57
SKOGSSTIGEN 6, EKLIDEN 26	BECKASINEN 8	13 Kårstahult	57
SOCKENVÄGEN 1, LÅNGÄNGSVÄGEN 30	BUTIKEN 1	1 a Långängsvägen	21
SOCKENVÄGEN 2, LÅNGÄNGSVÄGEN 28	LÅNGÄNGSGÄRDET 15	1 a Långängsvägen	21
STOCKSÄTTERSÄVEN 6, FREDSGATAN 15	VINKELN 1	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
STORTORGET 1, ÖSTRA STORGATAN 2	KRONAN 7	20 b Övre Stortorget	86
STORTORGET 2, VÄSTRA STORGATAN 1	KRONOBERG 1	20 b Övre Stortorget	86
SÄTERGATAN	FARMEN 1:4	8a Säterlund	40
SÖDRAALLÉN 36, HANTVERKARGATAN 6	KÄTTINGEN 6	5 Dyen	29
SÖDRAALLÉN 38, HANTVERKARGATAN 1	KOPPARSLAGAREN 2	5 Dyen	29
SÖDRAALLÉN 40	KOPPARSLAGAREN 3	5 Dyen	29
SÖDRAALLÉN 42	KOPPARSLAGAREN 4	5 Dyen	29
SÖDRAALLÉN 48	KOPPARSLAGAREN 7	5 Dyen	29
SÖDRAALLÉN 50, TINGSGATAN 6	KOPPARSLAGAREN 8	5 Dyen	29
TINGSGATAN 1, ÖSTRA STORGATAN 40,42	VÅGEN 1	20 k Tingshuset	99
TINGSGATAN 2, ÖSTRA STORGATAN 38	MAGISTERN 21	20 j Östra skolan	98
TINGSGATAN 3, ÖSTRA STORGATAN 42	VÅGEN 3	20 l Trädgårdsmästeriet	101
TINGSGATAN 5	DALAGÅRDEN 4	5 Dyen	29
TINGSGATAN 6, SÖDRAALLÉN 50	KOPPARSLAGAREN 8	5 Dyen	29
TINGSGATAN 7	DALAGÅRDEN 3	5 Dyen	29

Adress	Fastighetsbeteckning	Område	Sida
TINGSGATAN 8, GARVARGATAN 15	KOPPARSLAGAREN 9	5 Dyen	29
TINGSGATAN 9	DALAGÅRDEN 2	5 Dyen	29
TINGSGATAN 10, GARVARGATAN 22	BRYGGAREN 11	5 Dyen	29
TINGSGATAN 11	DALAGÅRDEN 1	5 a Dalagården 1	30
TINGSGATAN 12	BRYGGAREN 23	5 Dyen	29
TINGSGATAN 12	BRYGGAREN 24	5 Dyen	29
TINGSGATAN 13	DALAGÅRDEN 5	5 Dyen	29
TINGSGATAN 14, BRYGGARGATAN 15	BRYGGAREN 22	5 Dyen	29
TINGSGATAN 15	DALAGÅRDEN 6	5 Dyen	29
TORNGATAN 2, PER LARSGATAN 32	VIPAN 10	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 3	KRÅKAN 5	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 4, RÖSEGATAN 33	VIPAN 22	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 5	KRÅKAN 4	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 6, RÖSEGATAN 34	HÄGERN 6	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 7	KRÅKAN 3	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 8, EKLIDEN 43,	HÄGERN 7	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 9	KRÅKAN 2	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 10, EKLIDEN 46	FASANEN 10	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 11	KRÅKAN 1	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 13	NÖTSKRIKAN 5	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 15	NÖTSKRIKAN 4	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 17	NÖTSKRIKAN 3	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 19	NÖTSKRIKAN 2	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 21	NÖTSKRIKAN 1	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 23	STAREN 4	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 25	STAREN 3	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 27	STAREN 2	13 Kårstahult	57
TORNGATAN 29	STAREN 1	13 Kårstahult	57
WELINS VÄG 7, ESPLANADEN 18,	GLÄNTAN 7	13 Kårstahult	57
WELINS VÄG 9, PARKVÄGEN 17	GLÄNTAN 6	13 Kårstahult	57
VIBYTORPSVÄGEN 7, LÅNGÄNGSVÄGEN 33	LOKET 6	1 a Långängsvägen	21
VIBYTORPSVÄGEN 9, LÅNGÄNGSVÄGEN 38	TRIANGELN 13	1 a Långängsvägen	21
VIBYTORPSVÄGEN 10, LÅNGÄNGSVÄGEN 36	BUTIKEN 18	1 a Långängsvägen	21
VILLAGATAN 1, ESPLANADEN 54	MÅSEN 7	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 2, ESPLANADEN 52	ÖRNEN 6	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 4, PARKVÄGEN 51	ÖRNEN 7	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 5, PER LARSGATAN 13	TÄRNAN 1	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 6, PARKVÄGEN 40	FALKEN 6	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 7, PER LARSGATAN 14	VIPAN 1	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 8, PER LARSGATAN 11	FALKEN 7	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 9, RÖSEGATAN 13	VIPAN 15	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 10, PER LARSGATAN 12	VRÅKEN 6	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 11, RÖSEGATAN 14	GÅSEN 8	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 12, RÖSEGATAN 11	VRÅKEN 7	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 13, EKLIDEN 13	GÅSEN 7	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 14, RÖSEGATAN 12	GLADAN 1	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 15, EKLIDEN 12	BECKASINEN 1	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 16, EKLIDEN 11	GLADAN 12	13 Kårstahult	57
VILLAGATAN 18, EKLIDEN 10	HÖKEN 1	13 Kårstahult	57
VÄSTRA STORGATAN 1, STORTORGET 2	KRONOBERG 1	20 b Övre Stortorget	86
VÄSTRA STORGATAN 2	TACKTORP 1	20h Folkets Hus	95
VÄSTRA STORGATAN 4	TACKTORP 4	20 g Västra Storgatan 4	94
VÄSTRA STORGATAN 14	HALLSBERGS CENTRUM 1:4	20 f Kommunkontoret	93
VÄSTRA STORGATAN 32, KYRKOGATAN 5	KULLEN 8	19 h Bohmans smedja	82
VÄSTRA STORGATAN 38, KYRKOGATAN 11	KULLEN 3	19 g Tingskullen	81
VÄSTRA STORGATAN 40, KYRKOGATAN 13	KULLEN 2	19 f Kv Kullen 2	80
VÄSTRA STORGATAN 41	BERG 5	19 b Kv Berg 4 och 5	75
VÄSTRA STORGATAN 43	BERG 4	19 b Kv Berg 4 och 5	75
VÄSTRA STORGATAN 54	SANNAHOLM 45	19 c Kv Sannaholm 45	76

Adress	Fastighetsbeteckning	Område	Sida
VÄSTRA STORGATAN 57	VATTUMANNEN 17	19 e Kv Vattumannen	79
VÄSTRA STORGATAN 64	SANNAHOLM 42	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 66	SANNAHOLM 47	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 68	HUMLAN 12	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 70	HUMLAN 11	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 72	HUMLAN 10	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 74	HUMLAN 9	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 76	HUMLAN 8	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 78	HUMLAN 7	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 82	NYCKELPIGAN 3	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 91	JÄRPEN 1	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 93	ORREN 6	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 95	ORREN 1	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA STORGATAN 97	TJÄDERN 1	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 1	SANNAHOLM 22	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 2	FJÄRILEN 8	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 3	SANNAHOLM 41	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 4	HUMLAN 6	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 5	SANNAHOLM 47	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 6	HUMLAN 12	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 7	JÄRPEN 1	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 8	ORREN 6	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 9	JÄRPEN 2	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 10	ORREN 5	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 11	JÄRPEN 3	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 12	ORREN 4	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 14	VINGEN 1:35	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 16	VINGEN 1:36	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 18	VINGEN 1:39	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 20	VINGEN 1:38	18 a Egna Hem	70
VÄSTRA TVÄRGATAN 22	VINGEN 1:37	18 a Egna Hem	70
ÅKERSTIGEN 1	ORREN 1	18 a Egna Hem	70
ÅKERSTIGEN 2	TJÄDERN 1	18 a Egna Hem	70
ÅKERSTIGEN 3	ORREN 2	18 a Egna Hem	70
ÅKERSTIGEN 4	TJÄDERN 2	18 a Egna Hem	70
ÅKERSTIGEN 5	ORREN 3	18 a Egna Hem	70
ÅKERSTIGEN 6	TJÄDERN 3	18 a Egna Hem	70
ÅKERSTIGEN 7	VINGEN 1:34	18 a Egna Hem	70
ÅKERSTIGEN 8	VINGEN 1:30	18 a Egna Hem	70
ÅKERSTIGEN 9	VINGEN 1:33	18 a Egna Hem	70
ÅKERSTIGEN 10	VINGEN 1:31	18 a Egna Hem	70
ÅKERSTIGEN 12	VINGEN 1:32	18 a Egna Hem	70
ÄNGVAKTARVÄGEN 6	BONDEN 1	1 c Bonden 1	23
ÄNGVÄGEN 1, LÄNGÄNGSVÄGEN 5	OLJEKÄLLAREN 9	1 a Långängsvägen	21
ÄNGVÄGEN 2, ÄNGVÄGEN 4, LÄNGÄNGSVÄGEN 7	BÄCKFALLA 1	1 a Långängsvägen	21
ÄNGVÄGEN 4, ÄNGVÄGEN 2, LÄNGÄNGSVÄGEN 7	BÄCKFALLA 1	1 a Långängsvägen	21
ÄNGVÄGEN 4C, LÄNGÄNGSVÄGEN 9	BÄCKFALLA 2	1 a Långängsvägen	21
ÖSTRA PROMENADEN 2	RYDBOHOLM 9	6 a Rydboholm 9	33
ÖSTRA STORGATAN 2, STORTORGET 1	KRONAN 7	20 b Övre Stortorget	86
ÖSTRA STORGATAN 3	BERGÖÖ 2	20 d Bergööområdet	89
ÖSTRA STORGATAN 5	BERGÖÖ 3	20 d Bergööområdet	89
ÖSTRA STORGATAN 6	KRONAN 5	20 c Kv Kronan 3, 4, 5	88
ÖSTRA STORGATAN 8	KRONAN 4	20 c Kv Kronan 3, 4, 5	88
ÖSTRA STORGATAN 10	KRONAN 3	20 c Kv Kronan 3, 4, 5	88
ÖSTRA STORGATAN 11, BERGÖÖS VÄG 2	HÖJDEN 8	20 d Bergööområdet	89
ÖSTRA STORGATAN 12	KRONAN 2	20 i Folkbanken/Telegrafhuset	97
ÖSTRA STORGATAN 38, TINGSGATAN 2	MAGISTERN 21	20 j Östra skolan	98
ÖSTRA STORGATAN 40, TINGSGATAN 1	VÄGEN 1	20 k Tingshuset	99
ÖSTRA STORGATAN 42, TINGSGATAN 3	VÄGEN 3	20 l Trädgårdsmästeriet	101

Adress	Fastighetsbeteckning	Område	Sida
ÖSTRA STORGATAN 44	NORRBY 11:14	6 b Banvaktsstugan 34	
	HALLSBERG 5:1	17 a Lokstallarna och överliggningshuset	65
	HALLSBERG 5:1	17 b Lokalgodsmagasinet	66
	HALLSBERG 5:3	20 a Stationsområdet	84
	HALLSBERG 5:4	20 a Stationsområdet	84
	STOCKSÄTTER 1:2	12 d Stocksätters hembygdsgård	55
	STORA ÄLBERG 2:2	17 d Omformarstationen	68
	ULVSÄTTER 3:5	16 Ulvsätters industriområde	62
	ULVSÄTTER 3:6	16 Ulvsätters industriområde	62
	STORA ÄLBERG 1:44	16 Ulvsätters industriområde	62

Fastigheter som ingår i kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer i Hallsbergs tätort

Fastigheter sorterade efter fastighetsbeteckning

Fastighetsbeteckning	Adress	Område	Sida
AXET 2	FREDSGATAN 6, 8	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
AXET 3	FREDSGATAN 2, 4	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
BECKASINEN 1	EKLIDEN 12, VILLAGATAN 15	13 Kårstahult	57
BECKASINEN 2	EKLIDEN 14	13 Kårstahult	57
BECKASINEN 3	EKLIDEN 16	13 Kårstahult	57
BECKASINEN 4	EKLIDEN 18	13 Kårstahult	57
BECKASINEN 5	EKLIDEN 20	13 Kårstahult	57
BECKASINEN 6	EKLIDEN 22	13 Kårstahult	57
BECKASINEN 7	EKLIDEN 24	13 Kårstahult	57
BECKASINEN 8	EKLIDEN 26, SKOGSSTIGEN 6	13 Kårstahult	57
BERG 4	VÄSTRA STORGATAN 43	19 b Kv Berg 4 och 5	75
BERG 5	VÄSTRA STORGATAN 41	19 b Kv Berg 4 och 5	75
BERGÖÖ 2	ÖSTRA STORGATAN 3	20 d Bergööområdet	89
BERGÖÖ 3	ÖSTRA STORGATAN 5	20 d Bergööområdet	89
BONDEN 1	ÄNGVAKTARVÄGEN 6	1 c Bonden 1	23
BRYGGAREN 1	GARVARGATAN 2, HANTVERKARGATAN 11	5 Dyen	29
BRYGGAREN 2	GARVARGATAN 4	5 Dyen	29
BRYGGAREN 3	GARVARGATAN 6	5 Dyen	29
BRYGGAREN 4	GARVARGATAN 8	5 Dyen	29
BRYGGAREN 5	GARVARGATAN 10	5 Dyen	29
BRYGGAREN 6	GARVARGATAN 12	5 Dyen	29
BRYGGAREN 7	GARVARGATAN 14	5 Dyen	29
BRYGGAREN 8	GARVARGATAN 16	5 Dyen	29
BRYGGAREN 9	GARVARGATAN 18	5 Dyen	29
BRYGGAREN 11	TINGSGATAN 10, GARVARGATAN 22	5 Dyen	29
BRYGGAREN 14	BRYGGARGATAN 11	5 Dyen	29
BRYGGAREN 15	BRYGGARGATAN 9	5 Dyen	29
BRYGGAREN 16	BRYGGARGATAN 7	5 Dyen	29
BRYGGAREN 17	BRYGGARGATAN 5	5 Dyen	29
BRYGGAREN 18	BRYGGARGATAN 3	5 Dyen	29
BRYGGAREN 19	BRYGGARGATAN 1	5 Dyen	29
BRYGGAREN 20	BRYGGARGATAN 13	5 Dyen	29
BRYGGAREN 21	GARVARGATAN 21	5 Dyen	29
BRYGGAREN 22	TINGSGATAN 14, BRYGGARGATAN 15	5 Dyen	29
BRYGGAREN 23	TINGSGATAN 12	5 Dyen	29
BRYGGAREN 24	TINGSGATAN 12	5 Dyen	29
BUTIKEN 1	LÅNGÄNGSVÄGEN 30, SOCKENVÄGEN 1	1 a Långängsvägen	21
BUTIKEN 16	LÅNGÄNGSVÄGEN 32	1 a Långängsvägen	21
BUTIKEN 18	LÅNGÄNGSVÄGEN 36, VIBYTORPSVÄGEN 10	1 a Långängsvägen	21
BUTIKEN 28	LÅNGÄNGSVÄGEN 34	1 a Långängsvägen	21
BUTIKEN 29	LÅNGÄNGSVÄGEN 34A	1 a Långängsvägen	21
BÄCKATORP 1	BÄCKATORPSGATAN 29-34, 42-56	15 a Bäckatorp 1	60
BÄCKFALLA 1	LÅNGÄNGSVÄGEN 7, ÄNGVÄGEN 2, ÄNGVÄGEN 4	1 a Långängsvägen	21
BÄCKFALLA 2	LÅNGÄNGSVÄGEN 9, ÄNGVÄGEN 4C	1 a Långängsvägen	21
BÄCKFALLA 3	LÅNGÄNGSVÄGEN 11, BÄCKVÄGEN 1	1 a Långängsvägen	21
DALAGÅRDEN 1	TINGSGATAN 11	5 a Dalagården 1	30
DALAGÅRDEN 2	TINGSGATAN 9	5 Dyen	29
DALAGÅRDEN 3	TINGSGATAN 7	5 Dyen	29
DALAGÅRDEN 4	TINGSGATAN 5	5 Dyen	29
DALAGÅRDEN 5	TINGSGATAN 13	5 Dyen	29
DALAGÅRDEN 6	TINGSGATAN 15	5 Dyen	29

Fastighetsbeteckning	Adress	Område	Sida
DUVAN 4	ESPLANADEN 37	17 c Spannmålslagerhuset	67
EJDERN 1	ESPLANADEN 27	13 Kårstahult	57
EJDERN 2	ESPLANADEN 29	13 Kårstahult	57
EJDERN 3	ESPLANADEN 31	13 Kårstahult	57
EJDERN 4	ESPLANADEN 33	13 Kårstahult	57
EJDERN 5	ESPLANADEN 35	13 Kårstahult	57
EJDERN 6	LOKVÄGEN 18	13 Kårstahult	57
EJDERN 7	LOKVÄGEN 16	13 Kårstahult	57
EJDERN 8	LOKVÄGEN 14	13 Kårstahult	57
EJDERN 9	LOKVÄGEN 12	13 Kårstahult	57
EJDERN 10	ESPLANADEN 35	13 Kårstahult	57
ELEVEN 3	HANTVERKARGATAN 23	5 Dyen	29
FALKEN 1	KÅRSTAHULTSGATAN 7, PARKVÄGEN 30	13 Kårstahult	57
FALKEN 2	PARKVÄGEN 32	13 Kårstahult	57
FALKEN 3	PARKVÄGEN 34	13 Kårstahult	57
FALKEN 4	PARKVÄGEN 36	13 Kårstahult	57
FALKEN 5	PARKVÄGEN 38	13 Kårstahult	57
FALKEN 6	PARKVÄGEN 40, VILLAGATAN 6	13 Kårstahult	57
FALKEN 7	PER LARSGATAN 11, VILLAGATAN 8	13 Kårstahult	57
FALKEN 8	PER LARSGATAN 9	13 Kårstahult	57
FALKEN 9	PER LARSGATAN 7	13 Kårstahult	57
FALKEN 10	PER LARSGATAN 5	13 Kårstahult	57
FALKEN 11	PER LARSGATAN 3	13 Kårstahult	57
FALKEN 12	KÅRSTAHULTSGATAN 9, PER LARSGATAN 1	13 Kårstahult	57
FARMEN 1:2	LÄNGGATAN 32	9 a Svinslakteriområdet	42
FARMEN 1:4	SÄTERGATAN	8a Säterlunden	40
FASANEN 1	EKLIDEN 28, SKOGSSTIGEN 5	13 Kårstahult	57
FASANEN 2	EKLIDEN 30	13 Kårstahult	57
FASANEN 3	EKLIDEN 32	13 Kårstahult	57
FASANEN 4	EKLIDEN 34	13 Kårstahult	57
FASANEN 5	EKLIDEN 36	13 Kårstahult	57
FASANEN 6	EKLIDEN 38	13 Kårstahult	57
FASANEN 7	EKLIDEN 40	13 Kårstahult	57
FASANEN 8	EKLIDEN 42	13 Kårstahult	57
FASANEN 9	EKLIDEN 44	13 Kårstahult	57
FASANEN 10	EKLIDEN 46, TORNGATAN 10	13 Kårstahult	57
FJÄRILEN 1	PARALLELLGATAN 16	18 a Egna Hem	70
FJÄRILEN 2	PARALLELLGATAN 14	18 a Egna Hem	70
FJÄRILEN 3	PARALLELLGATAN 12	18 a Egna Hem	70
FJÄRILEN 4	PARALLELLGATAN 10	18 a Egna Hem	70
FJÄRILEN 5	PARALLELLGATAN 8	18 a Egna Hem	70
FJÄRILEN 6	PARALLELLGATAN 6	18 a Egna Hem	70
FJÄRILEN 7	PARALLELLGATAN 4	18 a Egna Hem	70
FJÄRILEN 8	PARALLELLGATAN 2	18 a Egna Hem	70
FJÄRILEN 8	VÄSTRA TVÄRGATAN 2	18 a Egna Hem	70
GARVAREN 2	KVARNGATAN 2	7 a Skofabriken	37
GLADAN 1	RÖSEGATAN 12, VILLAGATAN 14	13 Kårstahult	57
GLADAN 2	RÖSEGATAN 10	13 Kårstahult	57
GLADAN 3	RÖSEGATAN 8	13 Kårstahult	57
GLADAN 4	RÖSEGATAN 6	13 Kårstahult	57
GLADAN 5	RÖSEGATAN 4	13 Kårstahult	57
GLADAN 6	KÅRSTAHULTSGATAN 15, RÖSEGATAN 2	13 Kårstahult	57
GLADAN 7	EKLIDEN 1, KÅRSTAHULTSGATAN 17	13 Kårstahult	57
GLADAN 8	EKLIDEN 3	13 Kårstahult	57
GLADAN 9	EKLIDEN 5	13 Kårstahult	57
GLADAN 10	EKLIDEN 7	13 Kårstahult	57
GLADAN 11	EKLIDEN 9	13 Kårstahult	57
GLADAN 12	EKLIDEN 11, VILLAGATAN 16	13 Kårstahult	57
GLÄNTAN 1	PARKVÄGEN 27	13 Kårstahult	57

Fastighetsbeteckning	Adress	Område	Sida
GLÄNTAN 2	PARKVÄGEN 25	13 Kårstahult	57
GLÄNTAN 3	PARKVÄGEN 23	13 Kårstahult	57
GLÄNTAN 4	PARKVÄGEN 21	13 Kårstahult	57
GLÄNTAN 5	PARKVÄGEN 19	13 Kårstahult	57
GLÄNTAN 6	PARKVÄGEN 17, WELINS VÄG 9	13 Kårstahult	57
GLÄNTAN 7	ESPLANADEN 18, WELINS VÄG 7	13 Kårstahult	57
GLÄNTAN 8	ESPLANADEN 20	13 Kårstahult	57
GLÄNTAN 9	ESPLANADEN 22	13 Kårstahult	57
GLÄNTAN 10	ESPLANADEN 24	13 Kårstahult	57
GLÄNTAN 11	ESPLANADEN 26	13 Kårstahult	57
GLÄNTAN 12	ESPLANADEN 28	13 Kårstahult	57
GÅSEN 1	EKLIDEN 25, SKOGSSTIGEN 4	13 Kårstahult	57
GÅSEN 2	EKLIDEN 23	13 Kårstahult	57
GÅSEN 3	EKLIDEN 21	13 Kårstahult	57
GÅSEN 4	EKLIDEN 19	13 Kårstahult	57
GÅSEN 5	EKLIDEN 17	13 Kårstahult	57
GÅSEN 6	EKLIDEN 15	13 Kårstahult	57
GÅSEN 7	EKLIDEN 13, VILLAGATAN 13	13 Kårstahult	57
GÅSEN 8	RÖSEGATAN 14, VILLAGATAN 11	13 Kårstahult	57
GÅSEN 9	RÖSEGATAN 16	13 Kårstahult	57
GÅSEN 10	RÖSEGATAN 18	13 Kårstahult	57
GÅSEN 11	RÖSEGATAN 20	13 Kårstahult	57
GÅSEN 12	RÖSEGATAN 22	13 Kårstahult	57
GÅSEN 13	SKOGSSTIGEN 2	13 Kårstahult	57
GÖKEN 1	KÅRSTAHULTSGATAN 6, PARKVÄGEN 28	13 Kårstahult	57
GÖKEN 2	PARKVÄGEN 26	13 Kårstahult	57
GÖKEN 2	PARKVÄGEN 26	13 Kårstahult	57
GÖKEN 3	PARKVÄGEN 24	13 Kårstahult	57
GÖKEN 4	PARKVÄGEN 22	13 Kårstahult	57
GÖKEN 5	PARKVÄGEN 20	13 Kårstahult	57
GÖKEN 6	PARKVÄGEN 18	13 Kårstahult	57
HALLSBERG 5:1		17 a Lokstallarna och överliggningshuset	65
HALLSBERG 5:1		17 b Lokalgodsmagasinet	66
HALLSBERG 5:3		20 a Stationsområdet	84
HALLSBERG 5:4		20 a Stationsområdet	84
HALLSBERGS CENTRUM 1:4	VÄSTRA STORGATAN 14	20 f Kommunkontoret	93
HASSELBACKEN 1	HASSELVÄGEN 1	12 c Sjukhemmet	54
HASSELBACKEN 3	PARKVÄGEN 2	12 b Förmansgatan	53
HJULAXELN 1	RANGERGATAN 2, 4	16 Ulvsätters industriområde	62
HUMLAN 1	PARALLELLGATAN 11	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 1	SKALLERUDSVÄGEN 1	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 2	PARALLELLGATAN 9	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 3	PARALLELLGATAN 7	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 4	PARALLELLGATAN 5	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 5	PARALLELLGATAN 3	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 6	PARALLELLGATAN 1	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 6	VÄSTRATVÄRGATAN 4	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 7	SKALLERUDSVÄGEN 3	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 7	VÄSTRA STORGATAN 78	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 8	VÄSTRA STORGATAN 76	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 9	VÄSTRA STORGATAN 74	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 10	VÄSTRA STORGATAN 72	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 11	VÄSTRA STORGATAN 70	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 12	VÄSTRA STORGATAN 68	18 a Egna Hem	70
HUMLAN 12	VÄSTRATVÄRGATAN 6	18 a Egna Hem	70
HÄGERN 1	RÖSEGATAN 24, SKOGSSTIGEN 1	13 Kårstahult	57
HÄGERN 2	RÖSEGATAN 26	13 Kårstahult	57
HÄGERN 3	RÖSEGATAN 28	13 Kårstahult	57
HÄGERN 4	RÖSEGATAN 30	13 Kårstahult	57
HÄGERN 5	RÖSEGATAN 32	13 Kårstahult	57

Fastighetsbeteckning	Adress	Område	Sida
HÄGERN 6	RÖSEGATAN 34, TORNGATAN 6	13 Kårstahult	57
HÄGERN 7	EKLIDEN 43, TORNGATAN 8	13 Kårstahult	57
HÄGERN 8	EKLIDEN 41	13 Kårstahult	57
HÄGERN 9	EKLIDEN 39	13 Kårstahult	57
HÄGERN 10	EKLIDEN 37	13 Kårstahult	57
HÄGERN 11	EKLIDEN 35	13 Kårstahult	57
HÄGERN 12	EKLIDEN 33	13 Kårstahult	57
HÄGERN 13	EKLIDEN 31	13 Kårstahult	57
HÄGERN 14	EKLIDEN 29	13 Kårstahult	57
HÄGERN 15	EKLIDEN 27, SKOGSSTIGEN 3	13 Kårstahult	57
HÖGTORP 18	HÖGTORPSGATAN 10	6 c Banmästarbostället	35
HÖJDEN 8	ÖSTRA STORGATAN 11, BERGÖÖS VÄG 2	20 d Bergööområdet	89
HÖKEN 1	EKLIDEN 10, VILLAGATAN 18	13 Kårstahult	57
HÖKEN 2	EKLIDEN 8	13 Kårstahult	57
HÖKEN 3	EKLIDEN 6	13 Kårstahult	57
HÖKEN 4	EKLIDEN 4	13 Kårstahult	57
HÖKEN 5	EKLIDEN 2, KÅRSTAHULTSGATAN 19	13 Kårstahult	57
JÄRPEN 1	VÄSTRA STORGATAN 91	18 a Egna Hem	70
JÄRPEN 1	VÄSTRA TVÄRGATAN 7	18 a Egna Hem	70
JÄRPEN 2	VÄSTRA TVÄRGATAN 9	18 a Egna Hem	70
JÄRPEN 3	VÄSTRA TVÄRGATAN 11	18 a Egna Hem	70
KEDJAN 6	HANTVERKARGATAN 16	5 Dyen	29
KEDJAN 7	HANTVERKARGATAN 18	5 Dyen	29
KEDJAN 8	HANTVERKARGATAN 20	5 Dyen	29
KEDJAN 9	HANTVERKARGATAN 22	5 Dyen	29
KEDJAN 10	HANTVERKARGATAN 24	5 Dyen	29
KITTELN 1	BRYGGARGATAN 2	5 Dyen	29
KITTELN 2	BRYGGARGATAN 4	5 Dyen	29
KITTELN 3	BRYGGARGATAN 6	5 Dyen	29
KITTELN 4	BRYGGARGATAN 8	5 Dyen	29
KITTELN 5	BRYGGARGATAN 10	5 Dyen	29
KITTELN 6	BRYGGARGATAN 12	5 Dyen	29
KITTELN 7	BRYGGARGATAN 14	5 Dyen	29
KITTELN 8	BRYGGARGATAN 16	5 Dyen	29
KITTELN 9	BRYGGARGATAN 18	5 Dyen	29
KITTELN 12	BRYGGARGATAN 22	5 Dyen	29
KITTELN 13	BRYGGARGATAN 20	5 Dyen	29
KITTELN 14	BRYGGARGATAN 24	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 1	HANTVERKARGATAN 3	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 2	HANTVERKARGATAN 1, SÖDRAALLÉN 38	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 3	SÖDRAALLÉN 40	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 4	SÖDRAALLÉN 42	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 7	SÖDRAALLÉN 48	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 8	SÖDRAALLÉN 50, TINGSGATAN 6	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 9	TINGSGATAN 8, GARVARGATAN 15	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 10	GARVARGATAN 13	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 11	GARVARGATAN 11	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 12	GARVARGATAN 9	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 13	GARVARGATAN 7	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 14	GARVARGATAN 5	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 15	GARVARGATAN 3	5 Dyen	29
KOPPARSLAGAREN 16	GARVARGATAN 1	5 Dyen	29
KORNET 2	KORNVÄGEN 9	12 a Kv Komet	52
KORNET 3	KORNVÄGEN 8	12 a Kv Komet	52
KORNET 4	KORNVÄGEN 7	12 a Kv Komet	52
KORNET 5	KORNVÄGEN 6	12 a Kv Komet	52
KORNET 6	KORNVÄGEN 5	12 a Kv Komet	52
KORNET 7	KORNVÄGEN 1, NORRGÅRDSGATAN 5	12 a Kv Komet	52
KORNET 8	KORNVÄGEN 3	12 a Kv Komet	52

Fastighetsbeteckning	Adress	Område	Sida
KORNET 9	KORNVÄGEN 4	12 a Kv Kornet	52
KRONAN 2	ÖSTRA STORGATAN 12	20 i Folkbanken/Telegrafhuset	97
KRONAN 3	ÖSTRA STORGATAN 10	20 c Kv Kronan 3, 4, 5	88
KRONAN 4	ÖSTRA STORGATAN 8	20 c Kv Kronan 3, 4, 5	88
KRONAN 5	ÖSTRA STORGATAN 6	20 c Kv Kronan 3, 4, 5	88
KRONAN 7	ÖSTRA STORGATAN 2, STORTORGET 1	20 b Övre Stortorget	86
KRONOBERG 1	VÄSTRA STORGATAN 1, STORTORGET 2	20 b Övre Stortorget	86
KRÅKAN 1	TORNGATAN 11	13 Kårstahult	57
KRÅKAN 2	TORNGATAN 9	13 Kårstahult	57
KRÅKAN 3	TORNGATAN 7	13 Kårstahult	57
KRÅKAN 4	TORNGATAN 5	13 Kårstahult	57
KRÅKAN 5	TORNGATAN 3	13 Kårstahult	57
KULLEN 2	VÄSTRA STORGATAN 40, KYRKOGATAN 13	19 f Kv Kullen 2	80
KULLEN 3	VÄSTRA STORGATAN 38, KYRKOGATAN 11	19 g Tingskullen	81
KULLEN 8	VÄSTRA STORGATAN 32, KYRKOGATAN 5	19 h Bohmans smedja	82
KVARNEN 1	KVARNGATAN 1	7 b Hallsbergs kvarn	38
KYRKOPLATSEN 3	KYRKOGATAN 1	19 a Kyrkomiljön	74
KYRKOPLATSEN 5	KYRKOGATAN 1	19 a Kyrkomiljön	74
KYRKOPLATSEN 6	KYRKOGATAN 1	19 a Kyrkomiljön	74
KÄTTINGEN 6	HANTVERKARGATAN 6, SÖDRA ALLÉN 385	5 Dyen	29
KÄTTINGEN 7	HANTVERKARGATAN 8	5 Dyen	29
KÄTTINGEN 8	HANTVERKARGATAN 10	5 Dyen	29
KÄTTINGEN 9	HANTVERKARGATAN 12	5 Dyen	29
KÄTTINGEN 10	HANTVERKARGATAN 14	5 Dyen	29
LINJEN 9	LÅNGÅNGSVÄGEN 41	1 a Långängsvägen	21
LINJEN 10	LÅNGÅNGSVÄGEN 45	1 a Långängsvägen	21
LOKET 6	LÅNGÅNGSVÄGEN 33, VIBYTORPSVÄGEN 71	1 a Långängsvägen	21
LOKET 7	LÅNGÅNGSVÄGEN 35	1 a Långängsvägen	21
LOKET 8	LÅNGÅNGSVÄGEN 37	1 a Långängsvägen	21
LOKET 9	LÅNGÅNGSVÄGEN 39	1 a Långängsvägen	21
LUNDEN 1	LÅNGÅNGSVÄGEN 13, BÄCKVÄGEN 2	1 a Långängsvägen	21
LUNDEN 2	LÅNGÅNGSVÄGEN 15	1 a Långängsvägen	21
LUNDEN 3	LÅNGÅNGSVÄGEN 17	1 a Långängsvägen	21
LUNDEN 3	LÅNGÅNGSVÄGEN 17	1 b Lunden 3	22
LUNDEN 4	LÅNGÅNGSVÄGEN 19	1 a Långängsvägen	21
LUNDEN 5	LÅNGÅNGSVÄGEN 21	1 a Långängsvägen	21
LUNDEN 6	LÅNGÅNGSVÄGEN 23	1 a Långängsvägen	21
LUNDEN 7	LÅNGÅNGSVÄGEN 25	1 a Långängsvägen	21
LUNDEN 8	LÅNGÅNGSVÄGEN 29	1 a Långängsvägen	21
LUNDEN 9	LÅNGÅNGSVÄGEN 31	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 1	LÅNGÅNGSVÄGEN 4	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 2	LÅNGÅNGSVÄGEN 6	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 6	LÅNGÅNGSVÄGEN 12	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 8	LÅNGÅNGSVÄGEN 16	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 15	LÅNGÅNGSVÄGEN 28, SOCKENVÄGEN 2	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 17	LÅNGÅNGSVÄGEN 8	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 18	LÅNGÅNGSVÄGEN 10	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 23	LÅNGÅNGSVÄGEN 14	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 24	LÅNGÅNGSVÄGEN 18	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 25	LÅNGÅNGSVÄGEN 20	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 26	LÅNGÅNGSVÄGEN 22	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 27	LÅNGÅNGSVÄGEN 24	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 28	LÅNGÅNGSVÄGEN 26	1 a Långängsvägen	21
LÅNGÅNGSGÅRDET 29	LÅNGÅNGSVÄGEN 26	1 a Långängsvägen	21
LÄRKAN 5	LÄRKSTIGEN 1	19 d Frälsningsarmen	78
MAGISTERN 21	ÖSTRA STORGATAN 38, TINGSGATAN 2	20 j Östra skolan	98
MORKULLAN 1	KÅRSTAHULTSGATAN 4, PARKVÄGEN 39	13 Kårstahult	57
MORKULLAN 2	PARKVÄGEN 37	13 Kårstahult	57
MORKULLAN 3	PARKVÄGEN 35	13 Kårstahult	57
MORKULLAN 4	PARKVÄGEN 33	13 Kårstahult	57

Fastighetsbeteckning	Adress	Område	Sida
MORKULLAN 5	PARKVÄGEN 31	13 Kårstahult	57
MORKULLAN 6	PARKVÄGEN 29	13 Kårstahult	57
MORKULLAN 7	ESPLANADEN 30	13 Kårstahult	57
MORKULLAN 8	ESPLANADEN 32	13 Kårstahult	57
MORKULLAN 9	ESPLANADEN 34	13 Kårstahult	57
MORKULLAN 10	ESPLANADEN 36	13 Kårstahult	57
MORKULLAN 11	ESPLANADEN 38	13 Kårstahult	57
MORKULLAN 12	ESPLANADEN 40, KÅRSTAHULTSGATAN 2	13 Kårstahult	57
MÅSEN 1	ESPLANADEN 66	13 Kårstahult	57
MÅSEN 2	ESPLANADEN 64	13 Kårstahult	57
MÅSEN 3	ESPLANADEN 62	13 Kårstahult	57
MÅSEN 4	ESPLANADEN 60	13 Kårstahult	57
MÅSEN 5	ESPLANADEN 58	13 Kårstahult	57
MÅSEN 6	ESPLANADEN 56	13 Kårstahult	57
MÅSEN 7	ESPLANADEN 54, VILLAGATAN 1	13 Kårstahult	57
NORRBY 11:14/11:15	ÖSTRA STORGATAN 44	6 b Banvaktssstugan	34
NYCKELPIGAN 1	PARALLELLGATAN 13	18 a Egna Hem	70
NYCKELPIGAN 1	SKALLERUDSVÄGEN 4	18 a Egna Hem	70
NYCKELPIGAN 2	SKALLERUDSVÄGEN 6	18 a Egna Hem	70
NYCKELPIGAN 3	VÄSTRA STORGATAN 82	18 a Egna Hem	70
NYCKELPIGAN 4	SKALLERUDSVÄGEN 8	18 a Egna Hem	70
NÖTSKRIKAN 1	TORNGATAN 21	13 Kårstahult	57
NÖTSKRIKAN 2	TORNGATAN 19	13 Kårstahult	57
NÖTSKRIKAN 3	TORNGATAN 17	13 Kårstahult	57
NÖTSKRIKAN 4	TORNGATAN 15	13 Kårstahult	57
NÖTSKRIKAN 5	TORNGATAN 13	13 Kårstahult	57
OLJEKÅLLAREN 1	LÅNGÅNGSVÄGEN 3, KULLÄNGSVÄGEN 2	1 a Långängsvägen	21
OLJEKÅLLAREN 9	LÅNGÅNGSVÄGEN 5, ÄNGVÄGEN 1	1 a Långängsvägen	21
ORREN 1	VÄSTRA STORGATAN 95	18 a Egna Hem	70
ORREN 1	ÅKERSTIGEN 1	18 a Egna Hem	70
ORREN 2	ÅKERSTIGEN 3	18 a Egna Hem	70
ORREN 3	ÅKERSTIGEN 5	18 a Egna Hem	70
ORREN 4	VÄSTRA TVÄRGATAN 12	18 a Egna Hem	70
ORREN 5	VÄSTRA TVÄRGATAN 10	18 a Egna Hem	70
ORREN 6	VÄSTRA STORGATAN 93	18 a Egna Hem	70
ORREN 6	VÄSTRA TVÄRGATAN 8	18 a Egna Hem	70
PARKEN 1	PARKVÄGEN 16	13 Kårstahult	57
PARKEN 2	PARKVÄGEN 14	13 Kårstahult	57
PARKEN 3	PARKVÄGEN 12	13 Kårstahult	57
PARKEN 4	PARKVÄGEN 10	13 Kårstahult	57
PARKEN 5	PARKVÄGEN 8	13 Kårstahult	57
RYDBOHOLM 9	ÖSTRA PROMENADEN 2	6 a Rydboholm 9	33
SANNAHOLM 22	VÄSTRA TVÄRGATAN 1	18 a Egna Hem	70
SANNAHOLM 41	VÄSTRA TVÄRGATAN 3	18 a Egna Hem	70
SANNAHOLM 42	VÄSTRA STORGATAN 64	18 a Egna Hem	70
SANNAHOLM 45	VÄSTRA STORGATAN 54	19 c Kv Sannaholm 45	76
SANNAHOLM 47	VÄSTRA STORGATAN 66	18 a Egna Hem	70
SANNAHOLM 47	VÄSTRA TVÄRGATAN 5	18 a Egna Hem	70
SLAGAN 2	NORRGÅRD SGATAN 1, NYTORGSGATAN 7	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
SLAGAN 5	NYTORGSGATAN 3, 5	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
SLAGAN 6	NYTORGET 1	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
SMEDEN 1	HANTVERKARGATAN 21	5 Dyen	29
SMEDEN 3	HANTVERKARGATAN 17	5 Dyen	29
STAREN 1	TORNGATAN 29	13 Kårstahult	57
STAREN 2	TORNGATAN 27	13 Kårstahult	57
STAREN 3	TORNGATAN 25	13 Kårstahult	57
STAREN 4	TORNGATAN 23	13 Kårstahult	57
STOCKSÄTTER 1:2		12 d Stocksätters hembygdsgård	55
STOCKSÄTTER 1:5	ESPLANADEN 1-5	9 b Thermaniusverken	43

Fastighetsbeteckning	Adress	Område	Sida
STORA ÄLBERG 1:44		16 Ulvsätters industriområde	62
STORA ÄLBERG 2:2		17 d Omformarstationen	68
STORSPÖVEN 1	ESPLANADEN 25	13 Kårstahult	57
STORSPÖVEN 2	ESPLANADEN 23	13 Kårstahult	57
STORSPÖVEN 3	ESPLANADEN 21	13 Kårstahult	57
STORSPÖVEN 4	ESPLANADEN 19	13 Kårstahult	57
STORSPÖVEN 8	LOKVÄGEN 6	13 Kårstahult	57
STORSPÖVEN 9	LOKVÄGEN 8	13 Kårstahult	57
STORSPÖVEN 10	LOKVÄGEN 10	13 Kårstahult	57
SVANEN 9	FÖRMANSGATAN 2, ESPLANADERN 10	12 b Förmansgatan	53
SVANEN 15	FÖRMANSGATAN 12, PARKVÄGEN 9	12 b Förmansgatan	53
SVANEN 16	FÖRMANSGATAN 10	12 b Förmansgatan	53
SVANEN 17	FÖRMANSGATAN 8	12 b Förmansgatan	53
SVANEN 18	FÖRMANSGATAN 6	12 b Förmansgatan	53
SVANEN 19	FÖRMANSGATAN 4	12 b Förmansgatan	53
TACKTORP 1	VÄSTRA STORGATAN 2	20 h Folkets Hus	96
TACKTORP 4	VÄSTRA STORGATAN 4	20 g Västra Storgatan 4	94
TJÄDERN 1	VÄSTRA STORGATAN 97	18 a Egna Hem	70
TJÄDERN 1	ÅKERSTIGEN 2	18 a Egna Hem	70
TJÄDERN 2	ÅKERSTIGEN 4	18 a Egna Hem	70
TJÄDERN 3	ÅKERSTIGEN 6	18 a Egna Hem	70
TRASTEN 1	FÖRMANSGATAN 9, PARKVÄGEN 11	12 b Förmansgatan	53
TRASTEN 2	FÖRMANSGATAN 7	12 b Förmansgatan	53
TRASTEN 3	FÖRMANSGATAN 5	12 b Förmansgatan	53
TRASTEN 4	FÖRMANSGATAN 3	12 b Förmansgatan	53
TRASTEN 5	FÖRMANSGATAN 1	12 b Förmansgatan	53
TRIANGELN 10	LÅNGÅNGSVÄGEN 48, BONDEVÄGEN 2	1 a Långängsvägen	21
TRIANGELN 13	LÅNGÅNGSVÄGEN 38, VIBYTORPSVÄGEN 9	1 a Långängsvägen	21
TRIANGELN 14	LÅNGÅNGSVÄGEN 38	1 a Långängsvägen	21
TRIANGELN 15	LÅNGÅNGSVÄGEN 40	1 a Långängsvägen	21
TRIANGELN 16	LÅNGÅNGSVÄGEN 42	1 a Långängsvägen	21
TRIANGELN 18	LÅNGÅNGSVÄGEN 42	1 a Långängsvägen	21
TRIANGELN 19	LÅNGÅNGSVÄGEN 44	1 a Långängsvägen	21
TRIANGELN 20	LÅNGÅNGSVÄGEN 46	1 a Långängsvägen	21
TÄRNAN 1	PER LARSGATAN 13, VILLAGATAN 5	13 Kårstahult	57
TÄRNAN 2	PER LARSGATAN 15	13 Kårstahult	57
TÄRNAN 3	PER LARSGATAN 17	13 Kårstahult	57
TÄRNAN 4	PER LARSGATAN 19	13 Kårstahult	57
TÄRNAN 5	PER LARSGATAN 21	13 Kårstahult	57
TÄRNAN 6	PER LARSGATAN 23	13 Kårstahult	57
TÄRNAN 7	PER LARSGATAN 25	13 Kårstahult	57
TÄRNAN 8	PER LARSGATAN 27	13 Kårstahult	57
ULVSÄTTER 3:5		16 Ulvsätters industriområde	62
ULVSÄTTER 3:6		16 Ulvsätters industriområde	62
VATTUMANNEN 17	VÄSTRA STORGATAN 57	19 e Kv Vattumannen	79
VIKATORP 1:6	HÄSSLEBERG 958	11 a Hässlebergs gård	50
VINGEN 1:30	ÅKERSTIGEN 8	18 a Egna Hem	70
VINGEN 1:31	ÅKERSTIGEN 10	18 a Egna Hem	70
VINGEN 1:32	ÅKERSTIGEN 12	18 a Egna Hem	70
VINGEN 1:33	ÅKERSTIGEN 9	18 a Egna Hem	70
VINGEN 1:34	ÅKERSTIGEN 7	18 a Egna Hem	70
VINGEN 1:35	VÄSTRA TVÄRGATAN 14	18 a Egna Hem	70
VINGEN 1:36	VÄSTRA TVÄRGATAN 16	18 a Egna Hem	70
VINGEN 1:37	VÄSTRA TVÄRGATAN 22	18 a Egna Hem	70
VINGEN 1:38	VÄSTRA TVÄRGATAN 20	18 a Egna Hem	70
VINGEN 1:39	VÄSTRA TVÄRGATAN 18	18 a Egna Hem	70
VINKELN 1	STOCKSÄTTERSÄGGEN 6, FREDSGATAN 15	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
VINKELN 2	FREDSGATAN 11, 13	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
VINKELN 3	FREDSGATAN 7, 9	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46

Fastighetsbeteckning	Adress	Område	Sida
VINKELN 3	ESPLANADEN 2	9 c Elverket 44	
VINKELN 4	FREDSGATAN 3, 5	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
VINKELN 5	FREDSGATAN 1, NYTORGSGATAN 1	10 a Kv vinkeln, Axet, Slagan	46
VIPAN 1	PER LARSGATAN 14, VILLAGATAN 7	13 Kårstahult	57
VIPAN 2	PER LARSGATAN 16	13 Kårstahult	57
VIPAN 3	PER LARSGATAN 18	13 Kårstahult	57
VIPAN 4	PER LARSGATAN 20	13 Kårstahult	57
VIPAN 5	PER LARSGATAN 22	13 Kårstahult	57
VIPAN 6	PER LARSGATAN 24	13 Kårstahult	57
VIPAN 7	PER LARSGATAN 26	13 Kårstahult	57
VIPAN 8	PER LARSGATAN 28	13 Kårstahult	57
VIPAN 9	PER LARSGATAN 30	13 Kårstahult	57
VIPAN 10	PER LARSGATAN 32, TORNGATAN 2	13 Kårstahult	57
VIPAN 11	RÖSEGATAN 21	13 Kårstahult	57
VIPAN 12	RÖSEGATAN 19	13 Kårstahult	57
VIPAN 13	RÖSEGATAN 17	13 Kårstahult	57
VIPAN 14	RÖSEGATAN 15	13 Kårstahult	57
VIPAN 15	RÖSEGATAN 13, VILLAGATAN 9	13 Kårstahult	57
VIPAN 17	RÖSEGATAN 31	13 Kårstahult	57
VIPAN 18	RÖSEGATAN 29	13 Kårstahult	57
VIPAN 19	RÖSEGATAN 27	13 Kårstahult	57
VIPAN 20	RÖSEGATAN 25	13 Kårstahult	57
VIPAN 21	RÖSEGATAN 23	13 Kårstahult	57
VIPAN 22	RÖSEGATAN 33, TORNGATAN 4	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 1	KÅRSTAHULTSGATAN 11, PER LARSGATAN 2	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 2	PER LARSGATAN 4	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 3	PER LARSGATAN 6	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 4	PER LARSGATAN 8	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 5	PER LARSGATAN 10	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 6	PER LARSGATAN 12, VILLAGATAN 10	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 7	RÖSEGATAN 11, VILLAGATAN 12	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 8	RÖSEGATAN 9	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 9	RÖSEGATAN 7	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 10	RÖSEGATAN 5	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 11	RÖSEGATAN 3	13 Kårstahult	57
VRÅKEN 12	KÅRSTAHULTSGATAN 13, RÖSEGATAN 1	13 Kårstahult	57
VÅGEN 1	ÖSTRA STORGATAN 40, TINGSGATAN 1	20 k Tingshuset	99
VÅGEN 3	ÖSTRA STORGATAN 42, TINGSGATAN 3	20 I Trädgårdsmästeriet	101
ÖRNEN 1	ESPLANADEN 42, KÅRSTAHULTSGATAN 3	13 Kårstahult	57
ÖRNEN 2	ESPLANADEN 44	13 Kårstahult	57
ÖRNEN 3	ESPLANADEN 46	13 Kårstahult	57
ÖRNEN 4	ESPLANADEN 48	13 Kårstahult	57
ÖRNEN 5	ESPLANADEN 50	13 Kårstahult	57
ÖRNEN 6	ESPLANADEN 52, VILLAGATAN 2	13 Kårstahult	57
ÖRNEN 7	PARKVÄGEN 51, VILLAGATAN 4	13 Kårstahult	57
ÖRNEN 8	PARKVÄGEN 49	13 Kårstahult	57
ÖRNEN 9	PARKVÄGEN 47	13 Kårstahult	57
ÖRNEN 10	PARKVÄGEN 45	13 Kårstahult	57
ÖRNEN 11	PARKVÄGEN 43	13 Kårstahult	57
ÖRNEN 12	KÅRSTAHULTSGATAN 5, PARKVÄGEN 41	13 Kårstahult	57